ORTODOKSiA

AHLÂKÎ VE DÎNÎ RESALE

İMTİYAZ SAHİBİ: HRİSTOPOLİS MİTROPOLİTİ
MELETİOS LUKAKİS

MAHAL İDARE FENER
RUM PATRİKHANESİ

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
† Ο ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΜΕΛΕΤΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΦΑΝΑΡΙΟΝ

ΕΤΟΣ Ι' ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1935 ΤΕΥΧΟΣ 2

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τύποις «Φαζιλὲτ»

ΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΝ ΓΕΝΟΜΕΝΑΙ ΠΡΟΣ ΑΡΣΙΝ ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΣΧΙΣΜΑΤΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ

ΣΧΕΤΙΚΑ ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Ὑπὸ τῆς συνελθούσης τῷ 1930 ἐν Ἁγίῳ Ὄρει, πρὸς προκαταρκτικὴν μελέτην τῶν συγχρόνων γενικῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων, Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς, ἐξεφράσθη, ὡς γνωστόν, μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ ἡ εὐχή, ὅπως γένηται ἐνέργεια καὶ προσπάθεια, τῇ μεσολαβήσει τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων, πρὸς ἄρσιν τοῦ Βουλγαρικοῦ Σχίσματος, ὅπερ ἐπὶ μακρὸν ἤδη ἀποτελεῖ θλιβερὰν ἀνωμαλίαν ἐν τῷ σώματι τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Ἡ ἐνέργεια καὶ προσπάθεια αὕτη πράγματι ἐγένετο κατὰ τὸ διαρρεῦσαν διάστημα, ἀπετέλεσε δὲ ἀναμφιβόλως σταθμὸν σπουδαῖον ἐν τῇ ἐξελίξει τοῦ ζητήματος, ἐπενεγκοῦσα εὐοιώνως τὴν διευκρίνησιν πάντων τῶν σημείων, ὑπὸ τὴν κανονικὴν καὶ ἐκκλησιαστικὴν αὐτῶν ὄψιν, καὶ τὴν ἐπ' αὐτῶν κοινὴν συμφωνίαν.

Ἀτυχῶς τῇ τελευταίᾳ στιγμῇ ὑπὸ τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας ἐζητήθη ἀναβολὴ τῆς ἀποτελειώσεως τῆς συνεννοήσεως, καὶ οὕτω καὶ πάλιν τὸ ζήτημα ἀπομένει ἀδιευθέτητον.

Πῶς τὰ πράγματα διεξήχθησαν καὶ τίς ἡ προβληθεῖσα

διὰ τὴν ἀναβολὴν αἰτία, αἰτία ἄσχετος πρὸς τὸ καθαρῶς κανονικὸν ζήτημα, περὶ οὗ πρόκειται, διασαφηνίζουσι τὰ κάτωθι δημοσιευόμενα ἐπίσημα ἔγγραφα, ἅπερ πρὸ ὀλίγου ἀπεστάλησαν ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς πάσας τὰς Ὀρθοδόξους Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας, ἵνα λάβωσι γνῶσιν τῶν γενομένων.

* * *

Ἐγκύκλιος Πατριαρχικὴ Ἐπιστολὴ πάσαις ταῖς Ὀρθοδόξοις Αὐτοκεφάλοις Ἐκκλησίαις.

Ἀριθμ. Πρωτ. 327.

Παναγιώτατε καὶ Μακαριώτατε Πάπα καὶ Πατριάρχα Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης γῆς Αἰγύπτου, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Μελέτιε, τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Παναγιότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν [1].

Ὅτε πρὸ πενταετίας συνῆλθεν ἐπ' αἰσίοις ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει τῷ Ἄθῳ ἡ Διορθόδοξος κληθεῖσα Ἐπιτροπή, μεταξὺ τῶν σπουδαίων καὶ λαμπρῶν ἅπερ ἐπετέλεσεν ἔργων ἡ ἱερὰ καὶ εὐλογημένη γενικὴ αὕτη τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ διὰ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῶν συνάθροισις ἐν τῇ ἀπὸ κοινοῦ προκαταρκτικῇ τῶν συγχρόνων γενικῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων συνεξετάσει, ὁμόθυμον ἅμα αὕτη ἐξέφρασεν εὐχὴν καὶ περὶ τοῦ Βουλγαρικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σχίσματος, ὅπως καὶ περὶ τούτου, μειοῦντος, ὡς οὐκ ἔδει, τὴν ὁλότητα τῆς ἀδελφικῆς παραστάσεως ἐν τῷ σώματι τῆς Μιᾶς ἡμῶν Ἁγίας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, γένηται ἐνέργεια καὶ προσπάθεια πρὸς ἄρσιν αὐτοῦ. Ἐπὶ τούτῳ δὲ κοινὴ πάντων τῶν σεβασμίων μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς διετυπώθη ἀπόφασις καὶ παράκλησις καὶ εὐχὴ ὅπως ἀναλάβῃ ἡ Ἁγιωτάτη Ἐκκλησία τῶν Ἱεροσολύμων τὸ ἔργον τῆς ἀδελφικῆς μεσολαβήσεως πρὸς τὴν τοῦ μεσοτοίχου ἄρσιν καὶ τὴν τῆς ἀγάπης καὶ ἑνότητος ἀποκατάστασιν.

---

[1]) Ἡ αὐτὴ Πατριαρχικὴ Ἐπιστολὴ ἐστάλη καὶ πρὸς πάσας τὰς λοιπὰς Ὀρθοδόξους Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας, ἤτοι καὶ πρὸς τὰς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας, Ἱεροσολύμων, Γιουγοσλαυΐας, Ρουμανίας, Κύπρου, Ἑλλάδος καὶ Πολωνίας.

Πρὸς τὸν ἅγιον τοῦτον πόθον καὶ τὴν εὐχὴν τῆς ἱερᾶς συναθροίσεως οὐκ ἦν δυνατὸν ἵνα μὴ μετὰ πάσης ἀπίδῃ τιμῆς καὶ πρόφρονος καὶ εἰλικρινοῦς γνώμης καὶ προαιρέσεως ἡ καθ' ἡμᾶς Μήτηρ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ἥτις οὐδέποτε ἀπ' ἀρχῆς τῆς θλιβερᾶς ῥήξεως ἐπαύσατο διαπνεομένη ὑπ' ἀγάπης καὶ ἐγκαρδίου ἀγαθῆς διαθέσεως πρὸς τὴν ἐκ παντὸς τρόπου τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀδελφικῆς σχέσεως ἀποκατάστασιν, πάντοτε καὶ ἐν πάσῃ εὐκαιρίᾳ τοῦτο ἐκδηλώσασα καὶ ἐπιμαρτυρήσασα.

Διὰ ταῦτα δὲ ἀσμένως καὶ νῦν τήν τε ὁρισθεῖσαν ἀπεδέξατο ἀδελφικὴν τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων μεσολάβησιν καὶ μετὰ πάσης ἔσπευσε προφροσύνης πᾶν ὅ,τι ἐπὶ τούτῳ αὐτῇ ἀνῆκε καὶ ἐνεδείκνυτο ἐνεργῆσαι.

Πῶς δὲ καὶ ἐν τίνι ἡ ἀφ' ἡμῶν ἐν τούτῳ ἐξεδηλώθη καὶ ἐπεμαρτυρήθη προθυμία καὶ προσπάθεια, ὁποίαν θ' ὁμοίως πρόφρονα καὶ ζηλωτὴν ἐπεδείξατο ἐν πᾶσι, κατὰ τὴν πολλὴν αὐτῆς φιλάδελφον ἀγάπην, καὶ ἡ τὴν μεσολάβησιν ἐπιφορτισθεῖσα καὶ ἀναλαβοῦσα Ἁγιωτάτη ἀδελφὴ Ἐκκλησία τῶν Ἱεροσολύμων, καὶ δὴ οὐ μόνον τὸ κατ' ἀρχάς, ὅτε ἐμακροημέρευεν ἔτι ὁ γεραρὸς προκαθήμενος αὐτῆς Ἁγιώτατος Πατριάρχης Δαμιανὸς καὶ ἀπερισπάστως εἶχον τὰ κατ' αὐτήν, ἀλλὰ καὶ ὅτε, ἐπισυμβάσης ἀκολούθως τῆς τελευτῆς τοῦ μακαριστοῦ Πατριάρχου, εὑρέθη αὕτη ἐν πολλῇ ἤδη αὐτῶν τῶν κατ' αὐτὴν δυσχερείᾳ ἔτι καὶ νῦν ἀτυχῶς παρατεινομένῃ, ἐμφαίνουσι τὰ ὧδε ἐν ἀντιγράφοις, εἰς γνῶσιν τῶν καθ' ἕκαστα ταῖς ἀγαπηταῖς ἀδελφαῖς Ἐκκλησίαις, ἐπισυναπτόμενα σχετικὰ ἔγγραφα.

Καὶ ἦν ἤδη ἡ ἐλπὶς ἡμῶν πολλὴ ἐπὶ πᾶσι καὶ ὡς βεβαίαν ἤδη καὶ προσεχεστάτην τὴν πλήρη αἰσίαν τῶν πάντων ἔκβασιν ἐλογιζόμεθα, τὴν αἰσίαν πρόοδον καὶ τὴν εὐόδωσιν, τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι, τῶν ἐμμέσων συνεννοήσεων βλέποντες, καὶ ἐχαίρομεν ἤδη ἐλπίζοντες ἐν τάχει χαροποιήσειν καὶ τὰς Ἁγίας ἀδελφὰς Ἐκκλησίας διὰ τοῦ ἀγγέλματος τῆς ἐκ τοῦ σώματος τῆς Ὀρθοδόξου παρατάξεως ἄρσεως τοῦ θλιβεροῦ τῆς διαιρέσεως σκόλοπος, ὅτε πρό τινος ἐπῆλθεν ἀδόκητος ἀνακοπὴ ἐν τῇ ὁσίᾳ καὶ αἰσίᾳ τῶν πραγμάτων πορείᾳ, θλίβουσα μὲν μεγάλως ἡμᾶς, ἀναμφιβόλως δὲ καὶ τὰς λοιπὰς ἀδελφὰς Ἐκκλησίας λυπήσουσα.

Πῶς δ' ἡ ἀναστολὴ αὕτη προῆλθε καὶ ἐν τίνι συνίσταται, ἐμφαίνουσι τὰ ἐπίσης ὧδε συναπτόμενα ἐν ἀντιγράφοις τελευταῖα πρὸς ἡμᾶς τῆς ἀδελφῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων γράμματα καὶ τὰ συνημμένα αὐτοῖς.

Ὡς ἐξ αὐτῶν αἱ ἀδελφαὶ βλέπουσιν Ἐκκλησίαι, ἡ τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας γενικὴ τῶν Ἱεραρχῶν αὐτῆς συνέλευσις, ἥτις ἔμελλε τὴν τελευταίαν ἐκεῖθεν δώσειν κύρωσιν τοῖς ἤδη ἐν τῇ οὐσίᾳ αὐτῶν παραδεκτοῖς γενομένοις καὶ λήξασιν, ἀπεφήνατο τοὐναντίον γνώμην περὶ ἀναβολῆς τό

γε νῦν τῆς τελικῆς διακανονίσεως, ὡς λόγον τὸ δύσκολον ἀδελφαῖς τισιν Ἐκκλησίαις προβαλλομένη τῶν περιστάσεων.

Ἀλλ' αἱ περιστάσεις ἀκριβῶς αὗται, αἵτινες ἄλλως τε καὶ σχέσιν ἄμεσον καὶ πραγματικὴν οὐ δύνανται ἔχειν πρὸς τὴν ἱερὰν διακανόνισιν τῆς καθαρῶς ἐκκλησιαστικῆς διαφορᾶς, εἰσί, κατὰ τὴν ἡμετέραν ἀντίληψιν, φρονοῦμεν δ' ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀντίληψις καὶ ἡ γνώμη καὶ τῶν λοιπῶν πασῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν, εἷς ἐπὶ πλέον λόγος ἵνα ἔτι μᾶλλον καὶ μετὰ μείζονος σπουδῆς ἐπιδιωχθῇ καὶ ἐπιτευχθῇ ἡ ἱερὰ καὶ τοῖς πᾶσιν ἐφετὴ διακανόνισις, ἥτις ἀναμφιβόλως, σὺν τῇ ὀφειλετικῇ ἀποκαταστάσει τῶν μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν τακτικῶν ἱερῶν καὶ ἀδελφικῶν ἐκκλησιαστικῶν σχέσεων, σπουδαίως καὶ εἰς τὴν τῆς ὅλης Ὀρθοδόξου παραστάσεως καὶ παρατάξεως ἐνίσχυσιν συντελεῖ.

Ὅπως ποτ' ἂν ᾖ, ἡμεῖς μυχίως θλιβόμεθα, ὅτι καὶ νῦν, ὅτε τὰ πράγματα ἐθεωροῦντο αἰσίως, τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι, ἐν πᾶσιν εὐοδωθέντα καὶ εἰς τὸ ἐφετὸν αὐτῶν τέρμα ἤδη καθικόμενα, παρουσιάζεται αἴφνης ἡ ἀπρόοπτος ἀναβολὴ αὕτη. Ἀνακουφίζομεν δ' ὅμως τὴν θλῖψιν ἡμῶν τοῦτο μὲν εἰς τὸ πάντοτε ἅγιον καὶ πρόφρον τοῦ πόθου καὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος ἀποβλέποντες πασῶν τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν, αἷς βαθύτατα ἐπὶ τούτῳ εὐχαριστοῦμεν, τοῦτο δὲ καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ἐνθαρρυνόμενοι, ὅτι ἡ τῆς Βουλγαρικῆς Ἱεραρχίας περὶ τῆς ἀναβολῆς ἀπόφασις προῆλθε καὶ ἑδράζεται εὐτυχῶς οὐκ ἐν τῷ ἀντιθέτῳ τῆς ἀντιλήψεως καὶ τῆς γνώμης ὡς πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν οὐσίαν τοῦ πράγματος, ἀλλ' ἀναφέρεται εἰς τὸ δύσκολον ἁπλῶς τῶν ἐξωτερικῶν περιστάσεων, αἵτινες ὅμως, ὡς ἐλέχθη, καὶ ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι ἔχουσιν ὡς ταύτας θεωρεῖ ἡ Βουλγαρικὴ Ἱεραρχία, οὐκ ἔχουσιν οὐδὲ ὀφείλουσιν ἔχειν σχέσιν πρὸς τὰ καθαρῶς ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα καὶ ἐπηρεάζειν αὐτά.

Διὰ ταῦτα δὲ καὶ τὴν ἐλπίδα ἡμῶν οὐκ ἀποβάλλοντες περὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς ταχείας ἐπιτεύξεως τῆς οὕτως ὑπὸ πάντων ποθουμένης καὶ οὕτως ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ γενικοῦ συμφέροντος τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας ἐπιβαλλομένης ἀποκαταστάσεως τῆς συμπνοίας καὶ τῆς ἑνότητος, εὐχόμεθα ὅπως ὁ τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας οὐράνιος Δομήτωρ καὶ Ἀρχηγός, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, διὰ τῶν πρὸς Αὐτὸν δεήσεων καὶ τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν, δῷ ἵνα ἐν τάχει συνεχισθῇ καὶ ἐπιστεφθῇ διὰ τῆς οριστικῆς διακανονίσεως ἡ εἰς τὸ τέρμα ἤδη ἐξικομένη, ὡς ἡμεῖς γε ὑπολαμβάνομεν, χρονία θλιβερὰ ὑπόθεσις καὶ ὅπως διὰ τῆς πρὸς ἀλλήλους πάντων ἀγάπης καὶ ἑνότητος ἀπρόσκοπτος καὶ ἀνεπισκίαστος ἐμφαίνηται πάντοτε ἅπασα ἡ ἁγιότης καὶ ἅπαν τὸ ἱερὸν κάλλος τῆς ὑπὸ τὸν Ἕνα Οὐράνιον Ἀρχηγὸν ἐν τῇ πίστει καὶ τῇ ἀγάπῃ ἑνότητος καὶ ἑνιαίας παρατάξεως τῶν ἀδελφῶν Ἁγιωτάτων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν εὐσεβῶν πληρωμάτων αὐτῶν.

Καὶ ἐπὶ τῇ ἐλπίδι καὶ τῇ εὐχῇ ταύτῃ γράφοντες τὴν παροῦσαν καὶ πρὸς τὴν Ὑμετέραν γεραρμίαν καὶ περισπούδαστον Παναγιότητα, κατασπαζόμεθα ἐνθέρμως Αὐτὴν καὶ αὖθις ἐν φιλήματι ἁγίῳ ἀδελφικῶς καὶ διατελοῦμεν

,αϡλε΄. Φεβρουαρίου ιθ΄.

Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Παναγιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως **Φώτιος**.

Ἐπισυνάπτονται ἐν ἀντιγράφοις :

1) Ἐπιστολὴ τοῦ Προεδρεύσαντος τῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς Ἱερωτάτου Μητροπολίτου Ἡρακλείας Φιλαρέτου ἀπὸ 23 Ἰουνίου 1930 μετὰ τοῦ σχετικοῦ ἀποσπάσματος τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἐπιτροπῆς.

2) Ἐπιστολὴ ἡμετέρα πρὸς τὴν Ἁγιωτάτην Ἐκκλησίαν Ἱεροσολύμων ὑπὸ ἡμερομ. 9 Αὐγούστου 1930, ἀρ. 1622/1503.

3) Ἀπαντητικὴ ἐπιστολὴ τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων ὑπὸ ἡμερομ. 19 Αὐγούστου 1930, ἀρ. 740.

4) Ἀπάντησις εἰς ταύτην ἡμῶν ὑπὸ ἡμερ. 18 Σεπτεμβρίου 1930, ἀριθ. 1858.

5) Ἐπιστολὴ τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων ὑπὸ ἡμερ 4 Νοεμβρίου 1930, ἀριθ. 1051, μετ' ἐσωκλείστου ἀντιγράφου γράμματος αὐτῆς πρὸς τὸν Μητροπολίτην Σόφιας Στέφανον.

6) Ἀπάντησις ἡμετέρα ὑπὸ ἡμερ. 20 Δεκεμβρίου 1930, ἀριθ 2652, μετὰ Σημειώματος τῶν ὅρων.

7) Ἐπιστολὴ τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων ὑπὸ ἡμερ. 23 Φεβρουαρίου 1932, ἀρ. 120.

8) Ἀνακοίνωσις ἡμῖν τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων ὑπὸ ἡμερομ. 25 Ἰουνίου 1933, ἀριθ. 590, περὶ τῆς μεταβάσεως εἰς Ἱερουσαλὴμ τοῦ Ἐπισκόπου Στοβίων Βόριδος καὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν μετ' αὐτοῦ συνομιλιῶν.

9) Ἀπάντησις ἡμετέρα ὑπὸ ἡμερομ. 11 Ἀπριλίου 1934, ἀρ. 597, μετὰ Σημειώματος ἀναλυτικοῦ τῶν ὅρων διὰ τὴν τελικὴν συνεννόησιν.

10) Ἐπιστολὴ τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων ὑπὸ ἡμερομ. 27 Ἰουνίου 1934, ἀριθμὸς 516, μετ' ἐσωκλείστου ἀπαντήσεως τοῦ Προεδρεύοντος τῆς ἐν Σόφιᾳ Συνόδου.

11) Ἀπάντησις ἡμῶν ὑπὸ ἡμερομ. 11 Αὐγούστου 1934, ἀριθ. 1207

12) Ἐπιστολὴ τελευταία τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων μετ' ἐσωκλείστου τῆς τελικῆς ἀπαντήσεως τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας.

Τὰ συνημμένα τῇ ὡς ἄνω Πατριαρχικῇ Ἐπιστολῇ ἔγγραφα:

(1)

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Συμφώνως πρὸς τὴν ληφθεῖσαν ἐν τῇ κατὰ τὴν 20 Ἰουνίου 1930 ΙΒ´ συνεδριάσει ἀπόφασιν τῆς Προκαταρκτικῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς περὶ τοῦ Βουλγαρικοῦ Σχίσματος, ἐπισυνάπτω ὧδε τῇ Ὑμετέρᾳ Θ. Παναγιότητι καὶ τῇ περὶ Αὐτὴν Ἁγίᾳ καὶ Ἱερᾷ Συνόδῳ ἀπόσπασμα τοῦ σχετικοῦ πρακτικοῦ καὶ παρακαλῶ, ἐὰν ἐγκριθῇ, νὰ διαβιβάσῃ τοῦτο μετὰ ἀντιγράφου τῆς παρούσης ταπεινῆς μου ἐπιστολῆς ἡ Ὑμετέρα Θ. Παναγιότης εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Ἱεροσολύμων, παρακαλουμένην συνῳδὰ τοῖς ἀποφασισθεῖσιν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ὅπως ἐπικοινωνήσῃ πρῶτον μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ τοὺς ὅρους τῆς ἄρσεως τοῦ σχίσματος.

Ἐπὶ τούτοις διατελῶ μετὰ σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης βαθείας

Τῆς Ὑ. Θ. Παναγιότητος ἐλάχιστος ἐν Χῷ ἀδελφὸς
Ὁ Πρόεδρος τῆς Προκαταρκτικῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς
† Ὁ Ἡρακλείας **Φιλάρετος**

Ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Βατοπεδίου, τῇ 23ῃ Ἰουνίου 1930

* * *

Ἀπόσπασμα τῆς ΙΒ' συνεδρίας τῆς Προκαταρκτικῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς, γενομένης τὴν 20 Ἰουνίου 1930 ἐν τῇ Μ. Αἰθούσῃ τῆς Ἱ. Μονῆς Βατοπεδίου τοῦ Ἄθω.

Μετὰ τὰς ὁμοφώνους δηλώσεις τῶν ἄλλων Σεβ. Ἀντιπροσωπειῶν, ὅτι καὶ ἡ ἄρσις τοῦ Βουλγαρικοῦ Σχίσματος εἶνε ἐπείγουσα καὶ ἡ μεσολάβησις μιᾶς ἢ πλειόνων Ἐκκλησιῶν ὠφέλιμος, γίνεται δεκτὴ ἡ πρότασις τοῦ σεβ. Ἁγίου Ἀχρίδος καὶ ἀποφασίζεται παρὰ τῆς ὁλομελείας ὅπως μὴ ἀναγραφῇ ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ζητημάτων, ἀλλὰ διαβιβασθῇ διὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἡ ἀπόφασις, παράκλησις καὶ εὐχὴ τῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν Ἱεροσολύμων νὰ ἀναλάβῃ τὴν μεσολάβησιν πρὸς διευθέτησιν τοῦ ζητήματος τούτου μετὰ συνεννόησιν μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐπαφίεται δὲ αὐτῇ νὰ ὁρίσῃ, ἂν κρίνῃ τοῦτο χρήσιμον, τὰς Ἐκκλησίας ἐκείνας, αἵτινες θὰ συνέπραττον μετ' αὐτῆς ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ.

Ἐν περιπτώσει ἀποτυχίας ἐν τῇ ἐνεργείᾳ ταύτῃ παρακαλεῖται τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ὅπως θέσῃ τὸ ζήτημα τοῦ Βουλγαρικοῦ Σχίσματος εἰς τὴν Προσύνοδον, ὡς διετυπώθη παρὰ τῆς Ὑποεπιτροπῆς.

Ὅτι πιστὸν ἀντίγραφον

Ὁ Πρόεδρος τῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς
† Ὁ Ἡρακλείας **Φιλάρετος**

(2)

Ἀριθ. Πρωτ. 1622/1503.

Μακαριώτατε καὶ Ἁγιώτατε Πατριάρχα Ἱεροσολύμων καὶ πάσης Παλαιστίνης, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Δαμιανέ, τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ὁ ἐπανακάμψας ἀντιπρόσωπος τῆς Ὑμετέρας γερασμίας Μακαριότητος ἐκ τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει συγκροτηθείσης Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς ἀνεκοίνωσε βεβαίως Αὐτῇ τὴν ληφθεῖσαν σὺν τοῖς ἄλλοις ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐν σχέσει πρὸς τὸ Βουλγαρικὸν Σχίσμα, ὅπως δηλονοῦν ἡ Ἁγιωτάτη τῶν Ἱεροσολύμων Ἐκκλησία ἀναλάβῃ τὴν μεσολάβησιν πρὸς διευθέτησιν τοῦ ζητήματος.

Τὴν περὶ τούτου ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς, ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν, προφρόνως προαγόμεθα κατὰ τὴν παράκλησιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἀνακοινώσασθαι ἐπισήμως τῇ Ὑμετέρᾳ γερασμίᾳ Μακαριότητι, πέμποντες Αὐτῇ συνημμένως ὧδε ἀντίγραφον τῆς πρὸς ἡμᾶς σχετικῆς ἐπιστολῆς τοῦ Προεδρεύσαντος τῆς Ἐπιτροπῆς πρώτου ἡμετέρου ἀντιπροσώπου Ἱερωτάτου Μητροπολίτου Ἡρακλείας κ. Φιλαρέτου μετὰ τοῦ ἀναφερομένου ἀποσπάσματος τοῦ σχετικοῦ πρακτικοῦ.

Ἐπιδηλοῦμεν δ' ἐπὶ τούτῳ ὅτι ἡ καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτη Ἐκκλησία ἀσμένως ἀποδέξεται τὴν ἀδελφικὴν μεσολάβησιν τῆς πεφιλημένης Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων καὶ ὅτι ἐπὶ σχετικῇ πρὸς ἡμᾶς ἀπαντήσει τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος περὶ τῆς ἀποδοχῆς τῆς προτεινομένης μεσολαβήσεως θέλομεν δηλώσῃ τοὺς τῆς καθ' ἡμᾶς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ὅρους πρὸς τὴν διευθέτησιν τῆς λυπηρᾶς ταύτης ἐν τῷ σώματι τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀνωμαλίας, ὅρους διαπνεομένους ὑπὸ εἰλικρινοῦς πάντοτε ἀγάπης ἐκ μέρους ἡμῶν καὶ ὑπὸ πρόφρονος καὶ ἐγκαρδίου διαθέσεως πρὸς τὴν ἐκ παντὸς δυνατοῦ τρόπου ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς κανονικῆς ἀδελφικῆς σχέσεως, ἵνα μετὰ γνῶσιν τῶν ὅρων τούτων προέλθῃ ἡ Ἁγιωτάτη ἀδελφὴ Ἐκκλησία τῶν Ἱεροσολύμων εἰς τὸ προσῆκον παρὰ τοῖς ἐν Βουλγαρίᾳ ἁρμοδίοις ἐκκλησιαστικοῖς κύκλοις διάβημα.

Ἐπὶ τούτοις κατασπαζόμενοι Αὐτὴν ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ, διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης

,απλ'. Αὐγούστου θ'.

Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως **Φώτιος.**

(3)

Ἀριθ. Πρωτ. 740.

Παναγιώτατε καὶ Σεβασμιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ Οἰκουμενικὲ Πατριάρχα, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ ἐπιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς Ἡμῶν Μετριότητος Κύριε Φώτιε. Τὴν Ὑμετέραν περισπούδαστον Ἡμῖν Σεβασμίαν Παναγιότητα ἐν φιλήματι ἁγίῳ περιπτυσσόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἄσμενοι ἐκομισάμεθα καὶ προσοχῇ τῇ δεούσῃ ἀνέγνωμεν καὶ ἐμελετήσαμεν ἰδίᾳ τε καὶ ἐπὶ Συνόδου τὸ ὑπ' ἀριθμ. 1622 καὶ ἀπὸ θ' μ. Αὐγούστου Γράμμα τῆς Ὑμετέρας Σεβασμίας Παναγιότητος, δι' οὗ διεβιβάσθη Ἡμῖν ἐπισήμως ἀπόφασις καὶ εὐχὴ τῆς ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει συγκροτηθείσης Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς ἐν σχέσει πρὸς τὸ Βουλγαρικὸν Σχίσμα, ὅπως δηλονοῦν ἡ Ἁγιωτάτη Μήτηρ τῶν Ἐκκλησιῶν ἀναλαβῃ τὴν μεσολάβησιν πρὸς διευθέτησιν τοῦ ζητήματος.

Ὁμολογοῦμεν ὅτι ἐκτιμῶμεν κατ' ἀξίαν τὴν τιμήν, ἣν περιεποιήσαντο τῇ Ἁγιωτάτῃ Σιωνίτιδι Ἐκκλησίᾳ, ἥ τε Διορθόδοξος Ἐπιτροπὴ καὶ ἡ Ὑμετέρα Σεβασμία Παναγιότης, ἀποφασίσασαι ὅπως ταύτῃ ἀνατεθῇ ἡ μεσολάβησις πρὸς διευθέτησιν τῆς λυπηρᾶς ταύτης ἐν τῷ σώματι τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀνωμαλίας, εἰ καί, διὰ τὴν χωρίζουσαν Ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Ἐκκλησίας ἀπόστασιν, τὸ ἔργον σφόδρα δυσχεραίνεται, ἐνεδείκνυτο δ' ἵνα τὸ καθῆκον τοῦτο ἀνατεθῇ μιᾷ ἢ πλείοσιν Ἁγιωτάταις Ὀρθοδόξοις Ἐκκλησίαις, ὁμόροις τῇ Βουλγαρικῇ τοιαύτῃ.

Ἀλλὰ φρονοῦμεν, συνομολογήσει δὲ καὶ ἡ Ὑμετέρα ἀγαπητὴ Παναγιότης, ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο ἐδυσχεράνθη ἔτι πλέον ἔκ τε ἀκριτομυθιῶν τῶν σχετικῶν συζητήσεων ἐν τῇ Διορθοδόξῳ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Ἐπιτροπῇ καὶ ἐκ δηλώσεων, γενομένων παρ' Ἀρχηγοῦ Αὐτοκεφάλου Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, προκαλεσασῶν ἐπίσημον δήλωσιν τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς, δι' ἧς καθορίζονται αἱ ἀπόψεις αὐτῆς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος, ἄντικρυς ἀντικείμεναι πρὸς τὰς ἀπόψεις τῆς καθόλου Ἁγιωτάτης Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ὡς πρὸς τοὺς ὅρους, ὑφ' οὓς δυνατή ἐστιν ἡ κανονικὴ αὐτοῦ διευθέτησις.

Τούτου ἕνεκα καὶ ἵνα μὴ σχετικὸν διάβημα, γιγνόμενον ἐν τῷ παρόντι ὑπὸ τῆς καθ' Ἡμᾶς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας, ἀντὶ τοῦ στεφθῆναι ποθητῇ ἐπιτυχίᾳ, μὴ μόνον ἀποτύχῃ καὶ ἐκθέσῃ ταύτην, ἀλλὰ καὶ βλάψῃ ἀνεπανορθώτως τὸ ζήτημα, ἐσμὲν τῆς γνώμης ὅπως, πρὸ πάσης ἐπισήμου μεσολαβήσεως, προηγηθῶσιν ἀνεπίσημοι συνομιλίαι καὶ διαπραγματεύσεις ἐπὶ

τῷ σκοπῷ προσεγγίσεως τῶν ἑκατέρωθεν ἀπόψεων καὶ καθορισμοῦ τοῦ κανονικοῦ τύπου, τοῦ δυναμένου γενέσθαι ἀποδεκτοῦ ἀμφοτέρωθεν, καθ' ὃν διευθετηθήσεται τελειωτικῶς καὶ ἀποτελεσματικῶς ἡ ἀπὸ 60 ετίας ὑπάρχουσα λυπηρὰ αὕτη ἀνωμαλία, ἧς ἡ ἄρσις παρὰ πάντων ἀναγνωρίζεται ὡς ἐπιθυμητὴ καὶ ἐπείγουσα.

Ταῦτα ἀπαντητικῶς ἐξ ἀποφάσεως συνοδικῆς ἀνακοινούμενοι τῇ Ὑμετέρᾳ περισπουδάστῳ Παναγιότητι καὶ τὰ ἔτη Αὐτῆς παρὰ Κυρίου αἰτούμενοι ὡς πλεῖστα, ὑγιεινὰ καὶ σωτήρια, διατελοῦμεν

Ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει Ἱερουσαλήμ, ,αϡλ'. Αὐγούστου ιθ'.

Τῆς Ὑμετέρας Σεβασμίας Παναγιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
† Ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων **Δαμιανός.**

(4)

Ἀρ. Πρωτ. 1858.

Μακαριώτατε καὶ Ἁγιώτατε Πατριάρχα Ἱεροσολύμων καὶ πάσης Παλαιστίνης, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Δαμιανέ, τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἀσμένως ἐλάβομεν καὶ μετ' ἐπιστασίας ἀνέγνωμεν καὶ ἐμελετήσαμεν σὺν τῇ περὶ ἡμᾶς Ἁγίᾳ καὶ Ἱερᾷ Συνόδῳ τὰ ὑπ ἀριθ. Πρωτ. 740 καὶ ἀπὸ ιθ'. παριππεύσαντος μηνὸς Αὐγούστου μεμηνολογημένα τίμια γράμματα τῆς Ὑμετέρας γεραρσμίας Μακαριότητος τὰ εἰς τὴν μεσολάβησιν τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων πρὸς διευθέτησιν τοῦ Βουλγαρικοῦ Σχίσματος ἀναφερόμενα.

Ἐπὶ τὴν ἀνταπάντησιν δ' ἥκοντες, πρῶτον μὲν θερμὰς ἐκφράζομεν τὰς εὐχαριστίας τῆς καθ' ἡμᾶς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ ἡμῶν τῇ τε Ὑμετέρᾳ σεβασμίᾳ Μακαριότητι καὶ τῇ περὶ Αὐτὴν Ἁγίᾳ καὶ Ἱερᾷ Συνόδῳ ἐπὶ τῇ πρόφρονι κατ' ἀρχὴν ἀποδοχῇ τῆς ἀπευθυνθείσης παρακλήσεως καὶ ἀναλήψει ὑπὸ τῆς Ἁγιωτάτης αὐτόθι ἀδελφῆς Ἐκκλησίας ἔργου δυσχεροῦς ὄντως, ἀλλὰ καὶ θεοφιλοῦς ἅμα, τῆς διευθετήσεως καταστοχαζομένου λυπηρᾶς ἐν τῷ σώματι τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀνωμαλίας. Εἶτα δὲ ἐπὶ τὴν οὐσίαν χωροῦντες τῶν σχετικῶς ἐκτιθεμένων σκέψεων καὶ ἀπόψεων περὶ τοῦ τελεσφορωτέρου τρόπου ἐνεργείας, ἕνεκα τῶν διὰ τοὺς ἀναφερομένους λόγους προκυψασῶν ἤδη ἐν τῷ ζητήματι δυσχε-

ρειῶν, ἀσμένως ἀνακοινούμεθα ἐξ ἀποφάσεως συνοδικῆς τῇ Ὑμετέρᾳ λίαν ἡμῖν περισπουδάστῳ Μακαριότητι ὅτι συμφωνοῦμεν πλήρως ἐπὶ τῆς σκοπιμότητος τῆς προβαλλομένης ὑπ' Αὐτῆς γνώμης, ὅπως δηλονοῦν πρὸ πάσης ἐπισήμου μεσολαβήσεως προηγηθῶσιν ἀνεπίσημοι συνομιλίαι καὶ διαπραγματεύσεις πρὸς παρασκευὴν τοῦ ἐδάφους τῆς τελικῆς τοῦ ζητήματος διευθετήσεως, καὶ παρακαλοῦμεν ὅπως ἐπὶ τῇ βάσει τούτων ἐνεργηθῇ τὸ προσῆκον ἀπὸ μέρους τῆς Ἁγιωτάτης ἀδελφῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας.

Ἐπὶ δὲ τούτοις καὶ αὖθις πόθῳ ἀδελφικῷ Αὐτὴν κατασπαζόμενοι ἐν Κυρίῳ, διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης

,απλ'. Σεπτεμβρίου ιη'.

Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως **Φώτιος**

(ε)

Ἀρ. Πρωτ. 1051.

Παναγιώτατε καὶ Σεβασμιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ Οἰκουμενικὲ Πατριάρχα, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ ἐπιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς Ἡμῶν Μετριότητος Κύριε Φώτιε. Τὴν Ὑμετέραν περισπούδαστον Ἡμῖν Σεβασμίαν Παναγιότητα ἐν φιλήματι ἁγίῳ περιπτυσσόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἄσμενοι ἐκομισάμεθα καὶ ἀνέγνωμεν τὰ ὑπ' ἀριθ. 1858 καὶ ἀπὸ 18 μ. Σεπτεμβρίου (ν. ἡ.) τίμια Γράμματα τῆς Ὑμετέρας Γερασμιωτάτης Παναγιότητος τὰ εἰς τὴν μεσολάβησιν τῆς Ἁγιωτάτης Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας πρὸς ἄρσιν τοῦ Βουλγαρικοῦ σχίσματος ἀναφερόμενα.

Εἰ καὶ ἐφρονοῦμεν ὅτι κατόπιν τῶν ὑπ' ἀριθ. 740 καὶ ἀπὸ ιθ' μ. παρελθόντος Αὐγούστου Ἡμετέρων Γραμμάτων τὸ ἔργον τῶν ἀνεπισήμων συνομιλιῶν καὶ διαπραγματεύσεων πρὸς παρασκευὴν τοῦ ἐδάφους τῆς τελειωτικῆς τοῦ ζητήματος διευθετήσεως, διὰ τὴν ἀπόστασιν τὴν χωρίζουσαν τὴν Ἡμετέραν Ἐκκλησίαν ἀπὸ τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ τοιαύτης, ἀνετίθετο ἂν κληρικῷ ἑτέρας Ἐκκλησίας, ὅμως, κατόπιν τῆς καὶ τοῦ ἔργου τούτου ἀναθέσεως τῇ Ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ, προφρόνως ἀποδεξάμενοι τοῦτο, ἀπηυθύναμεν τῷ Σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ Σόφιας κυρ. Στεφάνῳ τὰ ἐν ἀντιγράφῳ ὧδε ἐσωκλειόμενα Ἡμέτερα Γράμματα, αἰτησάμενοι ὅπως ἡ ἐν Βουλγαρίᾳ Ἐκκλησία ἀποστείλῃ ἐνταῦθα, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν προσεχῶν ἑορτῶν, ὡς

προσκυνητήν, ἀντιπρόσωπον Αὐτῆς ἁρμοδίως πληρεξουσιοδοτημένον, ἵνα ἀπ' εὐθείας συζητηθῇ μετ' αὐτοῦ τὸ ζήτημα.

Τοῦτο γνωστὸν ποιούμενοι τῇ Ὑμετέρᾳ Σεβασμίᾳ Παναγιότητι, παράκλησιν ἀπευθύνομεν αὐτῇ, τοῦτο μὲν ἐνεργηθῆναι δι' ὧν οἶδε μέσων, ὥστε ἀποδεκτὴν γενέσθαι παρὰ τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Ἐκκλησίας τὴν πρότασιν Ἡμῶν ταύτην, τοῦτο δὲ ἀποσταλῆναι Ἡμῖν τοὺς ὅρους, ὑφ' οὓς φρονεῖ ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἁγιωτάτη Ἐκκλησία, ὅτι δυνατόν ἐστι διευθετηθῆναι τὴν προκειμένην ἐν τῷ σώματι τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀνωμαλίαν.

Πόθῳ δὲ πολλῷ καὶ αὖθις ἀδελφικῶς Αὐτὴν κατασπαζόμενοι καὶ τὰ ἔτη Αὐτῆς παρὰ Κυρίου αἰτούμενοι ὅτι πλεῖστα, ὑγιεινὰ καὶ σωτήρια, διατελοῦμεν

Ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει Ἱερουσαλήμ, ,απλ'. Νοεμβρίου δ'.

Τῆς Ὑμετέρας Γερασμιωτάτης Παναγιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός.
† Ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων ***Δαμιανός.***

(Συνημμένον τῷ 5).

Ἀντίγραφον τῆς ὑπ' ἀριθ. 934 καὶ ἀπὸ 16 Ὀκτωβρίου 1930 Ἐπιστολῆς τῆς Α. Μ. τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων πρὸς τὸν Μητροπολίτην Σόφιας.

Ἡ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει συνελθοῦσα Διορθόδοξος Ἐπιτροπὴ προνοήσασα καὶ περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς εἰρήνης καὶ κανονικῆς ἀδελφικῆς σχέσεως μεταξὺ τῶν Ἁγιωτάτων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ τοιαύτης, διὰ τῆς διευθετήσεως τῆς ἀπὸ ἑξηκονταετίας ὑπαρχούσης ἐν τῷ σώματι τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας λυπηρᾶς ἀνωμαλίας, διεβίβασε μέσον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου παράκλησιν ὅπως ἡ Ἁγιωτάτη Μήτηρ τῶν Ἐκκλησιῶν Σιωνῖτις Ἐκκλησία ἀναλάβῃ τὴν πρὸς τοῦτο μεσολάβησιν.

Προφρόνως ἀποδεξάμενοι τὴν παράκλησιν, καθὸ προκειμένου περὶ ἔργου θεοφιλοῦς καὶ θεαρέστου, τὴν εἰρήνην κατεστηριζομένου τῶν Ἁγιωτάτων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, καὶ φρονοῦντες ὅτι τελεσφορώτερος τρόπος πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς σχετικῆς ἐνεργείας ἔσται, ἵνα πρὸ πάσης ἐπισήμου μεσολαβήσεως, προηγηθῶσιν ἀνεπίσημοι συνομιλίαι καὶ διαπραγματεύσεις πρὸς παρασκευὴν τοῦ ἐδάφους τῆς τελειωτικῆς τοῦ ζητήματος διευθετήσεως, προαγόμεθα διὰ τῶνδε τῶν ἀδελφικῶν Ἡμῶν Γραμμάτων παρα-

καλέσαι τὴν Ὑμετέραν ἀγαπητὴν Σεβασμιότητα, ὅπως, εἴπερ συμφωνῇ τούτοις καὶ ἡ ἁγιωτάτη ἐν Βουλγαρίᾳ Ἐκκλησία, εὐαρεστηθῇ ἀποστεῖλαι ἐνταῦθα ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν προσεχῶν ἑορτῶν, ὡς προσκυνητήν, ἀντιπρόσωπον ἁρμοδίως πληρεξουσιοδοτημένον, ἵν' ἀπ' εὐθείας συζητηθῇ τὸ ζήτημα ἐν ὅλῳ τῷ πλάτει αὐτοῦ πρὸς ἐξέτασιν καὶ καθορισμὸν τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἀποτελεσματικῶς καὶ τελειωτικῶς διευθετηθήσεται ἡ λυπηρὰ ἀνωμαλία, ἧς ἡ ἄρσις παρὰ πάντων ἀναγνωρίζεται ὡς ἐπιθυμητὴ καὶ ἐπείγουσα.

Ἐπὶ δὲ τούτοις καὶ αὖθις πόθῳ ἀδελφικῷ Αὐτὴν κατασπαζόμενοι, διατελοῦμεν

Τῆς Ὑμετέρας ἀγαπητῆς Σεβασμιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός.
(Τ. Σ.) Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας.

(6)

Ἀρ. Πρωτ. 2652.

Μακαριώτατε καὶ Ἁγιώτατε Πατριάρχα Ἱεροσολύμων καὶ πάσης Παλαιστίνης, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Δαμιανέ, τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Κάτοχοι ἀσμένως γενόμενοι τῶν ἀπὸ δ.' τοῦ παρελθόντος μηνὸς Νοεμβρίου, ἀρ. 1051, γραμμάτων τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, ἐκφράζομεν ἐν πρώτοις τὴν χαρὰν ἡμῶν καὶ τὴν εὐχαριστίαν, ὅτι ἡ Ὑμετέρα γερασμία Μακαριότης οὕτω προφρόνως χάριν τοῦ γενικοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἀγαθοῦ ἀπεδέξατο τὴν ὑπὸ τῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς ἐκφρασθεῖσαν ἐπιθυμίαν τῆς ἀναλήψεως ὑπὸ τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων τῆς μεσολαβήσεως ἐν τῷ ζητήματι τῆς ἄρσεως τοῦ Βουλγαρικοῦ Σχίσματος, προέβη δὲ ἤδη ζηλωτῶς καὶ εἰς σχετικὰς ἐνεργείας.

Νῦν προφρόνως ἐξ ἀποφάσεως συνοδικῆς ἀποστέλλομεν τῇ ἀγάπῃ Αὐτῆς ἐγκλείστως ὧδε Σημείωμα τῶν ὅρων, ὑφ' οὓς ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία φρονεῖ ὅτι δύναται ἵνα ἐπιδιωχθῇ καὶ ἐπιτευχθῇ ἡ ἐφετὴ διευθέτησις.

Καὶ ὡς βλέπει ἡ Ὑμετέρα γερασμία Μακαριότης, οἱ ὅροι οὗτοι, ἀποτελοῦντες προδήλως ἐσχάτην κανονικὴν οἰκονομίαν χάριν τοῦ στοχαζομένου ἱεροῦ σκοποῦ, εἰσὶν ἅμα καὶ ὑπὸ πᾶσαν ἄλλην ἔποψιν ἐλαφροὶ καὶ ἀνώδυνοι. Παρὰ τὰς ἀναμφηρίστους δηλονοῦν πολλὰς καὶ ποικίλας κανονικὰς ὑπερβασίας, αἵτινες ἀτυχῶς καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ καὶ ἐφεξῆς ἐπὶ μακρόν, καὶ μέχρι τῆς παρούσης δὲ στιγμῆς, ὥς τι οὐδὲν τὸ ἀντιβαῖνον ἔχουσαι ἐθεω-

ρήθησαν καὶ ἐνηργήθησαν ὑπὸ τῶν Βουλγάρων, ἐνῷ τοὐλάχιστον μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς Βουλγαρίας καὶ τὰς ἐπελθούσας ἐν τῇ Χερσονήσῳ μεταβολὰς ἔδει ἵνα κατανοηθῇ τὸ ὅλως ἀντικανονικὸν καὶ ἀντιβαῖνον τῆς ἐγκαταστάσεως καὶ ἐνεργείας τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς ἔξω τῶν οἰκείων ὁρίων καὶ μέχρις αὐτοῦ τοῦ κέντρου τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ἡ Ἁγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως, χάριν τοῦ γενικοῦ συμφέροντος, παρεῖδε μακροθύμως τὰ γενόμενα ταῦτα πάντα καὶ ἀπορέγουσα τὴν περὶ αὐτῶν κρίσιν περιορίζεται φιλαδέλφως νῦν εἰς μόνην τὴν γενικὴν ἔκφρασιν θλίψεως ἐκ μέρους τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν ἄχρι τοῦδε διακοπὴν τῶν κανονικῶν δεσμῶν καὶ σχέσεων, τοῦθ' ὅπερ βεβαίως ἀνωδύνως καὶ ἄνευ θίξεως καὶ οἱουδήτινος ἄλλου αἰσθήματος δύναται ἵνα ὁμολογηθῇ καὶ λεχθῇ.

Οὐκ ἀμφιβάλλομεν ὅτι τὸ πνεῦμα τῶν σκέψεων ἡμῶν καὶ τῆς ἀποφάσεως πλήρως καὶ ὑπὸ τῆς Ὑμετέρας γερασμίας Μακαριότητος καὶ τῆς Ἁγιωτάτης ἀδελφῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐπιδοκιμασθήσεται καὶ ὅτι ἡ ἀγαθὴ παρ' ἡμῶν χάριν τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ διάθεσις, ἐπεξηγουμένη οἷς δεῖ ὑπὸ τῆς Ὑμετέρας γεραρᾶς Μακαριότητος, ἐκτιμηθήσεται προσηκόντως ὑπ' αὐτῶν καὶ συντελέσει εἰς τὴν αἰσίαν τῶν πάντων διευθέτησιν.

Συνημμένως συναποστέλλομεν καὶ ἀντίγραφα τῶν μεταξὺ τοῦ νῦν Προέδρου τῆς ἐν Σόφιᾳ Βουλγαρικῆς Συνόδου καὶ ἡμῶν ἀνταλλαγέντων κατὰ τὸ παρὸν ἔτος γραμμάτων, σχετικῶς πρὸς τὸ προκείμενον ζήτημα, ὅπως ἔχῃ καὶ τούτων γνῶσιν ἡ ἀγάπη Αὐτῆς.

Καὶ ἐπὶ τούτοις εὐχόμενοι ὁλοψύχως ὅπως ὁ Θεὸς ἐνισχύσῃ καὶ κατευοδώσῃ τὰς πεπνυμένας καὶ ζηλωτὰς προσπαθείας τῆς Ὑμετέρας γερασμίας Μακαριότητος καὶ ἀπεκδεχόμενοι μετὰ πόθου τὴν ἀγαθὴν ἀγγελίαν τῆς αἰσίας τῶν πάντων λύσεως, κατασπαζόμεθα Αὐτὴν καὶ αὖθις ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ καὶ διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης

,αϡλ'. Δεκεμβρίου κ'.

Τῆς Ὑμετέρας γερασμίας Μακαριότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως **Φώτιος**

(Συνημμένον τῷ 6).

Ἀριθ. Πρωτ. 2652.

Ὅροι, ὑφ' οὓς κατὰ τὴν ἄποψιν τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως εἶναι δυνατὴ ἡ ἄρσις τοῦ Βουλγαρικοῦ Σχίσματος.

α') Ἡ ἐν Σόφιᾳ Σύνοδος τῶν Βουλγάρων Μητροπολιτῶν, ἐκπροσωποῦσα τὴν γνώμην τῆς καθόλου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, διὰ γραμμάτων

πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην δηλοῖ ὅτι, θλιβομένη διὰ τὸν χωρισμόν, ὅστις ὑφίσταται ἐν ταῖς κανονικαῖς σχέσεσι τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ποθοῦσα τὴν ἀποκατάστασιν αὐτῶν, ἐπιθυμεῖ ὅπως ἡ Βουλγαρικὴ Ἐκκλησία συγκαταριθμηθῇ μεταξὺ τῶν Αὐτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τῶν ἐχουσῶν κανονικὰς σχέσεις πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἀποκατασταθῇ οὕτως ὁ ἀδελφικὸς δεσμὸς αὐτῆς πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ πάσας τὰς Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας.

β´) Ὡς πρὸς τὴν κανονικὴν ἐξάρτησιν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἢ ἀλλαχοῦ τοῦ Κλίματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου Βουλγαρικοῦ Κλήρου ἢ τοῦ ἐν Βουλγαρίᾳ, ἐφ᾽ ὅσον θὰ ὑπάρξῃ, ἡμετέρου τοιούτου καὶ τὸ ἀπὸ μέρους ἑκατέρου αὐτῶν μνημόσυνον τῆς οἰκείας Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς τηρηθήσονται αἱ σχετικαὶ κανονικαὶ διατάξεις.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 20 Δεκεμβρίου 1930.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου.

(Συνημμένον τῷ 6).

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Βουλγαρικοῦ.

Σόφια, 14/3/1930.

Παναγιώτατε,

Βεβαίως θὰ ἐνθυμῆσθε τὴν ἡμετέραν ἐν Βουκουρεστίῳ γνωριμίαν, κατὰ τὴν ἐνθρόνισιν τῆς Α. Μακαριότητος τοῦ Ρουμάνου Πατριάρχου κ. κ. Μύρωνος. Ἡ γνωριμία αὕτη ἀφῆκεν ἐν ἡμῖν βαθεῖαν ἐντύπωσιν. Διότι ἐκ τῶν ἑλλήνων ἀρχιερέων αὐτόθι μόνον Ὑμεῖς ὑπήρξατε οὕτω φιλόφρων ὥστε νὰ ἀνταλλάξητε μεθ' ἡμῶν ἀγαθοὺς λόγους, ἐν οἷς ἡμεῖς διείδομεν μαρτυρίαν ἀγαθότητος καὶ τῆς εὐαγγελικῶς πεφωτισμένης ψυχῆς Ὑμῶν.

Τὸ γεγονὸς τοῦτο παρήγαγεν ἐν ἡμῖν συγκινητικὰ αἰσθήματα φιλαδελφίας καὶ ἀναλλοιώτου τιμῆς πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἁγιωσύνην· παρήγαγεν αἰσθήματα βαθέα καὶ διαρκῆ, ἅτινα καὶ νῦν, παρὰ τὰς ὑπαρχούσας, ἔστω καὶ ἀβασίμως, μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν παρεξηγήσεις, ὑπαγορεύουσιν ἡμῖν τὸ εὐχάριστον καθῆκον ὅπως, ἔστω καὶ ἀργά, προσαγάγωμεν τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι τὰ ἡμέτερα λίαν ἐγκάρδια συγχαρητήρια ἐπὶ τῇ εὐτυχεῖ Ὑμῶν ἀναλήψει τοῦ Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Παναγιώτατε Δέσποτα! Φέρετε τὸ εὐλογημένον ὄνομα τοῦ μεγίστου στύλου τῆς Ὀρθοδοξίας κατὰ τὴν ἐνάτην ἑκατονταετηρίδα, τὸ ὄνομα τοῦ

Ἁγιωτάτου Φωτίου τοῦ Α΄. Ὡς καλῶς γινώσκετε, ὁ μέγας οὗτος ἱεράρχης λίαν μεγάλως συνετέλεσεν ὅπως ἑδραιωθῇ ὅ τε Χριστιανισμὸς καὶ ἡ Ὀρθοδοξία ἐν τῷ Βουλγαρικῷ Ἔθνει. Ἕνεκα τούτου καὶ νῦν ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία μετ' εὐλαβοῦς εὐγνωμοσύνης τιμᾷ τὴν μακαρίαν αὐτοῦ μνήμην.

Ἐπιμαρτυροῦντες καὶ πρὸς Ὑμᾶς τὰ αὐτὰ ὅλως αἰσθήματα τιμῆς, ὁλοψύχως δεόμεθα ὅπως Κύριος ὁ Θεῖος Ἀρχιποίμην χαρίσηται καὶ ἐπιδαψιλεύῃ τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι ἀστεμφῆ ὑγείαν καὶ μακροβιότητα, ὅπως διπλασίως σοφίσῃ καὶ ἐνισχύσῃ Ὑμᾶς ἐν τῇ ὑψηλῇ Ὑμῶν Πατριαρχικῇ διακονίᾳ, ἵνα καὶ ὁ Φώτιος ὁ Β΄ ἀφήσῃ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἔργα ἀξιοσημείωτα καὶ ἐπάξια τοῦ μεγάλου ἱστορικοῦ ὀνόματος, ὅπερ φέρετε. Τὸ μεγαλύτερον δὲ καὶ μᾶλλον ἀξιοσημείωτον ἔργον ἀναμφηρίστως θὰ εἶνε ἡ ἀποκατάστασις τῆς ἑνότητος καὶ τῆς ἀγάπης μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν Ὀρθοδόξων κατὰ τόπους Ἐκκλησιῶν, ὅπερ πάλιν θέλει σημαίνῃ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἰσχυρᾶς αὐτῶν ἠθικῆς δυνάμεως πρὸς ἐπιτυχῆ ἀντίστασιν κατὰ **τῆς ἀπιστίας**, τῆς **αἱρέσεως καὶ τοῦ ἄρχοντος τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου.**

Ἀνατιθέμεθα ἑαυτοὺς εἰς τὰς ἁγίας Ὑμῶν εὐχὰς καὶ διατελοῦμεν μετ' ἀναλλοιώτων πρὸς τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα αἰσθημάτων ἀδελφικῆς ἐν Χριστῷ τιμῆς

† Ὁ Βιδύνης ***Νεόφυτος.***

Τῇ Αὐτοῦ Παναγιότητι τῷ Κυρίῳ Κυρίῳ Φωτίῳ τῷ Β΄, Ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ.

(Συνημμένον τῷ 6).

Ἰδιαιτέρα.

Πανιερώτατε Μητροπολῖτα Βιδύνης κύριε Νεόφυτε, χάρις εἴη τῇ Ὑμετέρᾳ Πανιερότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ.

Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς τῇ Ὑμετέρᾳ Πανιερότητι δι' ὅσα προφρόνως προήχθη ἵνα γράψῃ ἡμῖν συγχαίρουσα καὶ εὐχομένη ἐπὶ τῇ εἰς τὸν Ἁγιώτατον Πατριαρχικὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον, βουλῇ Θεοῦ, ἀνόδῳ ἡμῶν.

Ἀνέγνωμεν τὴν ἐπιστολὴν αὐτῆς μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ ἰδιαιτέραν ἠσθάνθημεν εὐχαρίστησιν ἐκ τῶν ἐκδηλουμένων ἱερῶν αἰσθημάτων καὶ σκέψεων ὑπὲρ τῆς φιλαδέλφου εἰρήνης καὶ ἀγάπης, ἅπερ ἰδιαζόντως ἐξετιμήσαμεν καὶ κατὰ τὴν ἐν Ρουμανίᾳ συνάντησιν.

Παρακαλοῦντες πάντοτε τὸν Θεὸν ὅπως ἐνισχύῃ ἡμᾶς ἐν τῷ μεγάλῳ ἔργῳ τῆς ὑψηλῆς διακονίας, ἣν αἱ βουλαὶ Αὐτοῦ ἀνέθηκαν ἡμῖν, αἰσθανόμεθα ὡς ἓν τῶν πρώτων ἡμῶν καθηκόντων καὶ τῶν ὀφειλετικῶν μελημάτων

ὅπως τὰς δυνάμεις ἡμῶν πρὸς τῇ λοιπῇ τοῦ Θρόνου μερίμνῃ καταναλώσωμεν ἰδιαιτέρως διὰ τὰ μεγάλα τῆς Μιᾶς ἡμῶν Ἁγίας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας συμφέροντα καὶ προβλήματα καὶ πρὸς τὴν κράτυνσιν τῆς ἑνότητος, τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀλληλεγγύης μεταξὺ τῶν ἐπὶ μέρους ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν ἐπὶ τῷ κοινῷ πασῶν ἀγαθῷ.

Ἡ ἐπιστολὴ τῆς Ὑμετέρας Πανιερότητος κινεῖ εὐκαίρως τὸ ὑμέτερον ἐκκλησιαστικὸν ζήτημα. Ἡ ἐκ τῶν ἐκτάκτων γεγονότων προκληθεῖσα καὶ δημιουργηθεῖσα ἀνώμαλος ἐκκλησιαστικὴ κατάστασις ἐν ταῖς σχέσεσι πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς Μητέρα Ἐκκλησίαν, γεννήσασαν καὶ γαλουχήσασαν καὶ παρὰ τὰς δυσχερείας τῶν καιρῶν σῶον καί ἀβλαβὲς διαφυλάξασαν τὸ ὑμέτερον Ἔθνος, εἶναι καιρὸς πλέον νὰ διευθετηθῇ. Εἶναι καιρὸς πλέον νὰ ἀποκατασταθῶσιν οἱ δεσμοὶ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἑνότητος. Ἡ διευθέτησις αὕτη δὲν προϋποτίθησιν οὐδὲ ἀπαιτεῖ θυσίας, ἀλλὰ μόνον εὐγενὲς θάρρος καὶ εἰλικρινῆ παρρησίαν ἀπὸ μέρους ὑμῶν πρὸς ὁμολογίαν ἑνὸς πραγματικοῦ ἱστορικοῦ γεγονότος, χάριν τῆς κανονικῆς τάξεως καὶ τῆς διὰ τοῦ κανονικοῦ τρόπου ἐξομαλύνσεως.

Ἡ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας ἀκραιφνὴς καὶ ἀνεπιφύλακτος ἐν τούτῳ ἔφεσις καὶ προθυμία ἐξεδηλώθη ἐπανειλημμένως ἤδη κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη παρ' αὐτῆς, διευκολυνούσης τὰ πράγματα διὰ τῆς μέχρι τοῦ ἐσχάτου ὁρίου προβαινούσης παραχωρήσεως ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν ἱερῶν κανονικῶν ἀπαιτήσεων. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον οὐδεμία εἶναι δυνατὸν ἵνα διατυπωθῇ περὶ αὐτῆς βάσιμος αἰτίασις, ὅτι ἠδιαφόρησεν ἢ ἀδιαφορεῖ διὰ τὴν κατάπαυσιν τῆς λυπηρᾶς διαστάσεως.

Ταῦτα ἐν ἀγάπῃ τῇ Ὑμετέρᾳ Πανιερότητι ἀποκρινόμενοι, εὐχόμεθα ὅπως ὁ Κύριος εὐλογῇ τὸ ἔργον τῆς ἱερᾶς διακονίας αὐτῆς, κρατύνῃ δὲ καὶ κατευοδώσῃ πᾶσαν αὐτῆς καὶ πάντων θεοφιλῆ προσπάθειαν ὑπὲρ τῆς ἀγάπης, τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἑνότητος.

Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ τῆς Ὑμετέρας Πανιερότητος.

,αϡλ'. Μαΐου ιδ'.

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως **Φώτιος.**

(7)

Ἀριθ. Πρωτ. 120.

Παναγιώτατε καὶ Σεβασμιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης, καὶ Οἰκουμενικὲ Πατριάρχα Κύριε Φώτιε. Τὴν Ὑμετέραν Γερασμιωτάτην Παναγιότητα ἐν φιλήματι ἁγίῳ κατασπάζομαι·

Ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 1051 καὶ ἀπὸ δ' μ. Νοεμβρίου 1930 ἐπιστολὴν τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενομένου Πατρὸς ἡμῶν καὶ Πατριάρχου

Δαμιανοῦ περὶ τῆς πρὸς ἄρσιν τοῦ Βουλγαρικοῦ Σχίσματος μεσολαβήσεως τῆς Ἁγιωτάτης Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας, σπεύδω ἵνα πληροφορήσω τὴν Ὑμετέραν Γερασμίαν Παναγιότητα ὅτι ἡ Σύνοδος τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας λαβοῦσα γνῶσιν ἐξ ἀντιγράφου ἀποσταλέντος τῷ Μητροπολίτῃ Σόφιας, τοῦ περιεχομένου τοῦ ὑπ' ἀρ. 964 καὶ ἀπὸ 16 μ. Ὀκτωβρίου 1930 γράμματος τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχείου, διὰ τοῦ Ἀντιπροέδρου αὐτῆς Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Βιδινίου κυρ. Νεοφύτου, ἀνεκοίνωσεν ὅτι προθύμως ἀποδέχεται τὴν πρόσκλησιν τὴν ἀπευθυνθεῖσαν αὐτῇ πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν κανονικῶν σχέσεων, παράκλησιν δὲ διετύπωσεν ὅπως γνωσθῇ αὐτῇ ὑπὸ τοίους ὅρους, ποῦ, καὶ πότε αἱ ἐπίσημοι συνομιλίαι δύνανται ἵνα διεξαχθῶσιν.

Εἰς ἀπάντησιν ἐγνώσθη τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, ὅτι ἀντιπρόσωπος αὐτῆς, ἁρμοδίως πληρεξουσιοδοτημένος, ἀναμένεται ἐνταῦθα πρὸ τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ὅτι δὲ πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ θεαρέστου σκοποῦ, ἐφαρμοσθήσεται ἡ ἐσχάτη κανονικὴ οἰκονομία, ἄνευ θίξεως οἱουδήποτε αἰσθήματος.

Ἐξ ἀνακοινώσεως τῆς Γραμματείας τῆς Συνόδου τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, ἀπάντησις εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐπιστολὴν δοθήσεται ὑπὸ τῆς Βουλγαρικῆς Συνόδου μετὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Ὀρθοδοξίας 7/20 Μαρτίου, ὁπότε αὕτη συγκληθήσεται διὰ τὴν ἐαρινὴν περίοδον.

Ταῦτα γνωστὰ ποιούμενος τῇ Ὑμετέρᾳ Σεπτῇ Κορυφῇ, παρακαλῶ Αὐτὴν ὅπως, εὐχρεστουμένη, γνωρίσῃ μοι ἐκτενέστερον τὴν γνώμην τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως ὅσον ἀφορᾷ τὸν β' ὅρον τῆς ἄρσεως τοῦ Σχίσματος, καὶ δὴ τὴν σχέσιν πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Βουλγαρικοῦ κλήρου, προβλεπομένου ὅτι ἐν ταῖς συζητήσεσι μετὰ τοῦ ἐλπιζομένου ἀποσταλῆναι ἀντιπροσώπου τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας τὸ ἄρθρον τοῦτο προκαλέσει τὴν μείζονα ἀπασχόλησιν.

Αἰτούμενος δὲ τὰ ἔτη τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιωτάτης Παναγιότητος ὅτι πλεῖστα, ὑγιεινὰ καὶ σωτήρια, διατελῶ

Ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει Ἱερουσαλήμ, ,απλβ'. Φεβρουαρίου κγ'.

Τῆς Ὑμετέρας Γερασμιωτάτης Παναγιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
Ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἱεροσολύμων
† Μητροπολίτης Πτολεμαΐδος ***Κελαδίων***.

(8)

Ἀνακοίνωσις Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων ὑπὸ ἡμερομ. 25 Ἰουνίου 1933, ἀριθ. 590, περὶ τῆς μεταβάσεως εἰς Ἱερουσαλὴμ τοῦ Ἐπισκόπου Στοβίων Βοριδος καὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν μετ' αὐτοῦ συνομιλιῶν.

Ὁ Ἀντιπρόσωπος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας Ἐπίσκοπος Στοβίων Θεοφιλέστατος κ. Βόρις, κομιστὴς τῆς συνημμένης (συνημμ. Α') ἐπιστολῆς τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Βουλγαρικῆς Συνόδου, ἀφίκετο εἰς τὴν Ἁγίαν Πόλιν τῇ 6/19 Ἀπριλίου 1932, φιλοξενηθεὶς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις.

Ἡ Ἁγία Σύνοδος τοῦ ἡμετέρου Πατριαρχείου ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς 8/21 Ἀπριλίου ὡρίσατο, ἐπὶ διεξαγωγῇ τῶν διαπραγματεύσεων, ὑπὸ τῇ ἡμετέρᾳ προεδρείᾳ, Ἐπιτροπὴν ἀποτελουμένην ἐκ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἰορδάνου κ. Τιμοθέου, τοῦ Ἀρχιγραμματέως Ἀρχιμανδρίτου κ. Ἐπιφανίου καὶ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου κ. Καλλίστου.

Ἀπὸ τῆς 9/22 Ἀπριλίου ἤρξαντο αἱ συνομιλίαι καὶ διαπραγματεύσεις ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὅρων (συνημμ. Β'), οὓς διεβίβασεν ἡ Ὑμετέρα σεπτὴ Κορυφὴ συνημμένως τοῖς ὑπ' ἀριθ. 2652 καὶ ἀπὸ 20 Δεκεμβρίου 1930 Γράμμασιν Αὐτῆς.

Ὁ Ἀντιπρόσωπος τῆς Βουλγαρικῆς Συνόδου εἰς τὴν β' συνεδρίαν ὑπέβαλεν ἀντιπροτάσεις (συνημμ. Γ') ἐκ 12 ἄρθρων, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων, κατὰ τὴν αὐτοῦ ἀντίληψιν, ἔδει ἵνα διευθετηθῇ τὸ ζήτημα.

Αἱ ἀντιπροτάσεις συνεζητήθησαν ἄρθρον πρὸς ἄρθρον ἐν ἐπανειλημμέναις συνεδρίαις, καθ' ἃς τὰ μὲν ἄλλα διερρυθμίσθησαν μετὰ μακρὰς συζητήσεις κατὰ τὸ πνεῦμα καὶ τὰς ἡμετέρας ἀπόψεις, τὰ δὲ ζ' καὶ ι' ἀπερρίφθησαν ὡς ἀφορῶντα ζητήματα πολιτικῆς φύσεως, ὑπαγόμενα εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν.

Προσήκει ὁμολογηθῆναι ὅτι ὁ Ἀντιπρόσωπος τῆς Βουλγαρικῆς Συνόδου ἐπεδείξατο κατὰ τὰς συζητήσεις συμβιβαστικότητα, ἀξίαν πάσης ἐκτιμήσεως, οὕτω δὲ κατωρθώθη ὅπως ἐπέλθῃ συνεννόησις, διατυπωθεῖσα ἐν συμφωνίᾳ ἀποτελουμένῃ ἐξ ἐννέα ἄρθρων, ὧν ἀντίγραφον (συνημμ. Δ') ἐσωκλείεται.

Ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει Ἱερουσαλήμ, ,απλγ'. Ἰουνίου κε'.

Ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἱεροσολύμων

† Μητροπολίτης Πτολεμαΐδος **Κελαδίων.**

(Συνημμένον τῷ 8).

Α΄.

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Βουλγαρικοῦ.

Τῇ Αὐτοῦ Σεβασμιότητι τῷ Μητροπολίτῃ Πτολεμαΐδος Κυρίῳ Κυρίῳ Κελαδίωνι, Τοποτηρητῇ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἱεροσολύμων.

Εἰς Ἱερουσαλήμ.

Σεβασμιώτατε ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ, ἀγαπητὲ ἀδελφὲ Κελαδίων,

Ὡς ἐγκαίρως ἐπληροφορήσαμεν Ὑμᾶς, ἐλάβομεν τὴν ἐπιστολὴν Ὑμῶν ἀπὸ 23 Δεκεμβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους, ὑπ' ἀριθ. 1113. Ἡ ἀδελφικὴ Ὑμῶν αὕτη ἐπιστολὴ ἐπλήρωσεν ἡμᾶς καὶ τὴν Ἁγίαν Σύνοδον τῆς Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας μεγάλης χαρᾶς, διότι ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ διαβλέπομεν τὴν ἀρχὴν τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἑνώσεως πασῶν τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Τὸ ἔργον τοῦτο τυγχάνει τόσον σπουδαῖον καὶ μέγα, ὥστε πάντες ἡμεῖς ὀφείλομεν νὰ καταβάλωμεν εἰλικρινεῖς προσπαθείας, ὅπως τὸ ἔργον τοῦτο συντελεσθῇ πρὸς δόξαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ πρὸς χαρὰν τῆς Μιᾶς Ἁγίας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Λυπούμεθα, διότι δὲν ἠδυνήθημεν, ὡς προυτείνατε ἐν τῇ ἀδελφικῇ Ὑμῶν ἐπιστολῇ, νὰ ἀποστείλωμεν ἔτι πρὸ τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς εἰς τὴν Ἁγίαν Πόλιν πρόσωπον, ὅπερ θὰ ἤρχιζε διαπραγματεύσεις πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν κανονικῶν σχέσεων μεταξὺ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, διότι κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον αἱ συνεδριάσεις τῆς Συνόδου εἶχον διακοπῇ. Ἐν τούτοις εὐθὺς ὡς αἱ συνοδικαὶ συνεδριάσεις ἐπανελήφθησαν, ἡ Ἁγιωτάτη Σύνοδος ἠσχολήθη μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ ἐν τῇ συνεδριάσει αὐτῆς, τῇ 9 Ἀπριλίου, ἀπεφάσισε νὰ ἀποστείλῃ τῇ Ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι ὡς ἀπεσταλμένον τῆς Ἁγιωτάτης Συνόδου τῆς Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας τὴν αὐτοῦ Ἱερότητα τὸν Ἐπίσκοπον Στοβίας Βόριδα, Γραμματέα τῆς ἡμετέρας Ἁγιωτάτης Συνόδου, εἰς ὃν ἀνατίθεμεν τὴν ἀποστολήν, ὅπως ἀρχίσῃ ἐμπιστευτικὰς διαπραγματεύσεις μεθ' Ὑμῶν, Σεβασμιώτατε Τοποτηρητὰ τοῦ Ἁγιωτάτου Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἱεροσολύμων, πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν ἀδιαρρήκτων κανονικῶν δεσμῶν καὶ ἀδελφικῆς ἐπικοινωνίας ἐν τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ μεταξὺ τῆς Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ πασῶν τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Ἀνακοινοῦντες ταῦτα Ὑμῖν, ἐξ ὅλης τῆς καρδίας παρακαλοῦμεν τὴν Ὑμετέραν Σεβασμιότητα, ἵνα δεχθῆτε ἀδελφικῶς τὸν ἡμέτερον Ἀπεσταλμένον καὶ παράσχητε αὐτῷ πᾶσαν ἀρωγήν, ὅπως δοθῇ ὀρθὴ καὶ ὑγιὴς

ἀρχὴ διὰ τὴν συντέλεσιν τοῦ μεγάλου θείου ἔργου, δι' ὅπερ ἔρχεται οὗτος εἰς τὴν Ἁγίαν Ὑμῶν Πόλιν πλήρης πίστεως καὶ ἐλπίδος.

Καὶ ἡμεῖς ὡσαύτως ὄντες πλήρεις λαμπρᾶς ἐλπίδος καὶ χαροποιοῦ προσδοκίας, συγχαίρομεν τῇ Ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι ἐξ ὅλης καρδίας ἐπὶ τῇ χαρμοσύνῳ ἑορτῇ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· καὶ παρακαλοῦμεν ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς τὸν Ἀναστάντα Σωτῆρα ἡμῶν, ἵνα παρέχῃ Ὑμῖν, παντὶ τῷ κλήρῳ καὶ παντὶ τῷ θεοφιλεῖ Ὑμῶν ποιμνίῳ ἔτη πολλά, ὑγιεινὰ καὶ σωτήρια, πλήρη ἐπιτυχίας ἐν τῷ ἁγίῳ ἔργῳ τοῦ Θεοῦ Διατελοῦμεν τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος ἀφωσιωμένος ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς

Ἐν Σόφιᾳ, τῇ 12 Ἀπριλίου 1932.

(Ἀρ. ἐπιστολ. 3032)

Ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Ἁγίας Συνόδου
† Μητροπολίτης Βιδυνίου **Νεόφυτος**.

(Τ. Σ.) Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας.

(Συνημμένον τῷ 8).

Β'.

Ὅροι, ὑφ' οὓς κατὰ τὴν ἄποψιν τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως εἶναι δυνατὴ ἡ ἄρσις τοῦ Βουλγαρικοῦ Σχίσματος.

Α') Ἡ ἐν Σόφιᾳ Σύνοδος τῶν Βουλγάρων Μητροπολιτῶν, ἐκπροσωποῦσα τὴν γνώμην τῆς καθόλου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, διὰ γραμμάτων πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην δηλοῖ ὅτι, θλιβομένη διὰ τὸν χωρισμόν ὅστις ὑφίσταται ἐν ταῖς κανονικαῖς σχέσεσι τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν τῆς Κων/πόλεως, καὶ ποθοῦσα τὴν ἀποκατάστασιν αὐτῶν, ἐπιθυμεῖ ὅπως ἡ Βουλγαρικὴ Ἐκκλησία συγκαταριθμηθῇ μεταξὺ τῶν Αὐτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τῶν ἐχουσῶν κανονικὰς σχέσεις πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἀποκατασταθῇ οὕτως ὁ ἀδελφικὸς δεσμὸς αὐτῆς πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ πάσας τὰς Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας.

Β') Ὡς πρὸς τὴν κανονικὴν ἐξάρτησιν τοῦ ἐν Κων/πόλει ἢ ἀλλαχοῦ τοῦ Κλίματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου Βουλγαρικοῦ Κλήρου ἢ τοῦ ἐν Βουλγαρίᾳ, ἐφ' ὅσον θὰ ὑπάρξῃ, ἡμετέρου τοιούτου καὶ τὸ ἀπὸ μέρους ἑκατέρου αὐτῶν μνημόσυνον τῆς οἰκείας Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς, τηρηθήσονται αἱ σχετικαὶ κανονικαὶ διατάξεις.

(Τ. Σ.) Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας.

(Συνημμένον τῷ 8).

Γ'.

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ρωσσικοῦ.

'Αντιπροτάσεις 'Επισκόπου Βόριδος.

'Η 'Αγιωτάτη 'Εκκλησία 'Ιεροσολύμων ἐπιθυμοῦσα — ὡς Μήτηρ πασῶν τῶν 'Εκκλησιῶν — τὴν τελείαν εἰρήνην καὶ τὴν πλήρη ἑνότητα ἐν Κυρίῳ ἡμῶν 'Ιησοῦ Χριστῷ πασῶν τῶν 'Ορθοδόξων ἀδελφῶν 'Εκκλησιῶν καὶ ἰδίᾳ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης καί τῶν κανονικῶν σχέσεων μεταξὺ τῆς 'Ορθοδόξου Βουλγαρικῆς 'Εκκλησίας καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου φρονεῖ, ὅτι πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ μεγάλου τούτου σκοποῦ θὰ ἦτο ὀρθὸν καὶ ὠφέλιμον :

Α' — Ἵνα ἡ 'Αγιωτάτη Σύνοδος τῆς 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας τῆς Βουλγαρίας, ὡς ἀνωτάτη 'Εκκλησιαστικὴ ἐξουσία ἐν Βουλγαρίᾳ, ἐκφράσῃ δι' ἐπιστολῆς αὐτῆς τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ τὴν λύπην αὐτῆς, διότι μεταξὺ Βουλγαρικῆς καὶ 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας καὶ τῆς 'Εκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως δὲν ὑφίστανται κανονικαὶ σχέσεις καὶ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῆς πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν σχέσεων τούτων καὶ ἀναγνώρισιν τῆς Βουλγαρικῆς 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας ὡς Αὐτοκεφάλου ἐπισήμως.

Β' — Ἵνα ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀπαντήσῃ ὡσαύτως τῇ 'Αγιωτάτῃ Βουλγαρικῇ Συνόδῳ δι' ἐπιστολῆς Αὐτοῦ καὶ ἐκφράσῃ τὴν ἐπιθυμίαν πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης καὶ τῶν κανονικῶν σχέσεων μεταξὺ τῆς 'Εκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Βουλγαρικῆς 'Εκκλησίας καὶ ἵνα ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ δηλώσῃ τῇ 'Αγιωτάτῃ Βουλγαρικῇ Συνόδῳ, ὅτι τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἀναγνωρίζει ἐπισήμως ὡς Αὐτοκέφαλον τὴν Βουλγαρικὴν 'Ορθόδοξον 'Εκκλησίαν, ἥτις ἐν ἐνεργείᾳ τυγχάνει (Αὐτοκέφαλος) τοιαύτη.

Γ' — Ἵνα αἱ δύο αὗται ἐπιστολαὶ τῆς 'Αγιωτάτης Βουλγαρικῆς Συνόδου καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου δεικνύωσι καὶ πραγματικῶς καὶ ἐπισήμως τὴν ἀποκατάστασιν τῶν κανονικῶν σχέσεων μεταξὺ τῆς 'Εκκλησίας Κων/πόλεως καὶ τῆς Βουλγαρικῆς 'Εκκλησίας καὶ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς τελευταίας ὡς Αὐτοκεφάλου καὶ τὴν συγκαταρίθμησιν αὐτῆς μετὰ τῶν λοιπῶν Αὐτοκεφάλων 'Ορθοδόξων 'Εκκλησιῶν.

Δ' — Ἵνα καὶ ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης καὶ ἡ 'Αγιωτάτη Βουλγαρικὴ Σύνοδος γνωστοποιήσωσι ταῦτα πάντα εἰς πάσας τὰς λοιπὰς Αὐτοκεφάλους 'Ορθοδόξους 'Εκκλησίας.

Ε' — Ἵνα ἡ θέσις τοῦ Βουλγαρικοῦ 'Εξαρχάτου, ὅπερ μένει ἐν Κων/πόλει ὡς διαρκὴς ἀντιπροσωπεία τῆς Βουλγαρικῆς Αὐτοκεφάλου 'Εκκλησίας παρὰ τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριαρχικῷ Θρόνῳ, καὶ τὸ ὁποῖον — τῇ εὐλογίᾳ τοῦ

Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κων/πόλεως θὰ μεριμνᾷ περὶ τῶν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν τῶν Ὀρθοδόξων Βουλγάρων ἐν Τουρκίᾳ, διαρρυθμισθῇ συνῳδὰ τοῖς κανόσι τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

ΣΤ' — Ἵνα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἡ θέσις τοῦ Ὀρθοδόξου Ἑλληνικοῦ κλήρου ἐν Βουλγαρίᾳ, ἐφ' ὅσον οὗτος ὑφίσταται ἐκεῖ, καθορισθῇ συνῳδὰ τοῖς κανόσι τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ζ' — Ἵνα ἡ Βουλγαρικὴ Αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία ἀναθέσῃ εἰς τὴν μέριμναν τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἐν τοῖς ὁμόροις κράτεσιν ἐν τῇ Βαλκανικῇ Χερσονήσῳ, τοὺς Ὀρθοδόξους ἐκείνους Βουλγάρους, οἵτινες πρὸ τῶν πολέμων ἀνῆκον εἰς τὸ ποίμνιον αὐτῆς, μετὰ δὲ τοὺς πολέμους ἐτέθησαν ὑπὸ τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν τῶν ὁμόρων κρατῶν, καὶ ἵνα εἰς τοὺς Ὀρθοδόξους τούτους Βουλγάρους ἀναγνωρισθῇ τὸ δικαίωμα νὰ ἔχωσι τὰς Ἐκκλησιαστικὰς αὐτῶν Κοινότητας καὶ νὰ εὔχωνται ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις καὶ διδάσκωνται ἐν ταῖς σχολαῖς ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν γλώσσῃ.

Η' Ἵνα ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης καλέσῃ τὴν Ἁγιωτάτην Βουλγαρικὴν Σύνοδον νὰ ἀποστείλῃ τοὺς ἀπεσταλμένους αὐτῆς εἰς τὴν Προσύνοδον, τὴν συγκροτηθησομένην ἐν τῷ Μοναστηρίῳ τοῦ Βατοπεδίου ἐν Ἄθωνι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς κατὰ τὸ τρέχον ἔτος καὶ παρίστανται ἐν ταῖς συνεδριάσεσι τῆς Ὀρθοδόξου ταύτης Συνελεύσεως μετὰ πλήρων δικαιωμάτων ὡς οἱ ἀπεσταλμένοι τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Θ' — Ἵνα οἱ ἀπεσταλμένοι τῆς Ἐκκλησίας Κων/πόλεως καὶ τῆς Βουλγαρικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας συζητήσωσι καὶ καθορίσωσιν ὁμοῦ ἐν Ἄθωνι λεπτομερείας τινάς, αἵτινες εἶναι ἀναγκαῖαι διὰ τὰς τελείας ὀρθὰς καὶ κανονικὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο τούτων Ἐκκλησιῶν.

Ι' — Ἵνα οἱ ἀπεσταλμένοι τῆς Βουλγαρικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐν τοῖς ὁμόροις κράτεσι διασαφηνίσωσιν ὁμοῦ ἐν Ἄθωνι τὴν κανονικὴν θέσιν τῶν Ὀρθοδόξων ἐκείνων Βουλγάρων ἱερέων ἐν τοῖς κράτεσι τούτοις, οἵτινες ἐχειροτονήθησαν καὶ διωρίσθησαν ὑπὸ τῆς Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀνῆκον εἰς τὸν κλῆρον αὐτῆς.

ΙΑ' — Ἵνα οἱ ἀπεσταλμένοι τῆς Ἐκκλησίας Κων/πόλεως καὶ οἱ τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας τελέσωσιν ὁμοῦ ἐν Ἄθωνι τὴν θείαν λειτουργίαν καὶ μετ' αὐτὴν μνημόσυνον ὑπὲρ πάντων τῶν προαναπαυθέντων Πατριαρχῶν καὶ Ἀρχιερέων τῆς Ἐκκλησίας Κων/πόλεως, ὑπὲρ τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Κυρίλλου καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν Ἐξάρχων καὶ Ἀρχιερέων τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς ἀποκαταστάσεως αὐτῆς μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν, εἶτα δὲ τελεσθῇ δοξολογια διὰ τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Φώτιον τὸν Β' καὶ δι' ὅλον τὸν κλῆρον τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπό-

λεως καὶ διὰ τὴν Σύνοδον καὶ ὅλον τὸν κλῆρον καὶ τὸ ποίμνιον τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας.

ΙΒʹ — Ἵνα οἱ ἀπεσταλμένοι τῆς Βουλγαρικῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι πασῶν τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν τελέσωσιν ὁμοῦ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν Ἄθωνι.

(Τ. Σ.) Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας.

(Συνημμένον τῷ 8).

Δʹ.

Συμφωνία τῶν Ἀντιπροσώπων τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων καὶ τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας.

Οἱ Ἀντιπρόσωποι τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ ἡμῶν πρὸς διευθέτησιν τῆς ἀπὸ ἐτῶν ὑφισταμένης λυπηρᾶς ἀνωμαλίας ἐν τῷ σώματι τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης καὶ τῶν ἀδελφικῶν κανονικῶν σχέσεων τῆς Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ τὰς λοιπὰς Αὐτοκεφάλους Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας καὶ πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου εὑρίσκομεν τελεσφόρα τὰ κατωτέρω:

Αʹ — Ἵνα ἡ Ἁγιωτάτη Σύνοδος τῆς Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας διὰ γραμμάτων αὐτῆς πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην δηλώσῃ ὅτι, θλιβομένη διὰ τὸν χωρισμὸν ὅστις ὑφίσταται ἐν ταῖς κανονικαῖς σχέσεσι τῆς Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἐπιθυμεῖ ὅπως (αʹ) ἀποκατασταθῇ ὁ ἀδελφικὸς δεσμὸς τῆς εἰρήνης πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ πάσας τὰς Ὀρθοδόξους Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας, (βʹ) ἀναγνωρισθῇ καὶ συγκαταριθμηθῇ ἡ Βουλγαρικὴ Ἐκκλησία μεταξὺ τῶν Αὐτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τῶν ἐχουσῶν κανονικὰς σχέσεις πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ τὰς ἄλλας Αὐτοκεφάλους ἀδελφὰς Ἐκκλησίας καὶ (γʹ) ἀρθῇ ἡ ἐν τῷ παρελθόντι ἕνεκα τῶν γνωστῶν λόγων κατάκρισις τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, καθ' ἣν τινὲς μὲν τῶν Ἀρχιερέων αὐτῆς ἐστερήθησαν τοῦ βαθμοῦ αὐτῶν, ὁ δὲ λοιπὸς βουλγαρικὸς κλῆρος καὶ λαὸς ἐκηρύχθησαν ἀλλότριοι τῆς μιᾶς Ἁγίας ἡμῶν Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Βʹ — Ἵνα, μετὰ τὴν λῆψιν τῶν εἰρημένων γραμμάτων, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης διὰ γραμμάτων Αὐτοῦ ἀπαντήσῃ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τῆς Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἑρμηνεύων τὴν χαρὰν Αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἐκφρασθείσῃ ἐπιθυμίᾳ τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν κα-

νονικῶν σχέσεων ἀναγνωρίση ἐπισήμως τὴν Ὀρθόδοξον Βουλγαρικὴν Ἐκκλησίαν ὡς Αὐτοκέφαλον, κηρύττων τὸν Βουλγαρικὸν κλῆρον καὶ λαὸν τέκνα πιστὰ τῆς μιᾶς Ἁγίας ἡμῶν Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Γ' —Ἵνα ἀμφότερα τὰ ἄνω γράμματα—τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου — σημάνωσι πραγματικῶς καὶ ἐπισήμως τὴν ἀποκατάστασιν τῶν κανονικῶν σχέσεων μεταξὺ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, τὴν ἀναγνώρισιν τῆς τελευταίας ὡς Αὐτοκεφάλου καὶ τὴν συγκαταρίθμησιν αὐτῆς μεταξὺ τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

Δ' —Ἵνα τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας γνωστοποιήσωσι ταῦτα πρὸς ἁπάσας τὰς λοιπὰς Ὀρθοδόξους Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας.

Ε' —Ἵνα τηρηθῶσιν αἱ σχετικαὶ κανονικαὶ διατάξεις ὡς πρὸς τὸ μνημόσυνον καὶ τὴν ἐξάρτησιν ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἢ ἀλλαχοῦ τοῦ Κλίματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου Βουλγαρικοῦ κλήρου. Ὁ Προϊστάμενος τοῦ ἐν Κων/πόλει Βουλγαρικοῦ κλήρου διοριζόμενος ὑπὸ τῆς Βουλγαρικῆς Συνόδου, τῇ ἐγκρίσει και εὐλογίᾳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, θὰ ἔχῃ τὴν μέριμναν τῶν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν τῶν Ὀρθοδόξων Βουλγάρων ἐν Τουρκίᾳ.

Στ' — Ἵνα αἱ αὐταὶ κανονικαὶ διατάξεις τηρηθῶσιν ἀμοιβαίως ὅσον ἀφορᾷ τὴν θέσιν τοῦ ἐν Βουλγαρίᾳ, ἐφ' ὅσον θὰ ὑπάρξῃ, Ἑλληνικοῦ κλήρου.

Ζ' —Ἵνα ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης προσκαλέσῃ τὴν Ἁγιωτάτην Βουλγαρικὴν Σύνοδον, ὅπως ἀποστείλῃ ἀντιπροσώπους αὐτῆς εἰς τὴν ἐν τῷ Ὄρει Ἄθωνι συγκροτηθησομένην κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, κατὰ τὸ ὁδεῦον ἔτος, Προσύνοδον, οἵτινες θὰ παρίστανται ἐν ταῖς συνεδριάσεσιν αὐτῆς μετὰ πλήρων δικαιωμάτων ὡς καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

Η' —Ἵνα οἱ Ἀντιπρόσωποι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ ἐν Ἄθῳ προσεχεῖ Προσυνόδῳ καθορίσωσι δευτερευούσης σημασίας λεπτομερείας, ἀπαραιτήτους διὰ τὰς ἁρμονικὰς κανονικὰς σχέσεις μεταξὺ ἀμφοτέρων τῶν Ἐκκλησιῶν.

Θ' — Ἵνα οἱ Ἀπεσταλμένοι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν ὡς καὶ οἱ Ἀντιπρόσωποι τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν προσεχῆ Προσύνοδον, εἰς ἐπισφράγισιν τῆς ἀποκατασταθείσης ἑνότητος μεταξὺ πασῶν τῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, τελέσωσιν ὁμοῦ ἐν Ἄθωνι πανηγυρικὴν λειτουργίαν καὶ μετ' αὐτὴν μνημόσυνον ὑπὲρ τῶν προαναπαυσαμένων Πατριαρ-

χῶν καὶ Ἀρχιερέων τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν Ἐξάρχων καὶ Ἀρχιερέων τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, τῶν ἀπὸ τῶν λυπηρῶν ἀλωσκλίων ἄχρι σήμερον, εἶτα δὲ τελέσωσι δοξολογίαν ὑπὲρ τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Φωτίου τοῦ Β' καὶ παντὸς τοῦ κλήρου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὡς καὶ τῶν Ἀρχιερέων τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, τοῦ κλήρου καὶ τοῦ ποιμνίου αὐτῆς.

(Τ. Σ.) Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας.

(9)

Αριθ. Πρωτ. 597.

Σεβασμιώτατε Μητροπολῖτα Πτολεμαΐδος, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Κελαδίων, Τοποτηρητὰ τοῦ Ἁγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων, χάρις εἴη τῇ ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ.

Μετ' ἐπιστασίας ἐμελετήθησαν ὑφ' ἡμῶν ὅσα ἡ ὑμετέρα φίλη Σεβασμιότης ἀνεκοίνωσεν ἡμῖν ἐν καιρῷ διὰ τῆς ἀπὸ κε' Ἰουνίου τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἀρ. 590, ἐπιστολῆς αὐτῆς περὶ τοῦ ἀποτελέσματος, εἰς ὃ κατέληξαν αἱ συνομιλίαι καὶ διαπραγματεύσεις αἱ διεξαχθεῖσαι αὐτόθι ὑπὸ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης μετὰ τοῦ ἐπὶ τούτῳ ἐκεῖσε ἀφικομένου Ἀντιπροσώπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Στοβίων κ. Βόριδος περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἄρσεως τοῦ Βουλγαρικοῦ Σχίσματος, συμφώνως πρὸς τὴν θαρρούντως ἀνατεθεῖσαν τῇ Ἁγιωτάτῃ αὐτόθι Ἐκκλησίᾳ ἀδελφικὴν παράκλησιν ἡμῶν, κατὰ τὴν ἀπόφασιν καὶ τὴν εὐχὴν τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει συνελθούσης τῷ 1930 Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς.

Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο, δι' οὗ, τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι, ἐπιτυγχάνεται καὶ εὐοδοῦται ἡ ἐπὶ πάντων σχεδὸν τῶν σημείων συνεννόησις, ηὐχαρίστησε μεγάλως ἡμῖν, ἀναπτερῶσαν ἤδη τὰς ἡμετέρας ἐλπίδας περὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς αἰσίας καὶ ταχείας τοῦ λυπηροῦ μεσοτοίχου ἄρσεως, ἣν μετ' ἀγάπης πάντοτε καὶ πάσης στοργικῆς εὐμενείας ἐπόθησε καὶ ἐπεδίωξεν ἡ Μήτηρ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία.

Διό, ἐγκλείοντες ὧδε Σημείωμα τῶν ἡμετέρων ὅρων πρὸς τὴν τελικὴν καὶ ὁριστικὴν συνεννόησιν, συμφώνων, ὡς βλέπει ἡ ὑμετέρα φίλη Σεβασμιότης, πρὸς τὸ περιεχόμενον τῆς μετὰ τοῦ Ἀντιπροσώπου τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας γενομένης αὐτόθι συμφωνίας, πλὴν ἑνὸς σημείου, ἐν ᾧ κατ' ἀνάγκην ἐπηνέχθη ὑφ' ἡμῶν συμφωνοτέρα πρὸς τὴν κανονικὴν τάξιν καὶ

τὴν πραγματικὴν κατάστασιν τροποποιήσῃς, παρακαλοῦμεν ἀδελφικῶς ὅπως οἱ ὅροι οὗτοι ἡμῶν ἀνακοινωθῶσι προφρόνως ὑπὸ τῆς ὑμετέρας Ἐκκλησίας πρὸς τὴν ἐν Σόφιᾳ Βουλγαρικὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἀρχήν, ἵνα αὕτη, γνῶσιν τούτων λαμβάνουσα, δηλώσῃ καὶ αὐτὴ τὴν ἀποδοχὴν αὐτῶν, πρὸς ἐνέργειαν τῶν περαιτέρω.

Ἐπὶ δὲ τούτοις αἰτούμεθα τὰ κράτιστα παρὰ Θεοῦ, Οὗ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ τῆς ὑμετέρας φίλης Σεβασμιότητος.

,απλδ΄. Ἀπριλίου ια΄.

† Ὁ ***Κωνσταντινουπόλεως***
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός.

(Συνημμένον τῷ 9).

Οἱ διὰ τὴν ἄρσιν τοῦ Βουλγαρικοῦ Σχίσματος ΟΡΟΙ κατὰ τὴν ἄποψιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Πρὸς ἄρσιν τῆς ἀπὸ ἐτῶν ὑφισταμένης λυπηρᾶς ἀνωμαλίας ἐν τῷ σώματι τῆς Ἁγίας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης καὶ τῶν ἀδελφικῶν κανονικῶν σχέσεων τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον και τὰς λοιπὰς Αὐτοκεφάλους Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας θεωροῦνται τελεσφόρα τὰ κατωτέρω:

Α΄) Ἵνα ἡ Ἁγιωτάτη Σύνοδος τῆς Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας διὰ γραμμάτων αὐτῆς πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην δηλώσῃ ὅτι, θλιβομένη διὰ τὸν χωρισμόν, ὅστις ὑφίσταται ἐν ταῖς κανονικαῖς σχέσεσι τῆς Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἐπιθυμεῖ ὅπως:

1) Ἀποκατασταθῇ ὁ ἀδελφικὸς δεσμὸς τῆς εἰρήνης πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ πάσας τὰς Ὀρθοδόξους Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας.

2) Ἀναγνωρισθῇ καὶ συγκαταριθμηθῇ ἡ Βουλγαρικὴ Ἐκκλησία μεταξὺ τῶν Αὐτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τῶν ἐχουσῶν κανονικὰς σχέσεις πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ τὰς ἄλλας Αὐτοκεφάλους ἀδελφὰς Ἐκκλησίας.

3) Ἀρθῇ ἡ ἐν τῷ παρελθόντι ἕνεκα τῶν γνωστῶν λόγων κατάκρισις τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, καθ' ἣν τινὲς μὲν τῶν Ἀρχιερέων αὐτῆς ἐστερήθησαν τοῦ βαθμοῦ αὐτῶν, ὁ δὲ λοιπὸς Βουλγαρικὸς κλῆρος καὶ λαὸς ἐκηρύχθησαν ἀλλότριοι τῆς Μιᾶς Ἁγίας ἡμῶν Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Β΄) Ἵνα, μετὰ τὴν λῆψιν τῶν εἰρημένων γραμμάτων, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης διὰ γραμμάτων Αὐτοῦ ἀπαντήσῃ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τῆς Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἑρμηνεύων τὴν χαρὰν αὐτοῦ ἐπὶ τῇ

ἐκφρασθεῖσα ἐπιθυμίᾳ τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν κανονικῶν σχέσεων ἀναγνωρίσῃ ἐπισήμως τὴν Ὀρθόδοξον Βουλγαρικὴν Ἐκκλησίαν ὡς Αὐτοκέφαλον, κηρύττων τὸν Βουλγαρικὸν κλῆρον καὶ λαὸν πιστὰ τέκνα τῆς Μιᾶς Ἁγίας ἡμῶν Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Γ΄) Ἵνα ἀμφότερα τὰ ἄνω γράμματα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου σημάνωσι πραγματικῶς καὶ ἐπισήμως τὴν ἀποκατάστασιν τῶν κανονικῶν σχέσεων μεταξὺ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, τὴν ἀναγνώρισιν τῆς τελευταίας ὡς Αὐτοκεφάλου καὶ τὴν συγκαταρίθμησιν αὐτῆς μεταξὺ τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

Δ΄) Ἵνα τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ὀρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας γνωστοποιήσωσι ταῦτα πρὸς ἁπάσας τὰς λοιπὰς Ὀρθοδόξους Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας.

Ε΄) Ἵνα εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει Βουλγαρικὴν Κοινότητα, ὡς καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην τοιαύτην ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας εὑρισκομένην, μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν κανονικῶν σχέσεων μετὰ τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τῆς παρούσης συμφωνίας, καὶ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Βουλγαρικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἀρχῶν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, χορηγηθῇ ἐσωτερικὴ ἐκκλησιαστικὴ αὐτοδιοίκησις, ἐν τῷ πλαισίῳ πάντοτε τῶν Ἱερῶν Κανόνων, τῶν Βουλγαρικῶν Κοινοτήτων δυναμένων νὰ ὑποδεικνύωσι τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ τὸν ἐφημεριακὸν αὐτῶν κλῆρον (τοὺς ἱερατικῶς προϊσταμένους, τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς διακόνους), πρὸς ἔγκρισιν διὰ τὸν διορισμὸν ἢ τὴν χειροτονίαν αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον, ἐννοεῖται, οἱ ὑποδεικνυόμενοι πρὸς τοῦτο κέκτηνται τὰ σχετικὰ κανονικὰ προσόντα. Τὰ ἀνωτέρω θὰ ἰσχύσωσι καὶ διὰ τὰς ἐν Βουλγαρίᾳ Ἑλληνικὰς Κοινότητας καὶ τὸν Κλῆρον αὐτῶν, ἐφ' ὅσον θὰ ὑπάρξωσι τοιαῦται.

Στ΄) Ἵνα εἰς ἐπισφράγισιν τῆς ἀποκατασταθείσης ἑνότητος τελεσθῇ ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ ἐπὶ τούτῳ Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Λειτουργία, συμμετεχόντων εἰς αὐτὴν καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐρχομένων εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀντιπροσώπων τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας, ὑπὲρ ζώντων καὶ τεθνεώτων, τῶν ἀπὸ τῆς λυπηρᾶς διαστάσεως μέχρι σήμερον.

(10)

'Αριθ. Πρωτ. 516

Παναγιώτατε καὶ Σεβασμιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ Οἰκουμενικὲ Πατριάρχα Κύριε Φώτιε. Τὴν Ὑμετέραν Σεβασμίαν Παναγιότητα ἐν φιλήματι ἁγίῳ κατασπάζομαι.

Τῷ Προεδρεύοντι τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ Ἐκκλησίας διεβιβάσθησαν δι' ἡμετέρου γράμματος ἀπὸ 15 μ. Ἀπριλίου οἱ πρὸς ἄρσιν τοῦ Σχίσματος ὅροι, οἱ συνημμένοι τῷ ὑπ' ἀριθ. 597 καὶ ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου (ν. ἡ.) 1934 γράμματι τῆς Ὑμετέρας Σεβασμίας Κορυφῆς.

Ἄρτι δὲ ληφθείσης ἀπαντήσεως τοῦ αὐτοῦ Προεδρεύοντος πρὸς τὸ ἡμέτερον γράμμα, σπεύδω ὅπως ἐσωκλείστως ἀποστείλω, πρὸς γνῶσιν Αὐτῆς, ἀντίγραφον μεταφράσεως αὐτῆς σὺν τῷ πρωτοτύπῳ ἀποσταλείσης.

Πόθῳ δὲ πολλῷ καὶ αὖθις Αὐτὴν ἀδελφικῶς κατασπαζόμενος, διατελῶ

Ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει Ἱερουσαλήμ, ͵απλδʹ. Ἰουλίου κζʹ.

Τῆς Ὑμετέρας Σεβασμίας Παναγιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
ὁ Τοποτηρητὴς
τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἱεροσολύμων
† Μητροπολίτης Πτολεμαΐδος **Κελαδίων.**

(Συνημμένον τῷ 10).

Ἀντίγραφον μεταφράσεως ἐκ τοῦ Βουλγαρικοῦ,
γενομένης ὑπὸ τῆς ἀποστειλάσης Ἀρχῆς.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ἀριθμ. 4496. 26 6-934. Σόφια.

Τῷ Ὑψηλοπανιερωτάτῳ Ἁγίῳ Μητροπολίτῃ Πτολεμαΐδος κ. Κελαδίωνι, Τοποτηρητῇ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἱεροσολύμων.

Εἰς Ἱεροσόλυμα.

Ὑψηλοπανιερώτατε, ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀδελφέ,

Ἐλάβομεν τὴν ἀδελφικὴν ἀγαπητὴν ἐπιστολήν Σας μὲ ἡμερομηνίαν 15ην Ἀπριλίου τρ. ἔτ. ὑπ' ἀριθ. 332, ὡς καὶ τοὺς ὑποβληθέντας δι' αὐτῆς ὅρους πρὸς ἀποκατάστασιν κανονικῶν σχέσεων μεταξὺ τῆς Βουλγαρικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ ἐξ ὀνόματος τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Βουλγαρικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἐκ μέρους μου σπεύδομεν νὰ Σᾶς ἐκφράσωμεν ἐγκάρδιον εὐχα-

ρίστησιν διὰ τὰς σοφὰς προσπαθείας καὶ τὰς λίαν ἐνθέρμους φροντίδας, τὰς ὁποίας ἡ Ὑμετέρα Ὑψηλοπανιερότης καταβάλλει διὰ τὴν δημιουργίαν μιᾶς πλήρους εἰρήνης καὶ τελείας ὁμοιότητος εἰς τὴν μίαν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Βουλγαρικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐμελέτησε τοὺς προταθέντας ὅρους, θὰ τοὺς καθυποβάλῃ δὲ καὶ εἰς τὴν ἐπισταμένην συναφῆ μελέτην τῆς Συνόδου τῶν Ἐπαρχιακῶν Ἀρχιερέων, μετὰ ταῦτα δὲ θὰ Σᾶς εἰδοποιήσωμεν, Ὑψηλοπανιερώτατε, διὰ τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν

Ὁλοψύχως χαίρομεν, ὅτι τῇ Ὑμετέρᾳ σοφῇ συνεργασίᾳ καὶ μὲ τὰς σωτηρίους εὐχὰς τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας τὸ ἀνειλημμένον ἅγιον ἔργον προοδεύει καὶ θὰ δυνηθῇ νὰ κατευοδωθῇ εἰς ἓν θεάρεστον τέλος. Πεπεισμένοι, ὅτι τὸ κεφαλαιούμενον δι' Ὑμῶν Ἅγιον Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων θὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ ἐγκάρδιον καὶ σοφὴν μεσολάβησιν μέχρι τῆς τελείας ἀποτελειώσεως τοῦ ἁγίου καὶ θεαρέστου τούτου ἔργου.

Συνιστώμενοι εἰς τὰς ἁγίας Ὑμετέρας εὐχάς, περιπτυσσόμεθα τὴν Ὑμετέραν Ὑψηλοπανιερότητα μὲ ἅγιον ἐν Κυρίῳ ἀσπασμὸν καὶ διατελοῦμεν Ὑμέτερος ἐν Χριστῷ ἀφωσιωμένος ἀδελφὸς

Ὁ ἀναπληρῶν τὸν Πρόεδρον τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου
(Τ.Σ.) † ὁ Βιδυνίου **Νεόφυτος.**

(11)

Ἀριθ. Πρωτ. 1207.

Σεβασμιώτατε Μητροπολῖτα Πτολεμαΐδος, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Κελαδίων, Τοποτηρητὰ τοῦ Ἁγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἱεροσολύμων, χάρις εἴη τῇ ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ·

Μετ' ἰδιαιτέρας εὐχαριστήσεως ἐκομισάμεθα τὰ τῆς ὑμετέρας φίλης Σεβασμιότητος ἀπὸ κζ' Ἰουνίου, ἀριθ. 516, γράμματα καὶ ἐλάβομεν ἐξ αὐτῶν γνῶσιν, μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, τῶν πληροφοριῶν, τῶν προφρόνως εἰς ἀπάντησιν παρεχομένων ἡμῖν περὶ τῆς λήψεως καὶ τῆς πρὸς τὴν Ἱ. Βουλγαρικὴν Σύνοδον ἀνακοινώσεως τῶν ὑφ' ἡμῶν διαβιβασθέντων ὅρων διὰ τὴν ἄρσιν τοῦ Σχίσματος καὶ περὶ τῆς σχετικῆς ἐκ Σόφιας ἐλθούσης ἐκεῖσε ἐπισήμου ἀπαντήσεως.

Χαίροντες δ' ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ τῶν πραγμάτων πορείᾳ, εἰς τὴν χαρὰν δὲ

ταύτην ἡμῶν ἐνισχυόμενοι καὶ ἐκ πληροφοριῶν, ἄλλοθεν προερχομένων, ὅτι, ὡς λέγεται, οἱ ὅροι ἐκρίθησαν ἐν Σόφιᾳ ἀποδεκτοί, εὐχόμεθα ὅπως μὴ εἰς μακρὸν τὰ πάντα πλήρως πρὸς τὸ ἐφετὸν αἴσιον καὶ ὅσιον τέλος εὐοδωθῶσιν, ἐπὶ χαρᾷ γενικῇ, ἰδιαιτέρᾳ δὲ τιμῇ τῆς ἀδελφῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων, τῆς προφρόνως κατὰ τὴν κοινὴν τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν ἀξίωσιν τὸ ἔργον τῆς προκαταβολικῆς μεσολαβήσεως καὶ ἐνεργείας ἀναλαβούσης καὶ διεξαγαγούσης.

Καὶ ἐπὶ τούτοις εὐχόμεθα τὰ κράτιστα παρὰ Θεοῦ, Οὗ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ τῆς ὑμετέρας ἀγαπητῆς Σεβασμιότητος.

,απλδ'. Αὐγούστου ια'.

† Ὁ ***Κωνσταντινουπόλεως*** ἀγαπητὸς
ἐν Χριστῷ ἀδελφός

(12)

Ἀριθ. Πρωτ 43.

Παναγιώτατε καὶ Σεβασμιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ Οἰκουμενικὲ Πατριάρχα Κύριε Φώτιε. Τὴν Ὑμετέραν περισπούδαστον Σεβασμίαν Παναγιότητα ἐν φιλήματι ἁγίῳ κατασπάζομαι.

Πρότριτα ἐκομισάμην τὴν ἐν ἀντιγράφῳ μεταφράσει ἐσωκλεισμένην ἐπιστολὴν τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας εἰς ἀπάντησιν προγενεστέρας τοιαύτης, δι' ἧς διεβιβάσθησαν οἱ γνωστοὶ ὅροι πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν κανονικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν Ἁγιωτάτων Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς ἐν Βουλγαρίᾳ τοιαύτης.

Ὡς σαφῶς καταδείκνυται ἐκ τῆς ἐσωκλεισμένης ἀπαντήσεως, ἡ Συνέλευσις τῶν Ἱεραρχῶν τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας ἀναβάλλει τὴν λύσιν τοῦ προκειμένου ζητήματος, ἀναμένουσα, ὡς σημειοῖ, εὐνοϊκωτέρας περιστάσεις.

Ταῦτα καθηκόντως ἀνακοινούμενος πρὸς τὴν Ὑμετέραν Κορυφὴν πρὸς πληροφορίαν, αἰτοῦμαι τὰ ἔτη Αὐτῆς ὅτι πλεῖστα, ὑγιεινὰ καὶ σωτήρια καὶ διατελῶ

Ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει Ἱερουσαλήμ, ,απλε'. Ἰανουαρίου ις'.
Τῆς Ὑμετέρας Σεβασμίας Παναγιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
Ὁ Τοποτηρητὴς
τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἱεροσολύμων
† Ὁ Μαδάβων ***Μελίτων***.

(Συνημμένον τῷ 12).

Ἀντίγραφον μεταφράσεως ἐκ τῆς συνοδευούσης τὸ πρωτότυπον εἰς Βουλγαρικὴν Ρωσσικῆς τοιαύτης.

ΑΓΙΩΤΑΤΗ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
Ἀριθμ. 9473

Τῇ 31 Δεκεμβρίου 1934.

Σεβασμιώτατε, ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ, ἀδελφέ,

Διὰ τῆς ὑπ ἀριθ. 4446 καὶ ἀπὸ 26 Ἰουνίου 1934 ἐπιστολῆς ἡμῶν ἐπληροφορήσαμεν Ὑμᾶς ὅτι ἐλάβομεν τὴν ἀδελφικὴν Ὑμῶν ἐπιστολὴν ἀπὸ 15 Ἀπριλίου 1934 καὶ ὑπ' ἀριθ 322 καὶ τοὺς ἐπισυνημμένους αὐτῇ ὅρους περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν κανονικῶν σχέσεων μεταξὺ τῆς Βουλγαρικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Νῦν δὲ ἐπειγόμεθα ἵνα ἀνακοινώσωμεν Ὑμῖν ὅτι ἐν τῇ κατὰ Δεκέμβριον συνελεύσει τῶν Ἱεραρχῶν τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας τὸ ζήτημα τοῦτο συνεζητήθη μετὰ τῆς προσηκούσης σοβαρότητος. Ἀλλ' ἕνεκα τῆς γενικῆς καταστάσεως ἐν ᾗ εὑρίσκονται ἀμφότεραι αἱ κεχωρισμέναι Ἐκκλησίαι καὶ τῆς ἐπελθούσης ζυμώσεως (transformation) τῶν δυνάμεων, εἰς ἣν ἀσχολοῦνται αὗται, ἡ συνέλευσις τῆς Ἱεραρχίας ἐπείσθη ὅτι αἱ περιστάσεις αὗται οὐδόλως εἰσὶν εὐνοϊκαὶ πρὸς τελείαν λύσιν τοῦ ζητήματος κατὰ τὴν παροῦσαν στιγμήν Ἡ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας, ἀποφασίσασα νὰ ἀναμένῃ εὐνοϊκωτέρας ἡμέρας διὰ τὴν ἤρεμον λύσιν τοῦ τόσον σπουδαίου ζητήματος, καὶ ἡ Ἁγιωτάτη (Διοικοῦσα) Σύνοδος τῆς Βουλγαρικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀνέθηκαν ἡμῖν ἵνα ἐκφράσωμεν τῇ Ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι τὰς ἐγκαρδίους εὐχαριστίας διὰ τὴν πρόθυμον καὶ συγκινητικὴν Ὑμῶν μεσολάβησιν ἐν τῷ ἀρξαμένῳ ἁγίῳ ἔργῳ, ὅπερ, πιστεύομεν, τῇ συνεργείᾳ τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ἀχθήσεται εἰς αἴσιον πέρας.

Νῦν δὲ ἂς δεηθῶμεν πάντες θερμῶς, ἐν ἑνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ, πρὸ τοῦ Θρόνου τοῦ Προαιωνίου Θεοῦ Βρέφους τῆς Βηθλεέμ, ἵνα διὰ τῆς χάριτος Αὐτοῦ, διαφυλάττῃ τὰς Ἁγίας Αὐτοῦ Ἐκκλησίας ..... καὶ ἵνα Αὐτὸ ταχέως πάντας ἡμᾶς ἑνώσῃ ἐν πλήρει εἰρήνῃ καὶ ζωτικῇ ἐπικοινωνίᾳ τῆς χάριτος.

Προσαγορεύων ἐξ ὅλης ψυχῆς Ὑμᾶς καὶ πᾶσαν τὴν Ἁγιοταφιτικὴν Ἀδελφότητα ἐπὶ ταῖς μεγάλαις καὶ χαρμοσύνοις ἑορταῖς καὶ τῷ νέῳ ἔτει, ταπεινῶς συνιστῶ ἐμαυτὸν ταῖς ἁγίαις Ὑμῶν εὐχαῖς, ἀσπάζομαι Ὑμᾶς ἐν φιλήματι ἁγίῳ καὶ διατελῶ τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος ἀφωσιωμένος ἐν Χριστῷ ἀδελφός

Ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Ἁγιωτάτης Συνόδου
† ὁ Βιδύνης **Νεόφυτος.**
(Τ. Σ.) Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας.

ΤΑ ΟΝΟΜΑΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΟΥ ΘΕΙΟΤΑΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ

Ἡμέρα ἐξαιρετικῶν ἐκδηλώσεων πρὸς τὸ σεπτὸν Πρόσωπον τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος ὑπῆρξεν ἡ 6η τοῦ λήξαντος μηνὸς Φεβρουαρίου, καθ' ἥν, ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ ἐν Ἁγίοις Μεγάλου Πατριάρχου Φωτίου τοῦ Α', ἑώρτασε τὰ Ὀνομαστήρια Αὐτοῦ ὁ εὐκλεῶς Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας σεπτὸς Ἐκείνου διάδοχος Φώτιος ὁ Β'. Πρὸς τὴν διατρανωθεῖσαν κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην βαθεῖαν πρὸς τὴν ἀνωτάτην τῆς Ὀρθοδοξίας Κορυφὴν τιμὴν τῆς σεβασμίας ἐνταῦθα Ἱεραρχίας καὶ τὴν ζωηρῶς ἐπιμαρτυρηθεῖσαν υἱικὴν εὐλαβειαν καὶ στοργὴν τοῦ ἐνταῦθα εὐσεβοῦς πληρώματος ἡμιλλῶντο αἱ θερμαὶ συγχαρητήριοι προσρήσεις αἱ ἀπὸ τῶν Ἁγιωτάτων Ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν καὶ αἱ ἐγκάρδιοι ἐκδηλώσεις τῆς ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ Ἱεραρχίας καὶ τῶν ἁπανταχοῦ μέχρι τῶν ἐσχατιῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Αὐστραλίας τέκνων τῆς Ἐκκλησίας, ἅτινα τηλεγραφικῶς καὶ διὰ γραμμάτων ἔσπευσαν νὰ βεβαιώσωσι τὰ πρὸς τὴν Αὐτοῦ Θειοτάτην Παναγιότητα αἰσθήματα τοῦ βαθυτάτου σεβασμοῦ καὶ τῆς ἀφοσιώσεως. Ἡ κίνησις εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἦτο ἐξαιρετική. Ἐπὶ ἡμέρας δὲ ἐσυνεχίσθη ἡ ὑποβολὴ τῶν συγχαρητηρίων τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ Λαοῦ.

Ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ κατά τε τὸν Ἑσπερινὸν τῆς Ἑορτῆς καὶ κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν ἐχοροστάτησεν ἡ Αὐτοῦ Θειοτάτη Παναγιότης μετὰ τῶν Σεβα-

σμιωτάτων Μητροπολιτῶν. Προσῆλθον οἱ Ὀφφικιάλοι τῆς Ἐκκλησίας, ἐπίλεκτοι ὁμογενεῖς, πυκνὸν ἐκκλησίασμα. Ἐλειτούργησαν ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιμ. Ἀδαμάντιος μετὰ τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Δευτερεύοντος Μαξίμου. Τὸν δὲ Πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας, δημοσιευόμενον κατωτέρω, ἐξεφώνησεν ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ Ἄμβωνος ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Μιλήτου Αἰμιλιανός, Σχολάρχης τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης.

Ἐπηκολούθησε δεξίωσις ἐν τῇ Αἰθούσῃ τῶν Πατριαρχῶν, καθ' ἣν ἀπὸ μέρους τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου προσεφώνησε τὴν Αὐτοῦ Θειοτάτην Παναγιότητα ὁ Α´ τῇ τάξει Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χαλκηδόνος Μάξιμος. Ἡ προσφώνησις τῆς Α. Σεβασμιότητος, ὡς καὶ ἡ σχετικὴ ἀντιφώνησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, καταχωρίζονται κατωτέρω. Τὰ εὐλαβῆ σέβη τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς ὑπέβαλεν ἐν προσφωνήσει, καταχωριζομένῃ ὁμοίως κατωτέρω, ὁ Θεοφιλέστατος Πρωτοσυγκελλεύων Ἐπίσκοπος Τρῳάδος Εὐστάθιος, προσφωνήσας ἐπίσης καὶ ἀπὸ μέρους τῆς Π. Κ. Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ηὐχαρίστησε καὶ ηὐλόγησε πάντας.

Τὴν μεσημβρίαν παρετέθη Πατριαρχικὸν γεῦμα, εἰς ὃ παρεκάθησαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολῖται, ὁ Σχολάρχης τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς, οἱ Ὀφφικιάλοι τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Πρωτοσυγκελλεύων καὶ ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου. Ἐπίσης παρεκάθησεν ὁ ἰδιαίτερος Πατριαρχικὸς Ἰατρὸς κ. Ν. Φερμάνογλου. Κατὰ τὸ γεῦμα θερμὴν πρόποσιν ἤγειρεν ἀπὸ μέρους τῶν παρακαθεσθέντων εἰς αὐτὸ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χαλκηδόνος Μάξιμος, εἰς ἣν ἀπήντησεν εὐχαριστήσασα καταλλήλως ἡ Α. Θ. Παναγιότης.

Ἐκ τῶν Ἐπισήμων ἐπεσκέφθησαν καὶ συνεχάρησαν τὴν Α. Θ. Παναγιότητα: ὁ Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Δ. Καψάλης, οἰκογενειακῶς, καὶ ὁ Πρόξενος κ. Δ. Λάμπρος, ὁ Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ρουμανίας κ. Κ. Κρέτσου, ἀπὸ μέρους τῆς Πρεσβείας καὶ τοῦ Γενικοῦ Προξενείου τῆς Πολω-

νίας ὁ νομικὸς Σύμβουλος αὐτῆς, συνεχάρη δὲ Αὐτὴν ἐπίσης ἐξ ὀνόματος τοῦ Οὔγγρου Πρέσβεως ὁ Διευθύνων τὸ ἐνταῦθα Προξενικὸν Τμῆμα τῆς Οὐγγρικῆς Πρεσβείας κ. Α. Οὐλλαΐν.

Ἐπὶ τῇ Ἑορτῇ τοῦ σεπτοῦ Πρωθιεράρχου Δοξολογίαι ὑπὲρ Ὑγείας Αὐτοῦ ἐτελέσθησαν καὶ ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χρυσοστόμου μετὰ τῶν Σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν, ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἐν τῇ Πατριαρχικῇ Ἱερᾷ Μονῇ Βλατάδων, ἐν Ἀμερικῇ, εἰς ἅπαντας τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς τῆς αὐτόθι Ἀρχιεπισκοπῆς, ὁμοίως δὲ καὶ ἐν Αὐστραλίᾳ.

***

Ἡ Προσφώνησις τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἁγίου Χαλκηδόνος.

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Ἑορτὴν τῇ ἑορτῇ καὶ πανήγυριν τῇ πανηγύρει χαρμοσύνως συνάπτομεν ἐν τῇ εὐσήμῳ ταύτῃ ἡμέρᾳ, καθ᾽ ἣν γεραίρεται μὲν καὶ τιμᾶται πανδήμως καὶ εὐσεβοφρόνως ἡ ἔνδοξος μνήμη τοῦ τῆς ἁγίας ἡμῶν πίστεως καὶ τῶν ὀρθοδόξων παραδόσεων κρατίστου Προμάχου, τοῦ ἐν Πατριάρχαις Ἁγίου Φωτίου τοῦ Ἰσαποστόλου, ἑορτάζονται δὲ γηθοσύνως τὰ σεπτὰ ὀνομαστήρια τοῦ μὴ μόνον τὸ Ἐκείνου ὄνομα καὶ τὴν κλῆσιν ἔχοντος, ἀλλὰ καὶ τὴν παντοίαν ἀρετὴν ζηλοῦντος Σεπτοῦ ἡμῶν Πρωθιεράρχου, τῆς Σῆς Θεοτιμήτου καὶ Θεοφρουρήτου Κορυφῆς.

Καὶ ἐπὶ τῇ εὐφροσύνῳ ταύτῃ διττῇ ἑορτῇ καὶ πανηγύρει αἶνον καὶ δοξολογίαν ἐκ βαθέων ἐκέκραξεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν τῷ Θεῷ τῶν Πατέρων ἐν τῇ προηγηθείσῃ θείᾳ μυσταγωγίᾳ, ὅτι ηὐδόκησεν ἵνα ἐν τῷ νοητῷ τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας στερεώματι τοιοῦτος σελαγίσῃ πρώτου μεγέθους πάμφωτος ἀστήρ, οἷος ὁ γεραιρόμενος σήμερον φωτώνυμος Πατὴρ καὶ Ὁμολογητής, ἔτι δὲ καὶ ἐνθέρμους ἡ αὐτὴ ψυχὴ ἀνέπεμψεν ἱκετηρίους εὐχὰς καὶ δεήσεις ὑπὲρ τῆς ἐν πᾶσιν εὐεστοῦς καὶ κρατύνσεως Σοῦ, τοῦ ἐγκεχειρισμένου ἄνωθεν τὴν πνευματικὴν προστασίαν καὶ χειραγωγίαν καὶ λαμπρύνοντος βουλεύμασι καὶ ἔργοις ἁγίοις τὸν ὑπ᾽ Ἐκείνου ἐξόχως κλεϊσθέντα πανίερον τοῦτον πρῶτον τῆς Ὀρθοδοξίας Πατριαρχικὸν Θρόνον.

Ἀπὸ δὲ τοῦ πανσέπτου Ναοῦ, Παναγιώτατε, συνεχίζοντες ἤδη ὅπερ ἔχομεν ἱερὸν καθῆκον παριστάμεθα ἐνώπιόν Σου ἡμεῖς πάντες οἱ ταπεινοὶ ἀδελφοὶ καὶ πρόθυμοι συναντιλήπτορες ἐν τῇ ἁγίᾳ διακονίᾳ Σου,

οἵτινες, σὺν τῇ σεμνῇ ὁμηγύρει τῶν εὐλαβῶν ὀφφικιάλων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν λοιπῶν εὐσεβῶν τέκνων Σου, ὑποβάλλομεν εὐσεβάστως τὰς ἐγκαρδίους ἑορτίους προσρήσεις ἡμῶν, διαδηλοῦντες ἅμα ἐπὶ τῇ εὐαρέστῳ ταύτῃ περιστάσει καὶ ἅπερ διακατέχουσι τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἰσθήματα ἀπείρου σεβασμοῦ καὶ ἐξαιρέτου τιμῆς πρὸς τὴν σεβασμίαν καὶ ἐξέχουσαν Πρωθιεραρχικήν Σου Προσωπικότητα.

Καὶ τὴν ἐπιβεβλημένην ταύτην τῶν εἰλικρινῶν ἡμῶν αἰσθημάτων ἐκδήλωσιν συμπληροῦμεν ἐπευχόμενοι ὁλοψύχως ὅπως ἡ ζωή Σου ᾖ μακρὰ καὶ ἄλυπος καὶ ἡ Πατριαρχεία Σου φωτοβόλος καὶ τετιμημένη εἰς πολλὰ ἔτη, Δέσποτα καὶ Πατριάρχα Θεοστήρικτε. Ἀμήν!

Ἡ Ἀντιφώνησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Σεβάσμιοι καὶ λίαν ἡμῖν πεφιλημένοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Ὄντως καὶ ἀληθῶς μεγάλην καὶ ἱερὰν ἑορτὴν καὶ πανήγυριν ἄγει σήμερον ἡ Ὀρθόδοξος Ἁγία Ἐκκλησία ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατριάρχου καὶ Ἰσαποστόλου Φωτίου τοῦ Μεγάλου. Διότι ἡ σημερινὴ ἑορτὴ δὲν εἶνε ἀλλ' ἢ ἑορτὴ καὶ πανήγυρις τοῦ θριάμβου τοῦ ὑψηλοῦ καὶ ἁγνοῦ χριστιανικοῦ πνεύματος τῆς Ὀρθοδοξίας, ὑπὲρ οὗ γενναίως ἠγωνίσατο καὶ ἤθλησεν ὁ μέγας πρόμαχος αὐτῆς Ἱερὸς Φώτιος, οὗ τὴν μνήμην σήμερον ἑορτάζομεν.

Ὁ μέγας τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας πατὴρ καὶ διδάσκαλος Ἅγιος Φώτιος ὁ Ὁμολογητὴς διὰ τῆς εὐσεβείας, τῆς ἀρετῆς, τῆς σοφίας καὶ τῶν ἀκαμάτων καὶ θαυμασίων αὐτοῦ πόνων ἀγωνισθεὶς τὸν ἁγιώτερον καὶ ὑψηλότερον ὑπὲρ τῆς Ὀρθοδοξίας ἀγῶνα, τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ, κατώρθωσεν ἵνα ἡ Ἁγία ἡμῶν Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία παραμείνῃ ἀλώβητος ἀπὸ τοῦ ἐπιμόνως ἐν τῷ καιρῷ αὐτοῦ ἀποπειραθέντος ἵνα ἐπεκταθῇ καὶ ἐπ' αὐτῆς ἀλλοτρίου τῇ χριστιανικῇ διδασκαλίᾳ καὶ παραδόσει πνεύματος, ἐξακολουθήσῃ δὲ αὕτη ἵνα μέχρι τοῦ νῦν ᾖ ἡ πραγματικὴ καὶ ἀκένωτος διὰ τῶν αἰώνων καθαρὰ πηγὴ τῆς πίστεως καὶ τῆς διδασκαλίας τῶν πνευματεμφόρων Ἀποστόλων καὶ τῶν Ἁγίων Οἰκουμενικῶν Συνόδων.

Βαθεῖαν ἔχοντες συναίσθησιν τῶν εὐθυνῶν τοῦ ἱεροῦ καὶ ὑψηλοῦ ἀξιώματος, ὅπερ ἐνεπιστεύθημεν ἵνα βαστάσωμεν, καὶ ὀφειλετικῶς ἐνθυμούμενοι τίνων μὲν διάδοχοι ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ καὶ πανσέπτου τούτου θρόνου ἐσμέν, τίνος δὲ ἰδιαιτέρως τὸ τετιμημένον καὶ θαυμαστὸν καὶ μέγα ὄνομα φέρομεν, πάσῃ τὸ ἐφ' ἡμῖν δυνάμει, νυκτὸς καὶ ἡμέρας, χωρὶς νὰ δίδωμεν τοῖς βλεφάροις ἡμῶν νυσταγμὸν καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν

ὕπνον, προσπαθοῦμεν ἵνα πράττωμεν τὸ καθῆκον ἡμῶν, ἀγωνιζόμενοι ἵνα τὴν ἁγίαν καὶ μεγάλην ταύτην παρακαταθήκην ἄσπιλον διατηρήσωμεν καὶ τὴν ἱερὰν κιβωτόν, ἣν παρὰ τῶν ἀοιδίμων προκατόχων ἡμῶν παρελάβομεν, σώαν καὶ ἀκεραίαν καὶ ἀνέπαφον τοῖς διαδόχοις ἡμῶν παραδώσωμεν.

Διὰ ταῦτα ἀπόλυτον ἔχομεν ἀνάγκην τῶν ἱερῶν καὶ θερμῶν ὑμῶν εὐχῶν καὶ εὐγνωμόνως ἀποδεχόμεθα ταύτας, ἵνα ἔχωμεν αὐτὰς ἀρωγοὺς καὶ στήριγμα εἰς τοὺς πόνους, τὰς ἀγρυπνίας καὶ τὰς μεγάλας εὐθύνας τοῦ ἀξιώματος.

Ἐφ᾽ ᾧ καὶ ὁμολογοῦντες καὶ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ τὴν ἀδελφικὴν ὑμῶν διάθεσιν, καὶ τὰ ἱερὰ ὑμῶν πρὸς τὸ ἡμέτερον πρόσωπον αἰσθήματα θερμότατα εὐχαριστοῦμεν πᾶσιν ὑμῖν καὶ ἐπικαλούμεθα ἀπὸ βάθους ψυχῆς ἐπὶ τὴν ἱερὰν ὑμῶν ἀδελφότητα, τὴν σεβασμίαν τοῦ Θρόνου Ἱεραρχίαν, τοὺς παρισταμένους καὶ ὁλόκληρον τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου, ταῖς πρεσβείαις καὶ ἱκεσίαις τοῦ μεγάλου ἐν Πατριάρχαις, τοῦ σοφοῦ ἐν σοφοῖς, τοῦ ἁγίου ἐν ἁγίοις, τοῦ ἰσαποστόλου ἐν Ἀποστόλοις καὶ τοῦ θαυμαστοῦ ἐν θαυμαστοῖς καὶ προμάχου τῆς Ὀρθοδοξίας Φωτίου τοῦ Πατριάρχου.

Ἡ Προσαγόρευσις τοῦ Ἁγίου Πρωτοσυγκελλεύοντος.

Παναγιώτατε καὶ Θειότατε Πάτερ καὶ Δέσποτα,

Τὸν σεπτὸν τοῦτον Οἰκουμενικὸν Θρόνον ἐλάμπρυνεν ἡ πλειὰς τῶν Προκατόχων Σου, ἕκαστος κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν καὶ τὸ ἴδιον τάλαντον, ἐκ δὲ τῶν κορυφαιοτάτων Φώτιος ὁ Α΄, ὅστις συνήθιζε νὰ λέγῃ, ὅτι τἀνθρώπινα πάντα συγκαταρρεῖ τῷ χρόνῳ καὶ ἀφανίζεται, καὶ ὅτι ἡ ἀρετὴ μόνη μένει ἀνάλωτος, καὶ περιγίνεται χρόνου καὶ παθῶν, καὶ αὐτοῦ τοῦ θανάτου, ἢ καὶ ὅτι διὰ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ θανάτου μᾶλλον ἀναζῇ καὶ θάλλει...

Οἱ λόγοι οὗτοι, Παναγιώτατε Δέσποτα, διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἀπηχοῦσι πρὸς πᾶσαν εὐγενῆ ψυχήν, ἰδιαιτέρως δὲ πρὸς τὴν Σήν, Ὅστις καὶ τὴν ὁμωνυμίαν ἔχεις μετ᾽ ἐκείνου, καὶ βαίνεις τοῖς ἐκείνου ἴχνεσι, καὶ πληροῦσαι τῶν διδαγμάτων ἐκείνου.

Διὰ τοῦτο καὶ ἡ θεία Πρόνοια ἐπεφύλαττεν εἰς Σέ, τὸν εὐσεβῆ, τὸν σοφόν, τὸν ἀκούραστον σκαπανέα, τὸν ἄγρυπνον διδάσκαλον, τὸν ὀτρηρὸν τῶν γραμμάτων μύστην καὶ θεράποντα, τὸν εἰλικρινῆ φίλον τοῦ βιβλίου, τὸν φιλάνθρωπον καὶ φιλόπτωχον Πατριάρχην, μετὰ πάροδον ἕνδεκα περίπου αἰώνων, καθ᾽ οὓς ἐν τῇ Βασιλίδι ταύτῃ ἐπῆλθον αἱ με-

γάλαι μεταβολαί, τὴν μετ' ἐκείνου ὁμωνυμίαν, καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὸ ὁμότροπον καὶ ὁμόζηλον, τὸν ἄμεσον δηλαδὴ μετ' ἐκείνου σύνδεσμον, τὴν κατάργησιν τρόπον τινὰ τῶν ἐπηρειῶν τοῦ διαστήματος τοῦ χρόνου καὶ τῶν αἰώνων, καὶ οὕτω φέρεις τὴν προσωνυμίαν: Φώτιος ὁ Β', μετὰ καὶ τῶν λοιπῶν προσόντων, πνευματικῶς ἑνούμενος μετ' ἐκείνου, καὶ συνεχίζων τοὺς λαμπροὺς ἐκείνου ἀγῶνας καὶ τὰς παραδόσεις.

Ἀλλὰ πρὸς τί ἡ ἀναγραφὴ ὅλων αὐτῶν; Τί τὸ συναγεῖραν ἡμᾶς αἴτιον; Καὶ διατί ἡ ἀνάμνησις παλαιῶν ἱστοριῶν;

Ἡ 6η Φεβρουαρίου, Παναγιώτατε, καθ' ἣν ἑορτάζεται ἡ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν καὶ Ἰσαποστόλου Φωτίου, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ Ὁμολογητοῦ, ὑπέμνησε ταῦτα, ἥτις ἐστὶ καὶ ἡμέρα τῆς σήμερον ἀγομένης ὀνομαστικῆς ἑορτῆς τῆς Ὑμετέρας σεπτῆς καὶ θεοτιμήτου Κορυφῆς.

Αὕτη λοιπὸν ἡ ἡμέρα εἶνε ἡ ὑπομιμνήσκουσα κατ' ἐξοχὴν καὶ συνδέουσα τὴν ἀρετὴν ἐκείνου πρὸς τὴν τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν εὔσημον δι' ἡμᾶς ἡμέραν προσερχόμεθα κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ ἐργάται τοῦ ἱεροῦ τούτου Ἱδρύματος, ἵνα ὑποβάλωμεν εὐλαβῶς τὰ βαθύτατα ἡμῶν σέβη καὶ τὰς συγχαρητηρίους ἡμῶν προσρήσεις, καὶ διατρανώσωμεν τὴν πρὸς τὸ σεπτὸν Πρόσωπόν Σου ἀφοσίωσιν ἡμῶν, ἐπευχόμενοι ἵνα ἐπὶ μήκιστον πηδαλιουχῇς καὶ κλεΐζῃς τὴν πνευματικὴν ταύτην Ὁλκάδα, καὶ ἵνα ἡ ἀρετή Σου ἡ ἀνάλωτος, καὶ ἀναζῇ καὶ θάλλῃ εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον, ὅπως καὶ ἡ τοῦ ἁγίου Προκατόχου Σου.

***

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Κάϊρον, 6/2/35.

Παναγιώτατον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Φώτιον.

Φανάριον.

Ἐπὶ ἑορτῇ σεπτοῦ ὀνόματος Ὑμετέρας Παναγιότητος αἰτούμεθα Αὐτῇ ἄνωθεν μακροζωΐαν, ἐνίσχυσιν ἀγῶνας θεοφιλεῖς ὑπὲρ Ἐκκλησίας Χριστοῦ.

Πατριάρχης Μελέτιος.

Δαμασκός, 6/2/35.

Παναγιώτατον Πατριάρχην Φώτιον.

Φανάριον.

Ἐπὶ σεπτῇ ἑορτῇ Ὑμετέρας Παναγιότητος ἀδελφικῶς ἀσπαζόμενοι εὐχόμεθα πολλὰ ἐνδόξου ποιμαντορίας ἔτη.

Πατριάρχης Ἀλέξανδρος.

Λευκωσία, 6/2/35.

Παναγιώτατον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Φώτιον.

Φανάριον.

Ἐκκλησία Κύπρου συγχαίρει ἐνθέρμως Ὑμετέρᾳ πεπνυμένῃ Παναγιότητι ὀνομαστηρίοις, εὐχομένη ὑγείαν, μακροημέρευσιν ἀγαθῷ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Πάφου Λεόντιος
Τοποτηρητὴς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Ἀθῆναι, 6/2/35.

Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Φώτιον.

Φανάριον.

Δεηθέντες Κυρίου ὑπὲρ Ὑμετέρας Παναγιότητος, ὑποβάλλομεν Αὐτῇ θερμοτάτας συγχαρητηρίους προσρήσεις.

Ἀρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος.

* * *

ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΜΙΛΗΤΟΥ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΥ
ΣΧΟΛΑΡΧΟΥ ΤΗΣ Ι. ΘΕΟΛ. ΣΧΟΛΗΣ

ΛΟΓΟΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΦΩΤΙΟΝ

«Ἅπαντα μὲν τὰ ἀνθρώπινα συγκαταρρεῖ τῷ χρόνῳ καὶ ἀφανίζεται· ἀρετὴ δὲ... καὶ χρόνου καὶ παθῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ θανάτου περιγίνεται· εἰ δὲ ἀκριβέστερον ἴδοις, τῷ χρόνῳ καὶ τῷ θανάτῳ μᾶλλον ἀναζῇ καὶ θάλλει, καὶ τὸ οἰκεῖον κλέος καὶ τὴν εὐπρέπειαν, ἐναποσβεσθέντος αὐτοῖς τοῦ φθόνου, λαμπρότερόν τε καὶ θαυμασιώτερον ἀναδείκνυται».

Ἡ βαθυγνώμων αὕτη ῥῆσις, Παναγιώτατε Δέσποτα, Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι, φιλέορτον ἐκκλησίασμα, τὸ χρυσοῦν τοῦτο ἔπος — ἀπόσταγμα τῆς βαθείας πίστεως καὶ τῆς ἀληθοῦς σοφίας τοῦ σήμερον τιμωμένου Ἁγίου Πατριάρχου Φωτίου — πληρέστατα ἐφαρμόζεται εἰς αὐτὸν τὸν εἰπόντα τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα, καὶ ἀκουόμενον μόνον, διήγειρε συναισθήματα θαυμασμοῦ

τιμῆς, ἀγάπης, ἀλλὰ καὶ μίσους καὶ φθόνου καὶ κακίας. Τί ἂν μεταξὺ τῶν συγχρόνων του ἐγένετο εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον—ἀνὴρ πάσῃ γνώσει καὶ ἀρετῇ κεκοσμημένος διὰ τοὺς μέν, πάσης κακίας ἔνοχος διὰ τοὺς δέ; Ἐξενίκησεν ἐπὶ τέλους ἡ ἀρετή. Ἡ ἀδιάφθορος συνείδησις τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους, ἀπ' αὐτῆς τῆς ἐπαύριον τῆς μακαρίας τελευτῆς, ὡμολόγησαν αὐτὸν Ἅγιον καὶ Ἰσαπόστολον «τοῖς οὐρανίοις ἀδύτοις ἐγκατοικιζόμενον», ὡς «ἀοίδιμον μὲν τοῖς διωγμοῖς, δεδοξασμένον δὲ τοῖς θανάτοις». Ἡ δὲ παροῦσα ἑορτὴ ἀναπαριστᾷ εἰς τὰς διανοίας τῶν εὐσεβῶν τὰς τιμητικὰς ἐκδηλώσεις τῆς 6 Φεβρουαρίου τοῦ 898. Ἐχθροὶ καὶ φίλοι, θαυμασταὶ καὶ διῶκται, συνηνώθησαν τότε ὑπὸ τὸ μέγα ὄνομα, καὶ ὁ θρῆνος ὁ ἀπὸ τῶν μοναστηρίων καὶ τῶν σχολῶν, ἀπὸ τῶν νοσοκομείων καὶ τῶν πτωχοκομείων καὶ τῶν ἄλλων τῆς εὐσεβείας, τῆς φιλανθρωπίας καὶ τῆς ἐπιστήμης ναῶν, ὅσους ἤγειρε καὶ διετήρησεν ἡ ἐλεήμων δεξιὰ τοῦ Φωτίου, συνανεμιγνύοντο πρὸς τὸ διάτορον «Αἰωνία ἡ μνήμη» τοῦ λαοῦ τῆς βασιλευούσης, προπέμποντος τὸν μέγαν νεκρόν. Διότι «ἡ ἀρετή... καὶ χρόνου καὶ παθῶν περιγίνεται». Τί σημαίνει ἂν ἡ ἐμπάθεια ἢ ἡ προκατάληψις τῶν μεταγενεστέρων δι' ὅσων ἔγραψε καὶ κατελάλησεν ἐπεζήτησε νὰ ἀμφισβητήσῃ τὴν ἀρετὴν τοῦ μεγάλου Πατριάρχου; Τί ἂν περὶ τὸν τάφον τοῦ ἁγίου ἀνδρὸς ἰοβόλος ὑφέρπων ὁ φθόνος πειρᾶται νὰ καταχράνῃ τὴν δεδοξασμένην μνήμην του; Ἡ ἀλήθεια πάντοτε θριαμβεύει. Ὅσῳ ὁ χρόνος παρέρχεται συμπαρασύρων τὰ πάθη, καὶ ἡ Ἱστορία ἐρευνᾶται μετὰ γνώμης εἰλικρινοῦς καὶ ἀμεροληπτου, τόσῳ ἐξαίρεται ἐν τῇ κοινῇ συνειδήσει ἡ προσωπικότης τοῦ Φωτίου, ὡς Πατριάρχου, ὡς Σοφοῦ, ὡς Ἀνθρώπου. Ἡ ἀρετὴ «τῷ χρόνῳ καὶ τῷ θανάτῳ μᾶλλον ἀναζῇ καὶ θάλλει, καὶ τὸ οἰκεῖον κλέος καὶ τὴν εὐπρέπειαν, ἐναποσβεσθέντος αὐτοῖς τοῦ φθόνου, λαμπρότερόν τε καὶ θαυμασιώτερον ἀναδείκνυται».

***

Ἀνερχόμενος τὸν ἱερὸν ἄμβωνα ἐν ἡμέρᾳ οὕτως εὐσήμῳ, τὴν ὁποίαν λαμπροτέραν ἀποφαίνουσι τὰ ἐν πολλῇ τιμῇ ἑορταζόμενα Ὀνομαστήρια τῆς Σῆς Σεπτῆς Κορυφῆς, δὲν ἀξιῶ, Παναγιώτατε Δέσποτα, μήτε νὰ πλέξω ἐκ τῶν ἀνθέων τῆς ἀτέχνου ρητορείας μου τὸ ἐγκώμιον ἑνὸς ἐγκαλλωπίσματος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἐκδιηγούμενος δρᾶσιν μακρὰν ἱεραποστολικὴν καὶ ἐκπολιτιστικήν, καὶ διακονίαν ἐκκλησιαστικὴν καὶ φιλογενῆ, μήτε κἂν νὰ σκιαγραφήσω τὴν εἰκόνα ἐκείνου, ὅστις διὰ τῆς ἐξόχου καὶ παμμεροῦς αὐτοῦ παιδείας καὶ τῶν ἄλλων θαυμαστῶν προτερημάτων ὑπερέβη τὰ ὅρια τῆς οἰκείας Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἱστορίαν τοῦ ἰδίου Γένους, καὶ ἐπέθηκε τὴν σφραγῖδα τῆς ἰσχυρᾶς προσωπικότητός του εἰς τὸν αἰῶνα καθ' ὃν

ἔζησε, καὶ ἐγένετο ἀρχηγέτης νέας ἱστορικῆς περιόδου, καὶ κατέστη παγκόσμιος ἄνθρωπος.

Παρίσταμαι ἁπλῶς ταπεινὸς θαυμαστὴς τῆς μεγάλης ἀρετῆς τοῦ Φωτίου, ἥτις ἀποτελεῖ τὴν ἀδροτέραν γραμμὴν τοῦ βίου του, τοῦ ἔργου του. Ἡ ἀρετὴ ὡς ἰχνότης τῆς ψυχῆς περὶ τὴν εὔστοχον διάγνωσιν καὶ ἐπιτέλεσιν τοῦ ἀληθοῦς καὶ τοῦ ὀρθοῦ ἐν τῇ θεωρίᾳ καὶ τῇ πράξει, ὑπῆρξε τὸ προσφιλὲς καὶ περισπούδαστον μέλημα τοῦ μακροῦ αὐτοῦ βίου καὶ ἐξέλαμψεν ὡς λατρεία πρὸς τὴν ἀλήθειαν, τὴν «συναΐδιον τῷ Θεῷ», ὑπὸ τὴν τριαδικὴν αὐτῆς μορφήν, τὴν θρησκευτικήν, τὴν ἠθικήν, τὴν ἐπιστημονικήν. Ταύτην ἐξεζήτησεν εἰς τὰς διηνεκεῖς αὐτοῦ ἀσκήσεις καὶ τὰς παννυχίους μελέτας, ὅτε κεκλεισμένος ἐν τῇ πολυβίβλῳ αὐτοῦ βιβλιοθήκῃ ἐκαλλίστευε τὸν ἀδαμάντινον ἐκεῖνον χαρακτῆρα καὶ ὑπὸ τὰς ζωογόνους ἐμπνεύσεις τῆς εὐαγγελικῆς Ἀληθείας καὶ τῆς προγονικῆς σοφίας παρεσκεύαζεν ἑαυτὸν ἄξιον τῶν περὶ αὐτοῦ βουλῶν τῆς θείας Προνοίας. Αὕτη ἀπετέλει καὶ τὸ προσφιλέστερον θέμα τῆς διδασκαλίας τοῦ σοφοῦ Διδασκάλου ἐν τῇ Σχολῇ, ὅτε κυκλούμενος ὑπὸ ἀγαπώντων καὶ ἀγαπωμένων μαθητῶν μετὰ χαρᾶς παρηκολούθει «τῶν μανθανόντων τὸν πόνον, τὴν σπουδὴν τῶν ἐπερωτώντων, τὴν τριβὴν τῶν προσδιαλεγομένων». Ταύτην προσεπάθησε καὶ ἐπέτυχε νὰ μετουσιώσῃ εἰς πρᾶξιν καὶ ἐνέργειαν ἀφ' ὅτου τῆς Προνοίας αἱ βουλαὶ ἀνύψωσαν αὐτὸν ἄκοντα καὶ βιαζόμενον ἐπὶ τὸν Ἁγιώτατον Οἰκουμενικὸν Θρόνον, διὰ ταύτης καὶ μόνης ἀντιμετωπίζων τὸ «πολυτάραχον καὶ πολυμέριμνον τῆς καθέδρας ταύτης».

Περὶ ἑνὸς καὶ μόνου, ἔλεγεν ὁ μακάριος Πατριάρχης, δέον νὰ μεριμνᾷ ὁ ἄνθρωπος: πῶς θὰ ἀποκτήσῃ καὶ ἀποκτήσας πῶς θὰ διαφυλάξῃ τὴν ἀρετήν. «Τὰ δὲ ἄλλα πάντα, δόξα καὶ πλοῦτος, κάλλος καὶ ἰσχύς, δυναστεία καὶ ῥώμη σώματος, καὶ κράτος λόγων τιμιώτερον, παῖδές εἰσιν ἐν βίῳ παίζοντες· μᾶλλον δὲ οὐδὲ παῖδες, ἀλλὰ σκηνὴ παίδων ὑποκρινομένη δρᾶμα καὶ εἴ τι τούτων ἀπατηλότερον».

Τὴν ἀνεπηρέαστον τοῦ καθήκοντος ἐπιτέλεσιν ἀνέγραφε καὶ ἐφήρμοσεν ἐν τῷ βίῳ ὡς πρωτίστην ἀρετὴν παντὸς διέποντος τὰ κοινά. «Οὐ δεῖ τὰ κοινὰ πράττοντα ζητεῖν πᾶσιν ἀρέσκειν, ἀλλὰ τοὺς ἐπαινοῦντας τοῖς κακῶς λέγουσιν ἐμπαραβάλλοντα ψυχαγωγεῖν ἑαυτόν, καὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς προαιρέσεως — ἂν μάλιστα πρὸς τὸ καλὸν ἀφορᾷ — διαμένειν. Τῷ δὲ λίαν τὰς διαβολὰς καὶ δυσαρεστήσεις εὐλαβουμένῳ καὶ φοβουμένῳ, κρεῖσσον ἡ πρὸς τὸ ἀπραγμονέστερον μεταβολὴ τῆς πολιτείας καὶ ὁ ἰδιώτης βίος». Ἡ ὡραία αὕτη ἀρχὴ διήκουσα ὡς γραμμὴ εὐθεῖα δι' ὅλης τῆς πολυκαμάτου εἰκοσαετοῦς αὐτοῦ πατριαρχείας ἀνέδειξεν αὐτὸν πρότυπον ποιμένος ἐκκλησιαστικοῦ καὶ ὑπῆρξεν ἡ βάσις τῆς ἐπιτυχίας τοῦ μεγάλου ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἔργου του.

Ἐὰν κατὰ τὴν πολιὰν ρῆσιν «εἰκόνες ὄντως τῆς ψυχῆς εἰσιν οἱ λόγοι», τὰ πολυάριθμα τοῦ Φωτίου συγγράμματα πρόκεινται ἀψευδῆ μνημεῖα τῆς ἠθικῆς αὐτοῦ ἀξίας καὶ δυνάμεως. Πάντα φέρουσιν ἔντονον τὴν σφραγῖδα τῆς ἠθικῆς καὶ τόσον ἐπαγωγοῦ αὐτοῦ προσωπικότητος καὶ ἀποφαίνουσιν αὐτὸν οὐ μόνον πνεῦμα εὐρὺ καὶ ὑψηλόφρον, πεπροικισμένον διὰ τῶν ποικιλωτέρων καὶ βαθυτέρων γνώσεων, ἀλλὰ καὶ καρδίαν θερμὴν καὶ τρυφεράν, διανοιγομένην εἰς βαθεῖαν εὐσέβειαν, εἰς ἀκλόνητον πρὸς τὸ θεῖον θέλημα ὑποταγήν, εἰς ζωηρὰν συναίσθησιν τοῦ καθήκοντος πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ ποίμνιον.

Μετὰ πόσης φιλαδέλφου διαθέσεως καὶ ταπεινοφροσύνης ἀπέκρουεν ὁ χριστομίμητος Πατριαρχης τὰς νεωτεριστικὰς περὶ τὴν πίστιν τάσεις καὶ τὰς φιλοπρώτους ἐκδηλώσεις τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης, «τῆς Δυτικῆς ὀφρύος», ὡς χαρακτηριστικῶς ἐξεφράσθη ὁ Μ. Βασίλειος! Τὴν ταπείνωσιν θεωρεῖ θεμέλιον πάσης ἀρετῆς καὶ κρηπῖδα τῆς ποιμαντορικῆς διακονίας. Οἱ λόγοι του δὲν ἀφίστανται κατ' ἔννοιαν ἐκείνων ὅσα ἔλεγε Γρηγόριος ὁ Θεολόγος δυσφορῶν διὰ τὴν φιλοπρωτίαν ἐνίων συνεπισκόπων. «Ὡς ὄφελόν γε — ἐπωδύρετο ὁ μακάριος — μηδὲ ἦν προεδρία, μηδέ τις τόπου προτίμησις καὶ τυραννικὴ προνομία, ἵνα ἐξ ἀρετῆς μόνης γινωσκώμεθα. Νῦν δὲ τὸ δεξιὸν τοῦτο καὶ τὸ ἀριστερὸν καὶ τὸ μέσον καὶ τὸ ὑψηλότερον καὶ τὸ χθαμαλώτερον, καὶ τὸ προβαδίζειν ἢ συμβαδίζειν, πολλὰ πεποίηκε τὰ συντρίμματα ἡμῶν διακενῆς καὶ πολλοὺς εἰς βόθρον ὦσε καὶ εἰς τὴν τῶν ἐρίφων χώραν ἀπήγαγεν, οὐ τῶν κάτω μόνον, ἀλλ' ἤδη καὶ τῶν ποιμένων, οἳ διδάσκαλοι τοῦ Ἰσραὴλ ὄντες ταῦτα ἠγνόηταν».

Τὸν πλοῦτον διέθετε μόνον εἰς ἐξυπηρέτησιν τοῦ κοινοῦ καλοῦ καὶ διὰ τοῦτο ἀφειδῶς ἐδαπάνα εἰς ἵδρυσιν καὶ συντήρησιν σχολῶν καὶ ἀσύλων τῆς ἀνθρωπίνης δυστυχίας, φρονῶν ὅτι πλούσιος εἶναι ὁ δι' ὀλίγων ἐπαρκῶν εἰς τὰς ἰδίας ἀνάγκας. «Πλοῦτος ἀφορῶν πρὸς αὐτάρκειαν, πλούσιον ἀληθῶς ἀποφαίνει τὸν ἔχοντα, ἂν δὲ προσθήκην ἐπὶ προσθήκῃ ζητῶν οὐ λήγῃ, ἐσχάτη καὶ ἀκόρεστος πενία· παμπόλλων γὰρ ἐνδεῆ ποιεῖ τὸν φιλόπλουτον». Οὕτω καὶ τὸν ἴδιον πνευματικὸν πλοῦτον προθύμως καὶ ἀφθόνως διέθετε πρὸς διόρθωσιν καὶ φωτισμὸν τῶν ἄλλων καὶ δὴ καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς πολυωδύνου ἐξορίας, καθ' ἣν ἔγραφε καὶ ἐδίδασκε μετὰ τῆς αὐτῆς γαλήνης, ἧς ἀπήλαυεν ἐν τῷ πατριαρχικῷ σπουδαστηρίῳ.

Τὴν ἀσύγκριτον ἀξίαν τῆς ψυχῆς τιμῶν ὑπὲρ πᾶν ἄλλο, σπουδαίως ἐπεμελεῖτο τῆς ἁγνότητος αὐτῆς, πιστεύων αὐτὸς καὶ διδάσκων ὅτι καὶ ὀφείλει καὶ δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ διατηρήσῃ τὴν ψυχὴν ἀνεπηρέαστον ἀπὸ τῶν παθῶν. «Λογισμοὺς ἀτρεπεῖς ἐπελθεῖν μὲν οὐκ ἐμόν, παρόντας δὲ μὴ κατασχεῖν, ἐμόν· κατασχόντα δὲ καὶ συγκαταθέσαι, τῆς ἐμῆς ραθυμίας· τὸ δὲ καὶ πρὸς ἔργον τὸ τοῦ πάθους εἴδωλον ἐξενεγκεῖν τῆς παντε-

λοῦς ἀμελείας ἐμῆς, οἶμαι, καὶ τῆς μελλούσης ἀνταποδόσεώς βαθεῖα λήθη»

Τοιοῦτοι ὑπῆρξαν ἐν ὀλίγοις οἱ βαθεῖς στοχασμοί, τοὺς ὁποίους μετουσίωσεν εἰς ποιμαντορικὴν διακονίαν. Καὶ ποιμαίνων ἐν εἰρήνῃ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ ὑπερμαχῶν τῆς ἀκεραιότητος τοῦ δόγματος καὶ τῶν ἱστορικῶν δικαίων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ ἐκπολιτίζων ἱεραποστολικῶς τὰ περίοικα ἔθνη, ἀνεδείχθη πράγματι τύπος ἐκκλησιαστικοῦ ποιμένος ὁ Φώτιος.

Ἐὰν δὲ τὸ τιθέναι τὴν ψυχὴν ὑπὲρ τῶν προβάτων εἶναι ἔνδειξις τῆς «μείζονος ἀγάπης» καὶ τὸ στεφάνωμα τῆς ποιμαντορικῆς διακονίας, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ ὁ ἀοίδιμος Πατριάρχης ἐδείχθη ἄξιος τῶν παραδόσεων τῆς Ἐκκλησίας του. Ἐτελεύτησεν ἐξόριστος «οὔτε φωνῆς φιλούντων, ἀλλ' οὐδὲ ἐχθρῶν συγχωρούντων ἐνωτιζόμενος» μετ' ἀγῶνας σκληροὺς ὑπὲρ τῆς Ὀρθοδόξου πίστεως καὶ τῶν δικαίων τοῦ Γένους, τοὺς ὁποίους καλλινίκως διεξήγαγε διὰ γενναιοψυχίας ἀπαραμίλλου καὶ θυσιῶν ἀφειδῶν βίου εἰρηνικοῦ καὶ πλούτου καὶ παιδείας καὶ προσωπικῆς ἐλευθερίας.

Ἐγχειρισθεὶς τὴν διακυβέρνησιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου εἰς τὴν κρισιμωτέραν καμπὴν τῆς ἱστορίας τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐνόησε καὶ ἤσκησε τὴν ἀρχιερωσύνην οὐχὶ ὡς «ἀκίνδυνον τρυφὴν καὶ ἄνεσιν, ἀλλ' ὡς νέμιμον ἄθλησιν» καὶ δι' ἐργασίας ἀνενδότου, παρὰ τὰς ἐσωτερικὰς καὶ ἐξωτερικὰς ἐπιβουλὰς καὶ ἀντιξοότητας, κατώρθωσε νὰ δώσῃ τοιαύτην εἰς τὰ πράγματα κατεύθυνσιν ὥστε καὶ ἡ παρακαταθήκη τῆς πίστεως ἀλύμαντος νὰ διαφυλαχθῇ καὶ τὸ πολίτευμα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας νὰ παγιωθῇ κατὰ τὸν ἰδιάζοντα αὐτοῦ χαρακτῆρα καὶ τύπον καὶ τὸ Γένος νὰ συνεχίσῃ ὁμαλῶς καὶ ἀνεπηρεάστως τὴν ἱστορικὴν αὐτοῦ ἐξέλιξιν.

***

Ἀλλ' ἐὰν ἡ κοινὴ συνείδησις τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἀναγνωρίζῃ τὴν θυσίαν ὡς κλῆρον καὶ γνώρισμα τῶν ἐναρέτων ἀνδρῶν καὶ ἰδίᾳ τῶν ἐμπεπιστευμένων τὴν ἡγεσίαν, γνωρίζει ὅμως καὶ νὰ τιμᾷ τὴν ἀρετήν. Πανταχοῦ καὶ πάντοτε ἡ γῆ ἡ βαφεῖσα δι' αἵματος μαρτυρικοῦ ἀνεβλάστησε μνήμην σεβασμίαν ἐμπνέουσαν καὶ χειραγωγοῦσαν εἰς τὸν δρόμον τοῦ καθήκοντος. Ὁ τόπος τοῦ βασανιστηρίου μετεμορφώθη εἰς ναόν, ἀπέριττον μὲν καὶ ἀπερικόσμητον, πλὴν διαφυλάττοντα ἐν τοῖς ἀδύτοις μίαν σώτειραν παράδοσιν. Καὶ ὅπου ἐξέλαμψεν ἡ ἀρετὴ εἰς σοφίαν καὶ προσφορὰν ἀγάπης ἐκεῖ ἀνυψώθη αἶνος καὶ δοξολογία.

Ἐντεῦθεν καὶ ἐξαιρετικὴ ἡ τιμὴ καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη πρὸς τὴν μνήμην τοῦ Μεγάλου Πατριάρχου. Ἡ Ἐκκλησία κατέταξεν ἐν τοῖς Ἁγίοις καὶ Ἰσαποστόλοις τὸν Φώτιον καὶ ἐκδιηγεῖται τὸν ἔπαινον αὐτοῦ ἀπὸ

γενεᾶς εἰς γενεάν. Τὸ Γένος ἀνωμολόγησεν αὐτὸν ἕνα τῶν ἐκλεκτοτέρων ὁδηγῶν ἐν τῇ ἱστορικῇ αὐτοῦ πορείᾳ.

Παναγιώτατε Δέσποτα! Ἀναθεωροῦντες σήμερον τὴν ἔκβασιν τῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀναστροφῆς ἑνὸς Μεγάλου καὶ ὁμωνύμου προκατόχου Σου, πρὸς Σὲ ἀτενίζομεν μετὰ χαρᾶς καὶ ἐλπίδος, ὡς τὸν ἄξιον θεματοφύλακα τῆς τιμίας παρακαταθήκης, ὑπὲρ ἧς Ἐκεῖνος τοσοῦτον ἠγωνίσθη, ὡς τὸν ἀκοίμητον φρουρὸν καὶ ἐμψυχωτὴν τῆς σεβασμίας Παραδόσεως. Ἡ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ Σὲ ἀνύψωσεν εἰς τὴν πρώτην ταύτην ἐκκλησιαστικὴν σκοπιὰν «ἀφ' ἧς ζωογονεῖται πᾶσα ἡ ὑπ' οὐρανὸν Ὀρθοδοξία», ἡ Ἱστορία ἠθέλησε νὰ συνάψῃ τὸ ὄνομά Σου πρὸς ἕνα τῶν ἐξοχωτέρων ἐκπροσώπων τῆς Ἐκκλησίας ταύτης. Πόσον ὑποβλητικῶς ἀπηχοῦσι ταῦτα εἰς τὴν ψυχήν Σου ὑπομιμνήσκοντα μὲν τὰς ἱερωτάτας πρὸς τὸ ἀξίωμα ὑποχρεώσεις, ἐνισχύοντα δὲ τὴν θέλησίν Σου καὶ τὴν ἐνέργειαν εἰς ἐπιτέλεσιν τοῦ καθήκοντος! Ἡ ἀφωσιωμένη διακονία Σου, ἡ ἐγκαρτέρησις εἰς τοὺς πόνους τῆς πατριαρχείας, ἡ φρόνησίς Σου ἐν τῇ διοικήσει καὶ ὁ ὑπὲρ τῆς δόξης τῆς Ἐκκλησίας ζῆλός Σου εἶναι ἀσφαλεῖς ἐνδείξεις ὅτι καὶ συναίσθησιν ἔχεις βαθεῖαν τῶν εὐθυνῶν τοῦ ἀξιώματος καὶ ἐμπνέεσαι ὑπὸ τοῦ ἐνδόξου παρελθόντος, ὑπὸ τοῦ ἔργου τοῦ μεγάλου καὶ ὁμωνύμου προκατόχου Σου. Διὸ καὶ κατὰ τὴν εὔσημον ταύτην ἡμέραν τῶν Σεπτῶν Ὀνομαστηρίων Σου προσάγομέν Σοι δῶρον ἑόρτιον τὴν βαθεῖαν ἡμῶν τιμὴν καὶ εὐγνωμοσύνην καὶ ἀγάπην, ἐν εὐχῇ ἐγκαρδίῳ πρὸς τὸν Κύριον, προσφωνοῦντες «Εἰς πολλὰ ἔτη Δέσποτα».

† ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΑΡΔΕΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ

ΣΥΜΒΟΛΗ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ Κ/ΠΟΛΕΩΣ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΞΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἀνῆλθε τὸ γ′ τὸν θρόνον κατὰ τὸ ***α′ δεκαήμερον τοῦ Ἀπριλίου 1653*** διαδεχθεὶς τὸν ἀποχωρήσαντα Παΐσιον 255). Πατριαρχεύσας ὑπὲρ τοὺς ἕνδεκα μῆνας καὶ μὴ δυνηθεὶς ἐν τῷ μεταξὺ ἵνα ἀνταποκριθῇ εἰς «τὰς καθ' ἑκάστην ἐνοχλήσεις καὶ ἀπαιτήσεις τῶν ἀπείρων χρεῶν τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας» ἀπέναντι πολλῶν καὶ ἰδίως ἀπέναντι τῆς πολιτείας ἐφυλακίσθη ὑπὸ τοῦ «ἀρχιθησαυριστοῦ» — «***τῇ εἱρκτῇ ἐμβάλλεται ὑπὸ τοῦ καίστορος διὰ χρέη***». — Φαίνεται δὲ ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τῆς 16ημέρου ἢ κατ' ἄλλους 25θημέρου φυλακίσεως προῆλθεν εἰς τὴν σκέψιν περὶ ἀποχωρήσεως ἀπὸ τοῦ θρόνου παραιτούμενος ὑπὲρ τοῦ Παϊσίου, διὰ τὸ μεσολαβῆσαν ὅμως β′ πραξικόπημα Κυρίλλου τοῦ Σπανοῦ (ἀρχὰς Μαρτίου 1654) ἐπραγματοποίησεν ὀλίγον ἀργότερον τὴν σκέψιν αὐτοῦ ταύτην καὶ δὴ κατ' ἀρχὰς μὲν πάντως ***προφορικῶς*** — ἐφ' ᾧ καὶ ἐπηκολούθησεν ἡ ἄνοδος τοῦ Παϊσίου εἰς τὸν θρόνον — εἶτα δὲ καὶ ***γραπτῶς*** ἀπὸ 17 Μαρτίου ἰδ. ἔτους 256), διότι οὕτω πως μόνον δύναται νὰ ἐξηγηθῇ ἡ δήλωσις τοῦ Ἰωαννικίου ὅτι «ποιεῖ παραίτησιν πρὸς τὸν ***νῦν*** παναγιώτατον πατριάρχην ΚΠόλεως Παΐσιον». Ἔλαβε δὲ «παρὰ τῆς τῶν ἀρχιερέων ὁμηγύρεως διὰ τὰ ἴδια

---

255) Ἐν πάσῃ περιπτώσει τῇ 16 ἰδίου μηνὸς καὶ ἔτους ἐγένετο πρᾶξις, πατριαρχεύοντος αὐτοῦ (***Ν. Συναγ.*** 253. — ***Σάθα*** 588)

256) ***Ν. Συν.*** 257. — ***Σάθα*** 589. — ***Μαζαράκη*** σ. 366. — ***Παράρτημα*** Κ - ΚΒ′ τόμ. Ε. Φ. Συλλ. σ. 115.

προζωάσκεια τὰς διδομένας τῇ Ἐκκλησίᾳ ζητείας παρὰ τῶν Κυκλάδων νήσων» 257).

Ἐκ Χίου, ἔνθα διέμενε, προσεκλήθη καὶ αὖθις εἰς τὸν θρόνον, ***κατὰ Μάρτιον 1655***, εὐθὺς ἅμα τῇ παραιτήσει τοῦ Παϊσίου, ἀνέλαβε δὲ τὰς εὐθύνας ἄκων, ὡς φαίνεται, καὶ μὴ θέλων. Ἡ δ' αὕτη πατριαρχεία τοῦ Ἰωαννικίου ὑπῆρξε ταραχώδης εἰς βαθμὸν τοιοῦτον, ὥστε νὰ γράφῃ — ἀπὸ 30 Σεπτεμβρίου ἰ. ἔ.—πρὸς τὸν ὁμώνυμον αὐτῷ πατριάρχην Ἀλεξανδρείας τὰ ἑξῆς σχετικά: «ὑγιαίνομεν..., πλὴν μὲ ἄπειρα βάσανα καὶ πειρασμοὺς ἀμετρήτους καθ' ἑκάστην ὥραν καὶ στιγμὴν εἰς τόπον, ὅπου καμμιᾶς λογῆς ἀνάπαυσιν οὔτε χαρὰν εἴδομεν εἰς ταύτην μας τὴν πατριαρχείαν, ὁποῦ νὰ ἔχῃ τὸ αἰώνιον ἀνάθεμα καὶ τὴν κατα-ρίτζα σου, ὅπου ἦτον αἰτία καὶ ἀφορμὴ ***καὶ μᾶς ἔφεραν ἀπὸ τὴν Χίον*** καὶ κινδυνεύομεν καὶ σωματικῶς καθ' ἑκάστην ἡμέραν. Ὁ Κύριός μου καὶ ἡ παναγία σου εὐχὴ νὰ μὲ ἐλευθερώσουν τὸν ταλαίπωρον. Δὲν κάμνει χρεία νὰ σοῦ γράφω τὰ βάσανά μου, διότι οὔτε ἄδειαν ἔχω οὔτε δύναμαι, καὶ ἄλλο, νὰ μὴν σὲ δίδω αἰτίαν καὶ λυπεῖσαι...» 258). Ἡ ἐλευθέρωσις ἐπῆλθε δι' ἐξώσεως καὶ καθαιρέσεως τοῦ Ἰωαννικίου ***κατὰ Ἰούλιον 1656***, ἐδόθη δὲ αὐτῷ «τῇ συνοδικῇ ψήφῳ καὶ κρίσει καὶ ἀποφάσει» ἡ ἐπαρχία Τζίας καὶ Θερμίων «ἐπὶ τῷ καρποῦσθαι τὰ εἰσοδήματα αὐτῆς κατὰ προεδρείαν ἐφ' ὅρου ζωῆς». Ἐκ τῶν ἀνωτέρω δὲν συνάγεται ἀπολύτως ὅτι ὁ Ἰωαννίκιος ἀπῆλθεν ἐκ ΚΠόλεως εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην, διότι ἦτο δυνατὸν νὰ διαμένῃ ἐν βασιλευούσῃ καρπούμενος μόνον τὰ εἰσοδήματα τῆς ἐν λόγῳ ἐπαρχίας καὶ ποιμαίνων αὐτὴν ἐπιτροπικῶς μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Πότε ἐπῆλθεν οὗτος δὲν γνωρίζομεν ἐπακριβῶς, ἀλλ' ἐξ ἐγγράφου Παρθενίου Δ' ***(ἀπὸ Μαρτίου 1660)*** τεκμαιρόμεθα τὸν θάνατον τοῦ Ἰωαννικίου ἐπισυμβάντα τέλη 1659, ἐὰν μὴ καὶ ἀρχὰς 1660. Ποῦ ἐτάφη, ἄγνωστον 259).

---

257) *Ὑψηλ.* 155. — *Δυοβουν.* 87. ***Μαζαρ.*** 365. 404 — ***Βυζ.*** Β' 535. ***Μ. Ἀθ.*** Γ'. 465.

258) *Μαζαρ.* 403 ἑξ. — Κατὰ Φεβρ. 1655 ἐπατριάρχευεν ὁ Παΐσιος καὶ κατὰ Μάρτιον ἰ. ἔ. ὁ Ἰωαννίκιος (*Σάθα* 590). — ***Κώδ.*** Α'. 410. — ***Ν. Συν.*** 296.

259) *Περὶ Ἰωαννικίου Β'* ὅρα γενικῶς καὶ Bandurii 1001. — ***Μ. Ἀθηνῶν*** Γ' 446. 449. 465. — ***Μαθᾶς*** 209. — ***Ὑψηλ.*** 150. 152. 154. — ***Γεδεὼν*** Π. Πίν. 574. — ***τοῦ αὐτοῦ*** Καν. διατ. Α' 47 50. Β' 381. ***Π. Νεοκλέους*** τὸ καν. δίκ. ὡς ἀνωτ σ. 12. 19. — ***Δελικάνη*** Β' 341. 348. 352. 358. 361 Γ' 328. 331. 333. — ***Μαζαρ.*** 341. 349. 368. 373. 376. 390 — ***Φ Βαφείδου*** ἐκκλ. ἱστ. Γα' 111. — ***Ἰ. Βελούδου*** Χρυσόβουλλα κλπ. ὡς ἀνωτ. σ 36. ***Φ. Γεωργίου*** εἰδήσεις ἱστορ. περὶ τῆς ἐκκλησίας Κύπρου. Ἀθῆναι. 1875. σ.τ88. — ***Ἡ Γενν.*** Φωτ. βιβλ. 11. 72. 112 127. 128. 161. 165. — Orient. Christ. XXV. 279 — Vailhé 1311. 1430. — *Μ* ***Ε. Ἐγκ.*** ΙΓ' 374. — ***Ὀρθ.*** Γ' 32. — *Θεολογία* Δ' 181. — ***Ἐκκλ. Ἀλ.*** Δ 255. 399. ΙΘ' 36.

*
* *

Ὑπόμνημα ἐκλογῆς Ἰωαννικίου Β΄ τοῦ ἀπὸ Ἡρακλείας [260]).

Ἐπειδὴ πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων πρὸς τοὺς ἀξίους τῆς ὁποιασοῦν λειτουργίας, τούτου χάριν τοῦ ἁγιωτάτου καὶ ὑψηλοτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου γνησίου ποιμένος καὶ προστάτου ἀμοιροῦντος, ἅτε τοῦ ἐν αὐτῷ παρ' ἀξίαν καὶ παρανόμως ἐνιερατεύοντος Παρθενίου καθαιρέσει τελείᾳ καθυποβληθέντος καὶ ἐξωσθέντος τοῦ οἰκουμενικοῦ τούτου θρόνου Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἀπολαβόντος τὸ προσῆκον τῇ κακῇ καὶ πονηρᾷ αὐτοῦ γνώμῃ, καθὰ ἀντικρὺ φαίνεται ἐν τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἠσφαλισμένῃ παρά τε τοῦ μακαριωτάτου καὶ σοφωτάτου πάπα καὶ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ κριτοῦ τῆς οἰκουμένης κὺρ Ἰωαννικίου καὶ παρ' ἡμῶν τῶν παρευρεθέντων ἀρχιερέων καὶ ἐντιμοτάτων κληρικῶν καὶ εὐγενεστάτων ἀρχόντων, καὶ ὑπερορίου γεγονότος τῇ βασιλικῇ ἐξουσίᾳ, συνήλθομεν ἅπαντες ἡμεῖς οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει ὄντες ἀρχιερεῖς καὶ συνδιασκεψάμενοι κοινῇ γνώμῃ καὶ ἐπὶ τῷ αὐτῷ ὁμογνωμονήσαντες καὶ συμφωνήσαντες ὁμοῦ μετὰ τοῦ αὐτοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, ἐν τῷ θείῳ καὶ πανσέπτῳ ναῷ τῷ πατριαρχικῷ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, καὶ τῶν λοιπῶν προκρίναντες καὶ προτιμήσαντες, ὡς ἄξιον καὶ ἱκανὸν τῆς τοιαύτης ποιμαντικῆς πατριαρχικῆς ἐξουσίας, τὸν ἀρετῇ καὶ σεμνότητι καὶ γνώμῃ κατὰ Θεὸν καὶ ὀρθῇ πολιτείᾳ κεκοσμημένον, ἐξελέξαμεν προβιβασθῆναι νομίμως καὶ κανονικῶς εἰς τὸν ἁγιώτατον τοῦτον οἰκουμενικὸν θρόνον, τὸν ποθεινότατον ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ συλλειτουργὸν πανιερώτατον μητροπολίτην Ἡρακλείας κὺρ Ἰ ω α ν ν ί κ ι ο ν, ψήφους κανονικὰς ποιησάμενοι, ἔπειτα ἐθέμεθα τὸν μακαριώτατον πατριάρχην Ἱεροσολύμων κὺρ Παΐσιον, καὶ τρίτον τὸν ἁγιώτατον πατριάρχην Ἀντιοχείας κὺρ Εὐθύμιον· ὅθεν εἰς τὴν περὶ τούτου δήλωσιν καὶ ἀσφάλειαν κατεστρώθη καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ,αχμστ', μηνὶ Νοεμβρίῳ ιστ' ἰνδικτιῶνος ιε'.

---

256. 523. 524 — ***Ἑλληνικὰ*** Β' 370. *Περιοδ* Ε. Φ. Συλλ ΚΗ' 220. ΚΘ' 128. — *Α.* ***Κεραμέως*** ἀνάλεκτα ἱερ βιβλ. Α' 337. — ***Θρακικὰ*** ΣΓ' (1934) σ. 64. 85.

260) ***Ν. Συν.*** 226. — ***Σάθα*** 580. — ***Μαζαρ.*** 366. — ***Παράρτημα*** Κ-ΚΒ'. τόμ. Ε. Φ. Συλλ σ. 115. — Τὰ ὀνόματα τῶν ὑπογραψάντων τὸ ***ὑπόμνημα*** ἀρχιερέων δὲν διεσώθησαν· ἀλλ' εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχωμεν αὐτὰ ἐξ ἄλλων συνοδικῶν πράξεων, ὑπογραφεισῶν τὸν ***αὐτὸν μῆνα***, καὶ δὴ μιᾶς ἐπὶ Παρθενίου Β'. (ὅρα σημ. 242) καὶ ἑτέρας ἐπὶ Ἰωαννικίου (***Μαζαρ.*** σ. 347). Εἰς συμπλήρωσιν τῶν ὑπογραφῶν τῆς α' παραλαμβάνομεν ἐκ τῆς β' τὰ ὀνόματα: Ἀγκύρας ***Λαυρεντίου***, Σερρῶν ***Δανιήλ***, Θεσσαλονίκης ***Θεοκλήτου***, Τορνόβου ***Διονυσίου***, πρ. Π. Πατρῶν ***Παρθενίου***, Νικαίας ***Πορφυρίου***, Μυρέων ***Ἱερεμίου***, Μηθύμνης ***Κορνηλίου***, Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης ***Γαλακτίωνος***, Σηλυβρίας ***Μελετίου***, Ὠλένης ***Συμεών***, πρ. Μηδείας ***Θεοδοσίου***, Γάνου και Χώρας ***Ἰακώβου***, Μαρωνείας ***Παγκρατίου***, Γαρδικίου ***Σωφρονίου***, Σισανίου ***Δανιήλ***, Σμύρνης ***Ἰωάννου*** καὶ Μυριοφύτου καὶ Περιστάσεως ***Συμεών***.

***

Συνοδική Πρᾶξις ἀθωοῦσα καὶ ἀποκαθιστᾶσα εἰς τὸν θρόνον Ἰωαννίκιον Β' [261]

Πᾶν τὸ κατ' ἐπιταγὴν γινόμενον καὶ μὴ κατὰ γνώμην ὀρθὴν καὶ λόγον πραττόμενον, βάσιν οὐδεμίαν ἔχειν παρὰ τοῦ νόμου μεμαθήκαμεν· ἀνίσχυρον γὰρ ὅλως τὸ κατὰ βίαν, ὡς μήτε νόμου, μήτε χρόνου, μήτε συνηθείας δυναμένων τοῦτο ἐπιβεβαιώσασθαι· ὡς γὰρ ἡ ἀρετὴ ἑκούσιόν τε χρῆμα καὶ αἱρετόν, οὕτω τοι πάντως καὶ τὸ ἀντικείμενον αὐτῇ, ἡ κακία δηλαδή, βίαιον καὶ ἀναγκαστικόν ἐστιν, ἐξ ὧν οὐδεμία τελεσιουργία ἔργων τε καὶ πραγμάτων δυνήσεται εἰς πέρας ἐλθεῖν, ὡς ἄστατος καὶ μὴ μόνιμος. Καὶ τοῦ Παρθενίου τῆς Ἐκκλησίας κρατοῦντος, ὃν τρόπον οἱ πάντες οἴδασι, περὶ οὗ λόγους ἐκτείνειν περιττόν, πάντα τὰ παρ' ἐκείνου μετ' ἐπιταγῆς ἦν καὶ βίας καὶ ἀνάγκης καὶ ὡς ἐδόκει αὐτῷ· ὅθεν καὶ τὸν γνήσιον ἡμῶν αὐθέντην καὶ δεσπότην τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην κύριον κύριον Ἰωαννίκιον τοῦ γνησίου αὐτοῦ θρόνου ἀποδιώξαντος λῃστρικῶς τε καὶ τυραννικῶς προσετάγημεν, καὶ μὴ θέλοντες, πλάσαι μᾶλλον ἢ γράψαι καθαίρεσιν κατὰ τῆς ἀμέμπτου αὐτοῦ πολιτείας καὶ συρράψαι κατ' αὐτοῦ τὰ μακρὰν ἄξια φρονίμου ἀκοῆς καὶ γενέσθαι ψευδῶν συγκολλητάς· ἐπειδὴ τῆς θείας δίκης ἀγαγούσης τὰ καθ' ἡμᾶς ἐν ζυγῷ δικαιοσύνης καὶ τὸν μὲν ἀποσκορακισάσης, τοῦτον δὲ τὸν ἡμέτερον παναγιώτατον καὶ δεσπότην ἐπαναγαγούσης εἰς τὸ ἀρχαῖον αὐτοῦ ὕψος, ἔδοξεν ἡμῖν τῶν εὐλόγων εἶναι καὶ δικαίων γράψαι καὶ ὑπογράψαι δι' ἡμετέρων χειρῶν, τὴν μὲν ἐξενεχθεῖσαν κατ' αὐτοῦ βιαίαν καθαίρεσιν ἀπορρίψαι, ἀθωῶσαι δὲ αὐτὸν ὡς ἀνέγκλητον καὶ τότε καὶ νῦν καὶ ἀμέτοχον τῶν κατ' αὐτοῦ τότε λαληθέντων καὶ γραφέντων· καὶ δὴ γράφομεν συνοδικῶς ἁπαξάπαντες οἱ παρευρεθέντες ἀρχιερεῖς, συνάδελφοί τε καὶ συλλειτουργοὶ ἐν Κυρίῳ, ἵνα τῆς καθαιρέσεως ἐκείνης ἀκύρου μεινάσης καὶ ἀνισχύρου καὶ ἀντ' οὐδενὸς λογιζομένης, ὁ παναγιώτατος ἡμῶν αὐθέντης καὶ δεσπότης ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης κύριος κύριος Ἰ ω α ν ν ί κ ι ο ς, εἴη ἀθῷος καὶ ἀνεύθυνος τῶν ὑπ' αὐτῆς ἐκφωνηθέντων, διοικῶν τὸν ἁγιώτατον καὶ ὑψηλότατον οἰκουμενικὸν πατριαρχικὸν θρόνον αὐτοῦ τῆς βασιλευούσης τῶν πόλεων, καὶ κανονικῶς ἰθύνων πάντας τοὺς ὑπ' αὐτὸν ὀρθοδόξους ἐν εἰρήνῃ καὶ ὀρθότητι λόγου καὶ πάσῃ εὐαρεσκείᾳ Θεοῦ· ἐπὶ γὰρ τούτῳ ἐγράφη ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ Κώδικι τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἡ ὑπὲρ αὐτοῦ ἀθώωσις εἰς μνήμην διηνεκῆ καὶ ἀσφάλειαν.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ,αχνα', μηνὶ Ἰουνίῳ, ἰνδικτιῶνος δ'.

---

[261]) ***Ν. Συν*** 239 — ***Σάθα*** 584. — Ἐκ τῶν ἀρχιερατικῶν ὑπογραφῶν πράξεως συνοδικῆς ἐπὶ Ἰωαννικίου τὸν ***αὐτὸν μῆνα*** συνταχθείσης (***Μ. Γεδεὼν*** Κανον. διατάξεις Α' σ. 54 καὶ ***Ν. Συναγ.*** 167), δυνάμεθα νὰ συναγάγωμεν θετικῶς ὅτι οἱ ὑπογράψαντες τὴν ὡς ἄνω ἀκύρωσιν τῆς καθαιρέσεως και τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ Ἰωαννικίου εἰς τὸν θρόνον εἶναι: Ἡρακλείας ***Μεθόδιος***, Κυζίκου ***Ἄνθιμος***, Νικομηδείας ***Κύριλλος***, Νικαίας ***Πορφύριος***, Ἀδριανουπόλεως ***Νεόφυτος***, Φιλιππουπόλεως Γαβριήλ, Χίου ***Παρθένιος***, Εὐρίπου ***Δανιήλ***, Διδυμοτείχου ***Ἰάκωβος***, Κασσανδρείας ***Θεοφάνης***, Τζίας καὶ Θερμιῶν ***Γερμανὸς***, Νεοκαισαρείας ***Σαμουήλ***.

***

Παραίτησις 'Ιωαννικίου Β' [262]).

† *'Ιωαννίκιος ἐλέῳ Θεοῦ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.*

Ἡ μετριότης ἡμῶν διὰ τῆς παρούσης αὐτῆς οἰκειοθελοῦς καὶ ἀβιάστου παραιτήσεως τοῖς πᾶσιν ὁμολογεῖ καὶ δείκνυσιν ὅτι διὰ τὸ ἐν ἐμοὶ γῆρας καὶ τὴν ἐμὴν σωματικὴν ἀδυναμίαν μὴ δυνάμενος ὑποφέρειν τὰς καθ' ἑκάστην ἐνοχλήσεις καὶ ἀπαιτήσεις τῶν ἀπείρων χρεῶν τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ 'Εκκλησίας καὶ τὰς συμφορὰς καὶ χρείας καὶ ἀνάγκας τοῦ ἀλλεπαλλήλου καὶ ἀμεταστάτου καιροῦ καὶ ἀντιπαλαίειν αὐταῖς καὶ ἀπολογεῖσθαι, καὶ θέλουσα ἀποπέμψαι ταύτας ἐξ ἐμοῦ καὶ ἀποβαλεῖν καὶ ἀναπαῦσαι ἑαυτόν, ἀβιάστῳ γνώμῃ καὶ θελήσει καὶ ἐξ ἀγαθῆς μου προαιρέσεως ποιῶ παραίτησιν τοῦ ἁγίου μου οἰκουμενικοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὸν ἀδελφόν μου καὶ συλλειτουργὸν καὶ ἀγαπητὸν νῦν παναγιώτατον πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως κύριον Παΐσιον, οὐ μὴν δὲ τῆς ἀρχιερωσύνης μου, καὶ ὑπόσχομαι ἐν φόβῳ Θεοῦ καὶ ἀληθείᾳ φυλάξαι εἰς ἅπαντα τὸν βίον μου ταύτην τὴν οἰκειοθελῆ καὶ ἀβίαστον παραίτησιν· καὶ ὀψέποτε ἤθελα παρέβῃ ταύτην τὴν οἰκειοθελῆ μου παραίτησιν καὶ νὰ τὴν ἀνατρέψω τρόπῳ τινὶ καὶ νὰ ἀθετήσω καὶ νὰ ζητήσω πάλιν τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον καὶ νὰ ταράξω τὴν 'Εκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ ζημιώσω ἢ λόγῳ ἢ ἔργῳ ἢ συμβουλῇ τινος καὶ ἐπαναγκάσει, ἀγράφως καὶ ἐγγράφως, νὰ εἶμαι ἀφωρισμένος καὶ κατηραμένος καὶ ἀσυγχώρητος παρὰ Πατρός, Υἱοῦ καὶ Ἁγίου Πνεύματος, ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ τῷ αἰωνίῳ ἀναθέματι ὑπόδικος· ὅθεν εἰς ἔνδειξιν καὶ ἀσφάλειαν ἐγράφη παρ' ἐμοῦ οἰκειοχείρως παραίτησις ἐν τῷ παρόντι ἱερῷ κώδικι καὶ κατεστρώθη παρευρεθέντος καὶ τοῦ μακαριωτάτου καὶ ἁγιωτάτου πατριάρχου Ἱεροσολύμων κὺρ Παϊσίου καὶ τῶν ἱερωτάτων μητροπολιτῶν καὶ κληρικῶν καὶ ἀρχόντων.

'Εν ἔτει σωτηρίῳ ,αχνδ', μηνὶ Μαρτίῳ ιζ', 'Ινδικτιῶνος ζ'.

† *Πρώην πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 'Ιωαννίκιος ἑκουσίως καὶ ἀβιάστως ἔγραψα.*

39) ΚΥΡΙΛΛΟΣ Γ΄

«Τῆς ἐκκλησίας ἠρεμούσης καὶ γαληνιώσης κατὰ θάλασσαν» ἐνεφανίσθη κατὰ τὰ μέσα 'Ιουνίου 1652 ὁ γνωστὸς ταραξίας μ/της Τορνόβου **Κύριλλος**, ὁ ἐπιλεγόμενος «Σπανός», «παρανόμως καὶ παρὰ κανόνας καὶ παρὰ γνώμην τε καὶ θέλησιν τῆς συνόδου φαντασθεὶς ἐπιχειρῆσαι λῃστρικῶς καὶ ἐπιβῆναι τοῦ θρόνου τοῦ οἰκουμενικοῦ». Ἔχων ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὴν πολιτείαν κατήρξατο τοῦ πραξικοπήματος δι' ἐγκλείσεως καὶ περιορισμοῦ τοῦ πατριάρχου 'Ιωαννικίου, καὶ δι' ἀμέσου καταλήψεως

262) *Ν. Συν.* 257·— *Σάθα* 262.

τοῦ πατριαρχείου, καὶ ἐνδυθεὶς τὸ καββάδιον παρὰ τοῦ βεζύρου, ἄνευ μετατεθέσεως αὐτοῦ ἐπὶ τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον. «Ἐδράξατο τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου ***μηδενὸς γινώσκοντος, μήτε ἀρχιερέων, μήτε κληρικῶν, μήτε τινός τῶν προεχόντων, ἀλλὰ κρύβδην καὶ ἐν παραβύστῳ, δι᾽ ὑποσχέσεως χρημάτων***.... προκαλούμενος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ἐνεδρεύων κατ᾽ αὐτῶν ὡς λύκος καὶ εὐαγγελικῶς ζητῶν καταπτοῆσαι αὐτούς, γράψας αὐτούς, μὴ παραγινομένους, ὡς ἀπειθεῖς τῇ αὐτοκρατορίᾳ, εἰς ἐσχάτην ἀποδοῦναι τιμωρίαν....». Παραμείνας ἐν τῷ πατριαρχείῳ ὀκταήμερον [263]) καὶ ὡς φαίνεται μὴ δυνηθεὶς ἵνα ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἀναληφθείσας ὑπ᾽ αὐτοῦ ἀπέναντι τρίτων ποικίλας χρηματικὰς ὑποχρεώσεις, κατόπιν δὲ ἀναμφιβόλως καὶ συντόνων ἐνεργειῶν τῆς Ἐκκλησίας, «ἐξεβλήθη αἰσχρῶς ὁ αἴσχιστος Σπανὸς τοῦ Πατελάρου κὺρ Ἀθανασίου ἡγουμένου εἰς τοῦτο...». Ἀνελθὼν δὲ μετ᾽ οὐ πολὺ τὸν θρόνον Παΐσιος Α΄ ἀπήγγειλε συνοδικῶς κατ᾽ αὐτοῦ — κατὰ Ἰανουάριον 1653 — καθαίρεσιν ὁρίζουσαν «ἵνα ὁ θεοστυγὴς αὐτὸς καὶ παμβέβηλος καὶ βδελυρὸς Κύριλλος Σπανός... ὑπάρχῃ καθῃρημένος καὶ γεγυμνωμένος πάσης ἀρχιερατικῆς ἐνεργείας καὶ τάξεως καὶ ἔκπτωτος πάσης τιμῆς καὶ ἀξίας πνευματικῆς, Κύριλλος μοναχὸς καλούμενος καὶ εἷς τῶν πολλῶν, ὡς ἰδιώτης καὶ ἀνίερος, μηδεμίαν ἄδειαν ἔχων τοῦ λοιποῦ ὠμοφόριον καὶ ἐπιτραχήλιον περιβάλλεσθαι καὶ τὰ ἀρχιερατικὰ ἐπιτελεῖν καὶ εὐλογεῖν τινα καὶ ἁγιάζειν τῶν χριστιανῶν ὡς νομίμως καὶ κανονικῶς τῆς σειρᾶς καὶ τάξεως τῶν ἀρχιερέων ἐκκοπείς...» [264]).

Διαμένων ἐν βασιλευούσῃ [265]) δὲν ἡσύχαζε διενεργῶν πάντοτε τὴν ἀνάκτησιν τοῦ θρόνου, διαπιστώσας δέ, ὡς εἰκάζεται, καὶ διάθεσιν παραιτήσεως τοῦ Ἰωαννικίου ἀπὸ τῶν εὐθυνῶν τῆς πατριαρχείας ἥρπασε ταύτην ἐπιβατικῶς—κατὰ τὰς ***ἀρχὰς Μαρτίου 1654***—βοηθούμενος εἰς τοῦτο καὶ ὑπὸ ἀρχιερέων τινῶν. «Ὁ ἀθέμιτος καὶ ἀνόσιος Σπανὸς οὐκ ἠρκέσθη τῇ πρώτῃ ἐκείνῃ ἐπιβλαβεῖ καὶ ἐπιζημίᾳ καὶ φθοροποιῷ εἰσπηδήσει ἐπὶ τὸν ἁγιώτατον τοῦτον πατριαρχικὸν θρόνον..., ὅθεν καὶ ἀπεδιώχθη ἀτίμως καὶ καθῃρέθη δικαίως καὶ νομίμως ἐπὶ τῆς ἡμετέρας

---

263) Κατὰ τὸν Ὑψηλάντην (σ. 153) ***ὀκτὼ*** ἡμέρας (ὅρα καὶ *Γεδεὼν* Π. Πίν σ. 579) κατ᾽ ἄλλους (***Δυοβουν.*** σ. 87 - ***Ἐκκλ. Ἀλ.*** Δ΄ 399) ***δέκα ὀκτὼ*** καὶ κατ᾽ ἄλλους (***Π. Ζερλέντου*** ἡ πατριαρχεία κλπ. ὡς ἀνωτ. σ. 22. — Bandurii — Μ. Ἀθηνῶν Γ΄ σ. 465—Μαθᾶς σ. 211) ***εἴκοσι***. Προτιμῶμεν τὴν ***ὀκταήμερον*** παραμονὴν ἐν τῷ πατριαρχείῳ ὡς μᾶλλον συμβιβαζομένην πρὸς τοὺς ἡμετέρους χρονολογικοὺς ὑπολογισμούς.

264) ***Ν. Συν.*** 252. — ***Φωτ. βιβλ.*** ὡς ἀνωτ. σ. 137.

265) Οὐδεὶς λόγος γίνεταί που περὶ ἐξορίας τοῦ Κυρίλλου. Τοὐναντίον εὑρίσκεται οὗτος ἐν Κ/Πόλει κατὰ Σ/βριον 1652. ***(Αὐτόθι)***.

πατριαρχείας συνοδικῶς καὶ τῷ αἰωνίῳ ἀναθέματι παρεδόθη ἐπ' ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ αὖθις... ***χρησάμενός τισι σατανικοῖς ὀργάνοις***, ὁμοίοις αὐτῷ, τῆς ἐκκλησίας εἰρηνευούσης εἰσεπήδησε καὶ ἐπεβήσατο τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου καὶ τὴν κακὴν αὐτοῦ θέλησιν καὶ βούλησιν, ἣν πρὸ πολλοῦ ὤδινε, βουλόμενος ἀποπληρῶσαι, ***εὗρέ τινας συνευδοκοῦντας αὐτῷ***, κρίμασιν οἷς οἶδε Θεός, ***ἐν τάξει καὶ σειρᾷ ἀρχιερέων διάγοντας***, δι' ὧν τὴν παράνομον καὶ ἄθεσμον καὶ ἀνόσιον καὶ παρὰ πάντας καὶ ὅρους ***ψευδομετάθεσιν*** αὐτοῦ ἔδοξεν αὐτῷ πεποιηκέναι καὶ πατριάρχην ὀνομασθῆναι καὶ στῆναι φεῦ! ἐπὶ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ὁ ἀναίσθητος καὶ ἀσυνείδητος, μηδενὸς ὄντος τῶν προσηκόντων τῇ πατριαρχικῇ νομίμῳ καὶ κανονικῇ μεταθέσει ἰδιωμάτων καὶ ὅρων... ***Οὗτος γὰρ παρὰ γνώμην καὶ βούλησιν τῶν ἐν τῇ μεγαλουπόλει ταύτῃ τὰς διατριβὰς ποιουμένων ἀρχιερέων καὶ κληρικῶν καὶ ἀρχόντων τὴν μετάθεσιν ἑαυτῷ περιεποιήσατο, ὃν τρόπον καὶ τὴν πατριαρχικὴν ἐπίβασιν*** καὶ ταῦτα, ὡς προείρηται, μοναχὸς Κύριλλος ὤν, οὐ μὴν ἀρχιερεὺς ἢ μέτοχος ἱερατικῆς ἀξίας ὡς προκαθῃρημένος καὶ ἐκκήρυκτος τῆς Ἐκκλησίας καὶ πάντῃ γεγυμνωμένος τῆς πνευματικῆς χάριτος καὶ τιμῆς καὶ ἀξίας». Μετὰ 14ήμερον ἐπὶ τοῦ θρόνου διαμονὴν ἐξώσθη αὐτοῦ δι' ἐνεργειῶν τῆς Ἐκκλησίας καθαιρεθεὶς ἅμα — ***κατ' Ἀπρίλιον 1654*** — ὑπὸ Παϊσίου Α´ ἀποφηναμένου συνοδικῶς: «τὴν ψευδομετάθεσιν ἐκείνην.... ὡς οὐδὲν οὖσαν τοῖς πᾶσι ποιοῦμεν κατάδηλον... καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἑξῆς ταύτην μὲν μηδένα τῶν χριστιανῶν, ἱερωμένων ἢ λαϊκῶν ὀνομᾶσαι μετάθεσιν, ὡς οὐδὲν λογισθεῖσαν παρὰ πᾶσι, αὐτὸν δὲ τὸν ἀλιτήριον κακοσπανὸν Κύριλλον εἶναι ὑπὸ τὴν προενεχθεῖσαν κατ' αὐτοῦ συνοδικὴν καὶ κανονικὴν καθαίρεσιν καὶ τῷ προεκφωνηθέντι κατ' αὐτοῦ αἰωνίῳ ἀναθέματι ὑπόδικον καὶ μόνον Κύριλλον ὀνομάζεσθαι» 266).

(Ἀκολουθεῖ).

266) ***Ν. Συν.*** 113. — ***Σάθα*** 589.— Ὁ Παΐσιος γράφων 8 Μαΐου 1654 τῷ Ἀλεξανδρείας Ἰωαννικίῳ ἐσημείου τὰ ἑξῆς σχετικά: «περὶ δὲ τῶν καθ' ἡμᾶς λογιάζω νὰ μὴ λανθάνῃ τῆς μακαριότητός σου, ἔστοντας καὶ παρὰ τῶν φίλων νὰ ἔμαθε τὰς ***μεταβολὰς καὶ τὰ ἑπόμενα***, διὰ τοῦτο δὲν δίδομεν βάρος ταῖς σεβασμίαις αὐτῆς ἀκοαῖς, μόνον τόσον θέλει γινώσκει, ὅτι ***μεγάλην φθορὰν ἔκαμεν*** ὁ ***τρισκατάρατος Σπανός***, ὁποῦ νὰ τὸν κρίνῃ ὁ Θεὸς καὶ θαυμάζω πῶς ἔχει νὰ κυβερνηθῇ ὁ θρόνος οὗτος ***μὲ τόσον λεηλατισμόν***. Μοναχὰ ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ, δι' εὐχῶν της ἁγίων, νὰ κάμῃ σωτηρίαν εἰς ἡμᾶς». (***Μαζαρ.*** σ. 401).

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Η ΦΩΤΙΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

τοῦ Μητροπολίτου Ἡλιουπόλεως κ. Γενναδίου, κρινομένη ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τῆς ἱστορίας τῶν Ἀνατολικῶν Ἐθνῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Σταμποὺλ κ. A. Galanté.

Ὁ γνωστὸς ἐκ πληθύος ἱστορικῶν ἐκδοθέντων τουρκιστί, γαλλιστὶ καὶ ἱσπανιστί—καὶ ἄλλων συγγραμμάτων του καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Σταμποὺλ κ. A. Galanté ἐδημοσίευσε γαλλιστὶ λίαν εὐμενῆ κρίσιν περὶ τοῦ ἐν ἐπικεφαλίδι τοῦ παρόντος ἄρθρου δηλωθέντος ἔργου τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Ἡλιουπόλεως κ. Γενναδίου. Ἡ βιβλιοκρισία τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ κατεχωρήθη εἰς τὸ τεῦχος Ἰανουαρίου - Φεβρουαρίου Μαρτίου 1935 τοῦ εἰς γαλλικὴν γλῶσσαν δημοσιευομένου περιοδικοῦ «Haménora» (σελ. 29). Ἡ ἑλληνικὴ μετάφρασις τῆς ὡς ἄνω βιβλιοκρισίας ἔχει ὡς ἕπεται:

Ὁ Σεβασμιώτατος μητροπολίτης Ἡλιουπόλεως κ. Γεννάδιος Μ. Ἀραμπατζόγλους, μέλος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου (τοῦ Οἰκ. Π)χείου), πρό τινος ἐδημοσίευσεν ἑλληνιστὶ τὸν πρῶτον τόμον ἔργου φέροντος τὸν τίτλον «Φωτίειος Βιβλιοθήκη, ἤτοι ἐπίσημα καὶ ἰδιωτικὰ ἔγγραφα καὶ ἄλλα μνημεῖα σχετικὰ πρὸς τὴν ἱστορίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μετὰ γενικῶν καὶ εἰδικῶν προλεγομένων».

Ὁ Σεβασμιώτατος κ. Γεννάδιος τυγχάνει κληρικὸς μὲ εὐρυτάτας γνώσεις συνάμα δὲ καὶ ἐπιστήμων κεκτημένος ὅλα τὰ φυσικὰ καὶ ἐπίκτητα προσόντα τὰ ὁποῖα ἀκριβῶς καὶ ἐπέτρεψαν εἰς αὐτὸν νὰ ἀναλάβῃ ἔργον δυσχερέστατον καὶ νὰ προσανατολισθῇ, οὕτως εἰπεῖν, πρὸς μίαν terram incognitam. Ὁ Σεβασμιώτατος ἀνέλαβε νὰ γράψῃ κατὰ τρόπον ἐπιστημονικὸν τὰ τῆς ἱστορίας (τὸ ὑλικὸν τῆς ἱστορίας) τοῦ Οἰκ. Π)χείου ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεώς του μέχρι τῶν ἡμερῶν μας. Ἡ ἐργασία ἐξετελέσθη κατὰ τὸ ἥμισυ ἐκδοθέντος ἤδη τοῦ πρώτου τόμου.

Ἐὰν ρίψωμεν ἓν βλέμμα ἐπὶ τοῦ ἔργου θὰ παρατηρήσωμεν ὅτι τοῦτο εἶναι προϊὸν πολλῶν γνώσεων, πολλῶν ἐρευνῶν, μεγάλης δεξιότητος ἐν τῷ πεδίῳ τῆς documentation (ὡς πρὸς τὸ ἀναφέρειν καὶ χρησιμοποιεῖν τὰ διάφορα ἱστορικὰ ἔγγραφα). Ὁ συγγραφεὺς—ὅστις, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, τυγχάνει ἀντεπιστέλλον μέλος τοῦ ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Γερμανίας—κατέχων ὅλα αὐτὰ ἐδέησε νὰ μετροφυλλήσῃ ἑκατοντάδας φιρμανίων ἐκδοθέντων ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Σουλτάνων καὶ προερχομένων ἐκ τῶν Ἀρχείων τοῦ τουρκικοῦ Κράτους· νὰ ἀνασκοπήσῃ τὰ Ἀρχεῖα τοῦ Οἰκουμ. Π)χείου, νὰ ἀναγνώσῃ χειρόγραφα τῶν Βιβλιοθηκῶν Λονδίνου, Ὀξφόρδης, Παρισίων καὶ Ρώμης, πόλεων τὰς ὁποίας ἐπεσκέφθη· νὰ διεξέλθῃ συγγράμματα εἰς τὰ ὁποῖα ἀπαντῶσιν ἴχνη καὶ γεγονότα ἀναφερόμενα εἰς τὸ θέμα του, νὰ ἀναλύσῃ καὶ νὰ συνθέσῃ. Μεταξὺ τῶν ἐγγράφων τοῦ τελευταίου τούτου εἴδους, τὸ τοῦ Ribi Mosché Almosnino, γραφὲν εἰς ἀρχαίαν ἑβραϊκὴν καὶ μεταφρασθὲν [1] εἰς τὴν γαλλικήν, δημοσιευθὲν δὲ ἐν τῷ περιοδικῷ «Haménora» Ἀπριλίου—Μαΐου—Ἰουνίου 1933, ἐνέχει μεγάλην ἱστορικὴν ἀξίαν. Ὁ σοφὸς ἀρχιεπίσκοπος μετέφρασε τὸ εἰρημένον ἔγγραφον εἰς τὴν ἑλληνικήν.

Ἐν τέλει πρέπει νὰ σημειώσωμεν ὅτι ὁ Σεβασμιώτατος κ. Γεννάδιος ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος ὅστις συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ γράψῃ ἐπιστημονικῶς τὴν ἱστορίαν τοῦ Οἰκ. Π)χείου μετὰ τῆς ὁποίας τὸ ὄνομά του θὰ μείνῃ ἐσαεὶ συνδεδεμένον. Ὅσοι μετ' αὐτὸν θὰ διαπραγματευθοῦν τὸ ἴδιον θέμα *κατ' ἀνάγκην* θὰ ἐξαρτῶνται ἀπ' αὐτοῦ.

---

[1]) Ὁ μεταφράσας εἶναι αὐτὸς οὗτος ὁ κ. A. Galanté. Σημ. Συντ. Ὀρθοδοξίας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ.

Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς 26 λήξαντος μηνὸς ἐγένετο ἡ ἀνασυγκρότησις τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου διὰ τὴν ἀπὸ 1ης Μαρτίου ἀρχομένην νέαν συνοδικὴν περίοδον, συμφώνως ταῖς κειμέναις συνοδικαῖς διατάξεσι. Τὴν θητείαν αὐτῶν συνεπλήρωσαν οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Χαλκηδόνος Μάξιμος, Πριγκηπονήσων Θωμᾶς, Ἴμβρου καὶ Τενέδου Ἰάκωβος, Θεοδωρουπόλεως Λεόντιος, Χριστουπόλεως Μελέτιος καὶ Λαοδικείας Δωρόθεος. Τὰ συνοδικὰ αὐτοῦ καθήκοντα ἀναλαμβάνει ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἡρακλείας Βενιαμίν. Παραμενουσῶν οὕτω πέντε εἰσέτι κενῶν συνοδικῶν ἑδρῶν, εἰς ταύτας δέ, συνεπείᾳ ὑποβληθείσης καὶ δεκτῆς γενομένης αἰτήσεως τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Εἰρηνουπόλεως Κωνσταντίνου ὅπως ἐπὶ ἑξάμηνον ἀπαλλαγῇ ἡ Α. Σεβασμιότης τῶν συνοδικῶν καθηκόντων, προστεθείσης καὶ ἕκτης κενῆς συνοδικῆς ἕδρας, ἐπανεξελέγησαν διὰ μίαν νέαν ἐτησίαν συνοδικὴν περίοδον ἅπαντες οἱ ὡς ἄνω συμπληρώσαντες τὴν θητείαν αὐτῶν ἓξ Ἅγιοι Συνοδικοί.

Κατὰ ταῦτα διὰ τὴν ἀπὸ 1ης Μαρτίου συνοδικὴν περίοδον συνεδρεύουσιν ἐν τῇ Ἁγίᾳ καὶ Ἱερᾷ Συνόδῳ οἱ Σεβ. Μητροπολῖται: Ἡρακλείας Βενιαμίν, Χαλκηδόνος Μάξιμος, Δέρκων Ἰωακείμ, Προύσης Νικόδημος, Πριγκηπονήσων Θωμᾶς, Σάρδεων καὶ Πισιδίας Γερμανός, Ἡλιουπόλεως καὶ Θείρων Γεννάδιος, Ἴμβρου καὶ Τενέδου Ἰάκωβος, Θεοδωρουπόλεως Λεόντιος, Χριστουπόλεως Μελέτιος, Μύρων Πολύκαρπος καὶ Λαοδικείας Δωρόθεος.

Ο ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗι ΚΑΘΗιΡΗΜΕΝΟΣ Β. ΛΕΒΕΝΤΗΣ.

Ἐκ τῶν ἐν προηγουμένοις τεύχεσι τῆς «Ὀρθοδοξίας» σχετικῶς δημοσιευθέντων εἶναι γνωστὰ τὰ κατὰ τὴν καθαίρεσιν τοῦ ἐν Ἀμερικῇ καθῃρημένου ἀρχιμανδρίτου ποτὲ Βασιλείου Λεβέντη.

Τελευταίως ὁ Παναγιώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Μελέτιος διὰ Γράμματος Αὐτοῦ ἀπὸ 14 παρελθόντος μηνὸς Ἰανουαρίου, ἀρ. 160, κατήγγειλεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ὅτι ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς Ἀθηναγόρας, παρὰ τὰ περὶ τοῦ ὡς ἄνω καθῃρημένου τελικῶς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀποφασισθέντα, ἀποκατέστησε δῆθεν αὐτὸν εἰς τὴν λειτουργικὴν διακονίαν.

Συνοδικῇ ἀποφάσει, ἀντίγραφον τοῦ ληφθέντος Γράμματος τοῦ Παναγιωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας διεβιβάσθη διὰ τοῦ ἀπὸ 4 Φεβρουαρίου ἐ. ἔ., ἀρ. Πρωτ. 188, σεπτοῦ Πατριαρχικοῦ Γράμματος τῷ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπῳ Ἀμερικῆς καὶ ἐζητήθησαν παρὰ τῆς Α. Σεβασμιότητος πληροφορίαι ἐπὶ τῶν καταγγελλομένων, εἰδικῶς δὲ προετράπη ἡ Α. Σεβασμιότης ὅπως ἅμα τῇ παραλαβῇ τηλεγραφήσῃ τῇ Ἐκκλησίᾳ, εἶτα δὲ καὶ δι' ἐπιστολῆς διασαφήσῃ πῶς ἔχουσιν ἐπ' ἀληθείας τὰ πράγματα.

Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς, ἅμα τῇ λήψει τοῦ σεπτοῦ Πατριαρχικοῦ Γράμματος, ἔσπευσε νὰ τηλεγραφήσῃ τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ διαψεύσῃ τὰ καταγγελλόμενα, δηλῶν ἅμα ὅτι συντάσσων ἀποστέλλει καὶ λεπτομερῆ ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἔκθεσιν. Τὸ ληφθὲν τηλεγράφημα τῆς Α. Σεβασμιότητος ἔχει ὡς ἀκολούθως:

«Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Φώτιον.

Φανάριον.

Νέα Ὑόρκη, 26 Φεβρουαρίου 1935.

Συντάσσων ὑποβάλλω ἔκθεσιν διαψεύδων τὰ περὶ Λεβέντη.

Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηναγόρας».

ΕΞΑΡΧΙΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝ ΕΥΡΩΠΗι ΡΩΣΣΙΚΩΝ ΠΑΡΟΙΚΙΩΝ

Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἐπὶ τῶν ἐν Εὐρώπῃ Ρωσσικῶν Ὀρθοδόξων Παροικιῶν Ἐξάρχου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Σεβ. Μητροπολίτου Εὐλογίου ὅπως διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Ἐξαρχίας ἐκλεγῇ καὶ διορισθῇ Βοηθὸς Ἐπίσκοπος παρὰ τῇ Α. Σεβασμιότητι, συντρέχων ἰδιαιτέρως εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀρχιερατικῆς προστασίας τῶν ἐν Γερμανίᾳ Ρωσσικῶν Παροικιῶν, ἐνεκρίθη συνοδικῶς καὶ ἀνετέθη τῇ Α. Σεβασμιότητι ἵνα, κατ' ἐντολὴν τῆς Ἐκκλησίας, προβῇ αὐτόθι μετὰ τοῦ ἐν Βρυξέλλαις Ρώσσου Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξάνδρου καὶ ἑνὸς ἄλλου ἐκ τῶν ἐν τῇ Ἐξαρχίᾳ Ἀρχιερέων εἰς τὴν κανονικὴν ψήφισιν τοῦ προταθέντος παρὰ τῆς Α. Σεβασμιότητος καὶ ἐγκριθέντος ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ὡς καταλλήλου διὰ τὴν θέσιν ταύτην ὑποψηφίου Ἀρχιμανδρίτου Ἰωάννου Λεοντσούκωφ, κληρικοῦ τῆς Ἐξαρχίας, ἀπὸ δεκαετίας κατέχοντος τὴν θέσιν προϊσταμένου τοῦ ἐν Παρισίοις Ρωσσικοῦ Μετοχίου τοῦ Ἁγίου Σεργίου, καὶ τὴν χειροτονίαν ἀκολούθως αὐτοῦ.

Οὕτω τῇ 25 Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. ἐγένοντο ἐν Παρισίοις, ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ρωσσικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Ἀλεξάνδρου τοῦ Νέβσκη, αἱ κανονικαὶ ψῆφοι, συμμετεχόντων τοῦ τε Ἐξάρχου Σεβ. Μητροπολίτου Εὐλογίου, τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ ἐν Πράγᾳ Ρώσσου Ἐπισκόπου τῆς Ἐξαρχίας Σεργίου, ἐκ τῶν τεθέντων δέ, κατὰ τὴν τάξιν, τριῶν ὑποψηφίων ὁ ὑπὸ τῆς Α. Σεβασμιότητος προταθεὶς τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἀρχιμανδρίτης Ἰωάννης Λεοντσούκωφ ἐξελέγη ὡς Ἐπίσκοπος Βοηθὸς τοῦ Ἐξάρχου ὑπὸ τὸν τίτλον τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης ἀρχαίας καὶ ἱστορικῆς Ἐπισκοπῆς Χερσονήσου, τῆς ἐν Κριμαίᾳ. Ἀναγγελθείσης δὲ τῆς τακτικῆς ὡς ἄνω ψηφίσεως πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, ἐδόθη ἀπαντητικῶς καὶ ἡ διὰ τὴν χειροτονίαν τοῦ ψηφισθέντος ἄδεια, τῇ δὲ 27 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου ἐν τῷ αὐτῷ ἐν Παρισίοις Καθεδρικῷ Ναῷ καὶ ὑπὸ τῶν αὐτῶν ὡς ἄνω τριῶν Ἀρχιερέων ἐτελέσθη ἡ χειροτο-

νία ἐν μέσῳ ἀπειροπληθοῦς ἐκκλησιάσματος καὶ μετὰ ἐπιβαλλούσης μεγαλοπρεπείας, παρισταμένων καὶ ἀντιπροσώπων τῶν ἄλλων Χριστιανικῶν Ὁμολογιῶν. Ἐκτενεῖς περιγραφαὶ τῆς λαμπρᾶς Ὀρθοδόξου τελετῆς ταύτης κατεχωρίσθησαν καὶ ἐν τῷ Γαλλικῷ τύπῳ τῶν Παρισίων.

ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΦΩΤΙΟΥ ΕΝ ΤΗι Ι. Θ. ΣΧΟΛΗι.

Ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς μνήμης τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Φωτίου, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ Ἰσαποστόλου καὶ Ὁμολογητοῦ, Κτίτορος τῆς ἐν Χάλκῃ Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὅπου ἡ Ἱ. Θεολογικὴ Σχολή, προέστη τῆς τελεσθείσης πανηγυρικῆς ἐν τῇ ὡς ἄνω Ἱ. Μονῇ λειτουργίας ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Ἡρακλείας Βενιαμίν, Πρόεδρος τῆς Ἐφορείας τῆς Σχολῆς.

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΧΑΙ.

Κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἀσθενήσαντες ἐκ γρίππης παρέμειναν ἐπὶ ἡμέρας τινὰς οἰκουροῦντες οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Σάρδεων καὶ Πισιδίας Γερμανός, Ἴμβρου καὶ Τενέδου Ἰάκωβος καὶ Εἰρηνουπόλεως Κωνσταντῖνος.

Τὰς Αὐτῶν Σεβασμιότητας ἐπεσκέφθη διαβιβάζων τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὰς εὐχὰς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιγραμματεὺς Ἀρχιμ. Ἀδαμάντιος.

ΕΟΡΤΑΙ

— Ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ ἑορτῇ τοῦ Παναγιωτάτου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Μελετίου ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπηύθυνεν Αὐτῷ τὸ ἀκόλουθον συγχαρητήριον τηλεγράφημα:

« Πατριάρχην Μελέτιον
Ἀλεξάνδρειαν.

Ἐγκαρδίως ἀδελφικῶς προσαγορεύομεν εὐχόμεθα ὀνομαστηρίοις.
12/2/935
Πατριάρχης Φώτιος»

Ὁ Παναγιώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας τηλεγραφικῶς ηὐχαρίστησε θερμῶς τῇ Α. Θ. Παναγιότητι.

— Κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἑώρτασε τὰ ὀνομαστήρια αὐτοῦ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μύρων Πολύκαρπος. Τὴν Α. Σεβασμιότητα ἐπεσκέφθη καὶ συνεχάρη αὐτοπροσώπως ἡ Α. Θ. Παναγιότης.

— Τοῖς κατὰ τὸν παρόντα ὁμοίως μῆνα ἑορτάσασι τὰ ὀνομαστήρια αὐτῶν Σεβ. Ἀρχιεπισκόπῳ Σιναίου Πορφυρίῳ καὶ Μητροπολίταις Ξάνθης Πολυκάρπῳ καὶ Βεροίας καὶ Ναούσης Πολυκάρπῳ διὰ καταλλήλων γραμμάτων διεβιβάσθησαν αἱ εὐχαὶ καὶ τὰ συγχαρητήρια τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

ΤΙΜΗΤΙΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

— Ἡ Ἐκκλησία τιμῶσα τὸ γεραρὸν καὶ σοφὸν πρόσωπον τοῦ Καθηγητοῦ κ. Γεωργίου Ν. Χατζηδάκι καὶ τὸν δίκαιον ἔπαινον καὶ τὴν εὐλογίαν αὐτῆς ἐκδηλοῦσα

διὰ τοὺς μεγάλους καὶ ἐξέχοντας ἐπιστημονικοὺς αὐτοῦ πόνους καὶ διὰ τὴν ἐν γένει ἐπίδρασιν ἣν οὗτος ἤσκησεν ὡς ποδηγέτης πρὸς τὰ μεγάλα καὶ γενναῖα καὶ καθόλου πρὸς τὴν ἀρετήν, δι' ὅσων ἔγραψε καὶ ἐδίδαξε κατὰ τὴν μακρὰν καὶ τετιμημένην αὐτοῦ ζωήν, ἀπένειμεν αὐτῷ τὸ Ὀφφίκιον τοῦ Ἄρχοντος Μεγάλου Διδασκάλου τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Τῇ Α. Ἐντιμολογιότητι ἀπελύθη καὶ τὸ σχετικὸν Πατριαρχικὸν Εὐεργετήριον Γράμμα.

— Ἀπενεμήθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῷ κ. Ἰωάννῃ Λαδᾷ, δικηγόρῳ ἐν Θεσσαλονίκῃ, τὸ Ὀφφίκιον τοῦ Ἄρχοντος Ἐκδίκου τοῦ Ἁγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, εἰς ἐπιβράβευσιν τῆς πολυτίμου αὐτοῦ νομικῆς συμβολῆς, ἣν οὗτος, ἐν βαθείᾳ ἀγάπῃ καὶ ἀφοσιώσει πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, παρέσχε πρὸς τὴν αἰσίαν λύσιν τῶν ζητημάτων τῆς κτηματικῆς περιουσίας τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τῶν Βλατάδων καὶ ἐν γένει παρέχει εἰς ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ σχετικὸν σεπτὸν Πατριαρχικὸν Εὐεργετήριον Γράμμα ἀποσταλὲν τῷ Ἡγουμένῳ τῆς εἰρημένης Μονῆς Ἰωακεὶμ Ἰβηρίτῃ ἐπεδόθη τῷ ἐντιμολογιωτάτῳ κ. Ἰωάννῃ Λαδᾷ ἐν ἐπὶ τούτῳ ἰδιαιτέρᾳ θρησκευτικῇ τελετῇ, διοργανωθείσῃ πρωτοβουλίᾳ τοῦ ἐν λόγῳ Ἡγουμένου ἐν τῷ παρεκκλησίῳ τῆς Μονῆς, λειτουργήσαντος πρὸς τοῦτο, ἐν μέσῳ πυκνοῦ καὶ ἐκλεκτοῦ ἐκκλησιάσματος, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Γενναδίου, ὅστις καὶ ἐχειροθέτησε, κατ' ἐντολήν, τὸν ὀνομασθέντα Ἐντιμολογιώτατον κ. Ἰωάννην Λαδᾶν.

ΜΕΓΑΛΗ ΠΡΩΤΟΣΥΓΚΕΛΛΙΑ.

Ἀπὸ τῆς 28 λήξαντος μηνὸς αἱ εὐθῦναι τῆς Μεγάλης Πρωτοσυγκελλίας ἀνετέθησαν ὑπὸ τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Μύρων Πολυκάρπῳ.

Ὁ τέως Πρωτοσυγκελλεύων Θεοφιλέστ. Ἐπίσκοπος Τρῳάδος Εὐστάθιος, Ἀρχιερατικῶς Προϊστάμενος τῆς ἐν Βαλουκλῇ Ἱερᾶς Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, περιωρίσθη εἰς τὰ καθήκοντα τῆς Ἡγουμενίας τῆς Μονῆς. Τῇ Α. Θεοφιλίᾳ καὶ διὰ σεπτοῦ Πατριαρχικοῦ Πιττακίου ἐξεφράσθησαν αἱ εὐχαριστίαι τῆς Α. Θ. Παναγιότητος διὰ τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἀφοσίωσιν μεθ' ἧς ἐξεπλήρωσεν ἐπὶ ἑξάμηνον τὰ ἀνατεθέντα αὐτῇ προσωρινῶς πρόσθετα ἐν τῇ Πατριαρχικῇ Αὐλῇ καθήκοντα.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΝΑΟΥ.

Ὡς μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Πανσέπτου Πατριαρχικοῦ Ναοῦ, εἰς συμπλήρωσιν τοῦ σώματος αὐτῆς, διωρίσθησαν οἱ κ. κ. Γ. Παντζίρης καὶ Β. Χατζηγιάννης.

Π. ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΝ ΕΓΡΗ — ΚΑΠΟΥ.

Λήξάσης τῆς θητείας τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Π. Νεκροταφείου Ἐγρῆ-Καποῦ, ἀνασυνεκροτήθη αὕτη, ὑπὸ τὴν προεδρείαν καὶ αὖθις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μύρων Πολυκάρπου, ἀποτελεσθεῖσα ἐκ τῶν κ. κ. Θ. Χατζῆ Μιχάλογλου, Ἀντ. Χατζῆ

Πάντου, Ἐμμ. Μελιταίου, Γ. Κοντογιάννη, Σ. Συμεώνογλου, Ἐλ. Περιπατοπούλου καὶ Σ. Παπαδοπούλου.

Τοῖς ὡς ἄνω ἐξεδόθησαν τὰ σχετικὰ Πιττάκια.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

— Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαρωνείας Ἄνθιμος κατήρτισε καὶ ἐξέδωκεν ἐσχάτως ἀξιοσπούδαστον μελέτην περὶ «τοῦ οἰκονομικοῦ προβλήματός του Ἐφημεριακοῦ Κλήρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς λύσεως αὐτοῦ».

Προτάσσων ἐν τῇ μελέτῃ αὐτοῦ ὁ Σεβ. συγγραφεὺς ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς ὠφελιμότητος τοῦ Ἐφημερίου ἐν τῇ Κοινωνίᾳ, ὑπογραμμίζει τὰ καθήκοντα τῆς τελευταίας ὡς πρὸς τὴν ἐπιβαλλομένην βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως καὶ τῆς ἀξιοπρεποῦς ἐν γένει παραστάσεως τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου, ἐν συνεχείᾳ δὲ ἀναλύει ἐν ὀκτὼ κεφαλαίοις μέτρα ἀπαραίτητα πρὸς ὁριστικὴν ῥύθμισιν τοῦ ζητήματος τῆς μισθοδοσίας αὐτοῦ, ὑπολογίζει τὸν ὁλικὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐν Ἑλλάδι Ἐφημεριακοῦ Κλήρου εἰς 8000 περίπου, ὑποδεικνύει τὰς πηγὰς τῆς ἐξευρέσεως τοῦ διὰ τὴν μισθοδοσίαν αὐτοῦ ἀπαιτουμένου ποσοῦ καὶ καθορίζει τὰ καταβλητέα παρὰ τῶν φυσικῶς ὑποχρέων διὰ τὴν μισθοδοσίαν αὐτοῦ παραγόντων ποσά, ἐπισφραγίζει δὲ τὴν μελέτην διὰ τῆς παραθέσεως τριῶν πινάκων ἐμφαινόντων τὸν ὁλικὸν ἀριθμὸν τῶν ἐφημερίων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ κατηγορίας, τὸ διὰ τὴν μισθοδοσίαν αὐτοῦ ἀναγκαῖον ποσὸν καὶ τὰς προσόδους καὶ δαπάνας τῶν ἐφημεριακῶν Ταμείων.

Τὴν μελέτην τῆς Α. Σεβασμιότητος χαρακτηρίζει σύστημα καὶ πρακτικότης ἐν ταῖς ὑποβαλλομέναις δι' αὐτῆς σκέψεσι, σαφήνεια δὲ καὶ ἀκρίβεια ἐν τῇ διατυπώσει. Εἶναι δὲ προφανὴς ἡ σημασία αὐτῆς ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ζωτικότης τοῦ ζητήματος, εἰς τὸ ὁποῖον ἀφιεροῦται.

— Ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ αὐτοκτονία ἀπὸ ἱστορικῆς, θρησκευτικῆς καὶ κανονικῆς ἀπόψεως» ἐξεδόθη καὶ εἰς ἰδιαίτερον τεῦχος, κατ' ἀνατύπωσιν ἐκ τοῦ «Ἐκκλησιαστικοῦ Φάρου» Ἀλεξανδρείας, σχετικὴ μελέτη τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἑρμουπόλεως Νικολάου, ἣν εἰσηγητικῶς ὑπέβαλεν ἡ Α. Σεβασμιότης τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας.

Ἡ Α. Σεβασμιότης ἐν τῇ μελέτῃ αὐτῆς συστηματικῶς καὶ σαφῶς ἀναπτύσσει τὰ κατὰ τὸ ζήτημα, ἐνδιατρίβει μετὰ πολυμαθείας εἰς τὰς περὶ αὐτοκτονίας ἀντιλήψεις ἀρχαίων λαῶν, τὰς σχετικὰς φιλοσοφικὰς ἐν τῇ ἀρχαιότητι θεωρίας, τὴν περὶ αὐτοκτονούντων λαογραφίαν, ἀναλύει δὲ ἐν συνεχείᾳ τὴν περὶ αὐτοκτονίας γνώμην καὶ διδασκαλίαν τῆς Χριστιανικῆς ἡμῶν θρησκείας καὶ εἰδικῶς τὴν περὶ τοῦ ζητήματος τῆς ταφῆς τῶν αὐτοκτόνων παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, τοῖς Ἑβραίοις, τοῖς Μωαμεθανοῖς, τοῖς Κόπταις, τοῖς Καθολικοῖς, τοῖς Ἀγγλικανοῖς καὶ τέλος τοῖς Ὀρθοδόξοις κρατοῦσαν ἄποψιν, καὶ κατακλείει τὴν μελέτην διὰ τῆς μνείας τῶν σχετικῶν Κανονικῶν διατάξεων, ἐκτιθεὶς ἀκολούθως ἐν συγκεφαλαιώσει τὰ ἐπὶ τοῦ ζητήματος συμπεράσματα.

Ἡ μελέτη τῆς Α. Σεβασμιότητος ἐν τῇ περιεκτικότητι αὐτῆς εἶνε λίαν ἐνδιαφέρουσα.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΑΜΑΣΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΑΡΧΟΣ ΚΕΝΤΡΩΑΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ.

Κατὰ τὸν παρόντα μῆνα ἡ Ἐκκλησία ὑπέστη μίαν σοβαρὰν ἀπώλειαν εἰς τὰ στελέχη τῆς Ἱεραρχίας αὐτῆς. Διακεκριμένος Ἱεράρχης αὐτῆς, κεκοσμημένος διὰ συστηματικῆς παιδείας καὶ ἐπὶ ὅλην τεσσαρακονταπενταετίαν ὑπηρετήσας τῇ Ἐκκλησίᾳ μετ' ἀφοσιώσεως καὶ ἀληθινοῦ ἱεροῦ ζήλου καὶ πλουσίου καρποῦ, ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης Ἀμασείας καὶ Ἔξαρχος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐν τῇ Κεντρῴᾳ Εὐρώπῃ Γερμανός, ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ.

Ὁ θάνατος τοῦ ἀειμνήστου ἐπῆλθεν ἐκ συγκοπῆς τῆς καρδίας, τῇ 10 Φεβρουαρίου, ἐν Βισβάδεν παρὰ τὴν Βιέννην, ὅπου ἐπὶ θεραπείᾳ εἶχε μεταβῇ οὗτος, ἀνηγγέλθη δὲ τηλεγραφικῶς τῇ Ἐκκλησίᾳ παρὰ τοῦ Ἱερατικῶς Προϊσταμένου τῆς Κοινότητος τῆς Ἁγίας Τριάδος Βιέννης Ἀρχιμ. Ἀγαθαγγέλου Ξηρουχάκη καὶ τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικ. Συμβουλίου αὐτῆς κ. Δούμπα. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετὰ βαθείας λύπης ἀνεκοίνωσε τῇ Ἁγίᾳ καὶ Ἱερᾷ Συνόδῳ ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς 14 Φεβρουαρίου τὸν θάνατον καὶ ἔπλεξε διὰ μακρῶν τὸ ἐγκώμιον τῆς λαμπρᾶς καὶ τετιμημένης δράσεως τοῦ διεκεκριμένου Ἱεράρχου, ἐν τέλει δὲ ἐγερθεῖσα μετὰ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ηὐχήθη ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς μακαρίας αὐτοῦ ψυχῆς.

Ἡ κηδεία τοῦ ἀειμνήστου ἐγένετο τῇ 15 Φεβρουαρίου ἐν Βιέννῃ μετὰ πάσης μεγαλοπρεπείας.

Ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ θερμὰ συλλυπητήρια γράμματα ἐλήφθησαν παρὰ πασῶν τῶν Κοινοτήτων τῆς Ἐξαρχίας Κεντρῴας Εὐρώπης, ἰδιαιτέρως δὲ συμμετοχὴν εἰς τὸ πένθος τῆς Μ. Ἐκκλησίας τηλεγραφικῶς ἐδήλωσε ὁ Παναγιώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Μελέτιος, ἐκ συνεργασίας γνωρίσας, ὡς τονίζει τὸ τηλεγράφημα τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τὴν ὑψηλοφροσύνην καὶ τὴν εἰς τὰς παραδόσεις ἀφοσίωσιν τοῦ ἐκλιπόντος Ἱεράρχου.

Συνοδικῶς ὡρίσθη ἵνα τὸ τεσσαρακονθήμερον ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ, κατὰ τὴν τάξιν, μνημόσυνον τοῦ ἀειμνήστου τελεσθῇ τῇ Β΄ Κυριακῇ τῶν Νηστειῶν, 24 Μαρτίου ἐ. ἔ. λειτουργούντων τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Ἡρακλείας Βενιαμίν, Θεοδωρουπόλεως Λεοντίου καὶ Χριστουπόλεως Μελετίου.

Βιογραφικὸν Σημείωμα. Ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης Ἀμασείας Γερμανὸς Καραβαγγέλης ἐγεννήθη τῷ 1863 ἐν Στύψῃ τῆς Λέσβου ἐκ γονέων Χρυσοστόμου καὶ Μαρίας. Ἐν ἔτει 1882 εἰσήχθη εἰς τὴν Ἱ. Θεολογικὴν Σχολὴν Χάλκης, καταταχθεὶς ἀμέσως εἰς τὴν Β΄ τάξιν τῆς Σχολῆς. Ἀπεφοίτησεν αὐτῆς ἀριστοῦχος ἐν ἔτει 1888, ὅτε καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐπιδόσεως τῶν διπλωμάτων, 3 Ἰουλίου 1888, ἐχειροτονήθη εἰς διάκονον ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Διονυσίου τοῦ Ε΄, λαβὼν ἐπὶ τούτῳ τὸ ὄνομα Γερμανὸς ἀντὶ τοῦ ὅπερ κατὰ κόσμον ἔφερε Στυλιανός. Τῇ συστάσει τοῦ Καθηγητικοῦ Συλλόγου τῆς Ι. Θ. Σχολῆς ἐστάλη εἰς Γερμανίαν, ὡς ὑπότροφος τοῦ Μ. Εὐεργέτου τοῦ Γένους Παύλου Στεφάνοβιχ, φοιτήσας ἐν τοῖς Πανεπιστημίοις Βόννης καὶ Λειψίας, ὅπου καὶ ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῆς φιλοσο-

φίας, τῷ 1891, ἐπιδοὺς ὡς ἐναίσιμον διατριβὴν πραγματείαν περὶ τῆς «περὶ Θεοῦ διδασκαλίας Θεοφίλου τοῦ Ἀντιοχείας». Εὐθὺς ὡς ἔλαβε τὸ δίπλωμα αὐτοῦ, προσεκλήθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἵνα ἀναλάβῃ καθήκοντα καθηγητοῦ ἐν τῇ Ἱερᾷ Θεολογικῇ Σχολῇ Χάλκης εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ εἰς τὴν θέσιν Σχολάρχου τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Σταυροῦ διορισθέντος Καθηγητοῦ Ἀρχιμ. Φωτίου Ἀλεξανδρίδου. Ἐδίδαξεν ἐν τῇ Σχολῇ Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν, Ὁμιλητικήν, Ἐγκυκλοπαιδείαν τῆς Θεολογίας καὶ Ἑβραϊκὴν Ἀρχαιολογίαν.

Τῷ 1894 ἐχειροτονήθη εἰς πρεσβύτερον ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Νεοφύτου τοῦ Η΄, λειτουργοῦντος μετὰ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ, χειροθετηθεὶς ἅμα καὶ εἰς Ἀρχιμανδρίτην. Διατελῶν καθηγητὴς τῆς Σχολῆς, τῇ 20 Φεβρουαρίου 1896 ἐξελέγη Ἀρχιερατικῶς Προϊστάμενος Σταυροδρομίου ὑπὸ τὸν ψιλὸν τίτλον Χαριουπόλεως, χειροτονηθεὶς εἰς Ἐπίσκοπον τῇ 25 ἰδίου μηνὸς ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῶν Εἰσοδίων Σταυροδρομίου, λειτουργοῦντος τοῦ ἀοιδίμου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀνθίμου τοῦ Ζ΄ μετὰ τῆς περὶ Αὐτὸν Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου. Τῇ 21 Ὀκτωβρίου 1900 ἐξελέγη Μητροπολίτης Καστορίας καὶ τῇ 5 Φεβρουαρίου 1908 Μητροπολίτης Ἀμασείας, διατελέσας ὡς τοιοῦτος καὶ Τοποτηρητὴς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου κατὰ τὸ διάστημα τῆς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀοιδίμου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἰωακεὶμ τοῦ Γ΄ μεσοπατριαρχείας. Τῇ 27 Ὀκτωβρίου 1922 ἐξελέγη Μητροπολίτης Ἰωαννίνων, ἀλλ' ἀποκατέστη ἀργότερον, τῇ 15 Ἀπριλίου 1924, εἰς τὴν Μητρόπολιν Ἀμασείας, ὀνομασθεὶς ἅμα καὶ Ἔξαρχος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου διὰ τὴν Κεντρώαν Εὐρώπην, παραμείνας δὲ ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ἄχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ.

Ὁ ἀείμνηστος ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας εἰς Βελιγράδιον ἐν ἔτει 1922 πρὸς ἐπίδοσιν τῶν σεπτῶν Πατριαρχικῶν Γραμμάτων τῆς εἰς τὴν Πατριαρχικὴν ἀξίαν ἀνυψώσεως τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας, ἀντεπροσώπευσε δὲ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον σὺν ἄλλοις καὶ εἰς τὸ ΙΒ΄ Παλαιοκαθολικὸν Συνέδριον.

Ἐξέδωκε διαφόρους πραγματείας κατὰ καιρούς, ἐν αἷς καὶ «περὶ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα», «περὶ τοῦ προσώπου τοῦ Κ. ἡμῶν Ἰ. Χριστοῦ» καὶ «περὶ τοῦ προνομίου τοῦ Μητροπολίτου Ἡρακλείας», κατέλιπε δὲ ἀνεκδότους Ἐκκλησιαστικὴν Ρητορικήν, Ἐγκυκλοπαιδείαν τῆς Θεολογίας καὶ Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν.

Τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Ἀμασείας καὶ Ἐξάρχου Κ. Εὐρώπης Γερμανοῦ εἴη αἰωνία ἡ μνήμη.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ

Τὰ Κηρύγματα τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ὡρίσθησαν ὡς ἑξῆς:

Πατριαρχικὸς Ναός: Τῇ Α΄ Κυριακῇ: Ὁ Σχολάρχης τῆς Ἱ. Θ. Σχολῆς Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Μιλήτου Αἰμιλιανός.

Τῇ Β΄ Κυριακῇ: Ὁ Πανοσ. Μ. Ἀρχιμανδρίτης Καλλίνικος.

Τῇ Γ΄ Κυριακῇ: Ὁ Πανοσ. Μ. Ἀρχιδιάκονος Γρηγόριος.

Τῇ Δ΄ Κυριακῇ: Ὁ Πανοσ. Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου Κύριλλος Ἀξιώτης.

Τῇ Ε΄ Κυριακῇ: Ὁ Μ. Ἱεροκῆρυξ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Ναζιανζοῦ Φιλόθεος.

Τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων: Ὁ Πανοσ. Δευτερεύων Μάξιμος.

Τῇ Μ. Παρασκευῇ: Ὁ Καθηγητὴς τῆς ἐν Χάλκῃ Ι. Θεολογικῆς Σχολῆς Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης Χρυσόστομος Κορωναῖος.

Ἱεροὶ Ναοὶ Πέραν: Καθ' ὅλας τὰς Κυριακὰς οἱ τακτικοὶ ἱεροκήρυκες, ἱεροδιάκονοι Ἀνδρέας Λαγουρος ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Εἰσοδίων, Πολύευκτος Φινφίνης ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἁγίας Τριάδος καὶ Γρηγόριος Καρφόπουλος ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης.

Ταταῦλα: Ὁ οἰκεῖος Ἀρχιερατ. Προϊστάμενος Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Λεύκης Παγκράτιος, καθ' ὅλας τὰς Κυριακάς.

Γαλατᾶς: Ὁ οἰκεῖος Ἀρχιερατ. Προϊστάμενος Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ἐλαίας Ἀγαθάγγελος, καὶ ὁ τακτικὸς Ἱεροκῆρυξ Ἱεροδιάκονος Μελέτιος Κριθιώτης.

Ἱ. Ναὸς Εὐαγγελισμοῦ Προπόδων Ταταούλων: Ὁ τακτικὸς Ἱεροκῆρυξ Ἱεροδιάκονος Τιμόθεος Παζαρίδης, καθ' ὅλας τὰς Κυριακὰς ἐκτὸς τῆς Β'.

Φερίκιοϊ: Ὁ οἰκεῖος Προϊστάμενος Πανοσ. Ἀρχιμ. Γεράσιμος, καθ' ὅλας τὰς Κυριακὰς ἐκτὸς τῆς Β'.

Ἅγιος Ἰωάννης Χίων: Τῇ Ε' Κυριακῇ ὁ Πανοσ. Μ. Ἀρχιμ. Καλλίνικος.

Βεσικτάς: Ὁ οἰκεῖος Ἱερατ. Προϊστάμενος Πανοσ. Ἀρχιμ. Σεραφείμ, καθ' ὅλας τὰς Κυριακάς.

Ὀρτάκιοϊ: Ὁ οἰκεῖος Ἱερατ. Προϊστάμενος Πανοσ. Ἀρχιμ. Λεόντιος, καθ' ὅλας τὰς Κυριακάς.

Μέγα Ρεῦμα: Ὁ ἱερουργῶν Ἀρχιερεὺς καὶ τῇ Β' Κυριακῇ ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Χαριουπόλεως Γεννάδιος.

Βεβέκιον: Ὁ οἰκεῖος Ἱερατ. Προϊστάμενος αἰδεσ. Ἱερεὺς Κωνσταντῖνος, καθ' ὅλας τὰς Κυριακάς.

Βαφεοχώριον: Τῇ Β' Κυριακῇ ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. Γεράσιμος Καλοκαιρινός.

Παναγία Νεοχωρίου: Ὁ οἰκεῖος Ἱερατ. Προϊστάμενος αἰδεσ. Πρωτοπρεσβύτερος Αἰμιλιανός, καθ' ὅλας τὰς Κυριακάς.

Κοντοσκάλιον: Ὁ ἱερουργῶν Ἀρχιερεὺς καὶ ὁ οἰκεῖος Ἱερατ. Προϊστάμενος Πανοσ. Ἀρχιμ. Ἀμβρόσιος.

Βλάγκα: Τῇ Ε' Κυριακῇ ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Χαριουπόλεως Γεννάδιος.

Ἅγιος Μηνᾶς Ὑψωμαθείων: Ὁ οἰκεῖος Ἱερατ. Προϊστάμενος αἰδεσ. Οἰκονόμος Γεώργιος, ἐκτὸς τῆς Β' Κυριακῆς.

Θεία Ἀνάληψις: Ὁ αἰδεσιμ. Οἰκονόμος Γεώργιος τῇ Β' Κυριακῇ.

Ἅγιος Κωνσταντῖνος Ὑψωμαθείων: Ὁ οἰκεῖος Ἱερατ. Προϊστάμενος Πανοσ. Ἀρχιμ. Ἱερόθεος, καθ' ὅλας τὰ Κυριακάς.

Βαλουκλῆ: Ὁ οἰκεῖος Ἀρχιερατ. Προϊστάμενος Θεοφ. Ἐπίσκοπος Τρωάδος Εὐστάθιος, καθ' ὅλας τὰς Κυριακάς.

Μουχλίον: Τῇ Ε' Κυριακῇ ὁ Πανοσιολ. Μ. Ἀρχιδιάκονος Γρηγόριος.

Ποτηρᾶ: Τῇ Δ' Κυ ιακῇ ὁ Πανοσιολ. Μ. Ἀρχιμανδρίτης Καλλίνικος.

Τζιβαλίον: Τῇ Β' Κυριακῇ ὁ Πανοσιολ. Δευτερεύων Μάξιμος.

Χάσκιοϊ: Τῇ Δ' Κυριακῇ ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Χαριουπόλεως Γεννάδιος.

Βαλατᾶς: Τῇ Δ' Κυριακῇ ὁ ἱεροδιάκ. Μελέτιος Κριθιώτης.

Ξυλόπορτα: Τῇ Γ' Κυριακῇ ὁ Μ. Ἀρχιμ. Καλλίνικος.

Ἐδιρνέκαποῦ: Τῇ Β Κυριακῇ ὁ ἱεροδιάκ. Τιμόθεος Παζαρίδης.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ

— Ἡμέραι ἀργίας τῶν Πατριαρχικῶν Γραφείων ἐκτὸς τῶν Παρασκευῶν καὶ Κυριακῶν εἰσὶ καὶ αἱ ἀκόλουθοι :

Α) Ἐπίσημοι Ἑορταὶ τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας.

1)	Ἀπριλίου	23.	Ἡ ἐπέτειος τῆς συγκλήσεως τῆς Μ. Ἐθνοσυνελεύσεως.
2)	Ἰουνίου	13.	Ἡ ἐπέτειος τῆς Ἐθνικῆς Κυριαρχίας.
3)	Ἰουλίου	23.	Ἡ ἐπέτειος τοῦ Συντάγματος.
4)	Αὐγούστου	30.	Ἡ ἐπέτειος τῆς Νίκης τοῦ Ἀρχιστρατήγου.
5)	Ὀκτωβρίου	6.	Ἡ ἐπέτειος τῆς Ἀπελευθερώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως.
6)	Ὀκτωβρίου	29.	Ἡ ἐπέτειος τῆς ἀνακηρύξεως τῆς Δημοκρατίας.

Β) Θρησκευτικαὶ Ἑορταί.

1)	Σεπτεμβρίου	8.	Τὸ Γενέθλιον τῆς Θεοτόκου.
2)	»	14.	Ἡ Ὕψωσις τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.
3)	Ὀκτωβρίου	26.	Τοῦ Ἁγίου Δημητρίου.
4)	Νοεμβρίου	8.	Τῶν Ταξιαρχῶν.
5)	»	21.	Τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου.
6)	»	30.	Τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου.
7)	Δεκεμβρίου	6.	Τοῦ Ἁγίου Νικολάου.
8)	»	25.	Ἡ Γέννησις τοῦ Κυρίου.
9)	»	26.	Ἡ Σύναξις τῆς Θεοτόκου.
10)	Ἰανουαρίου	1.	Τοῦ Ἁγίου Βασιλείου.
11)	»	6.	Τὰ Ἅγια Θεοφάνεια.
12)	»	7.	Τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου.
13)	»	30.	Τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.
14)	Φεβρουαρίου	2.	Τῆς Ὑπαπαντῆς.
15)	Μαρτίου	25.	Τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.
16)	Ἀπριλίου	23.	Τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.
17)	Μαΐου	21.	Τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης.
18)	Ἰουνίου	29.	Τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου.
19)	Αὐγούστου	6.	Τῆς Μεταμορφώσεως.
20)	»	15.	Ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου.

Προσέτι καὶ αἱ ἀκόλουθοι ἡμέραι :

21) Ἡ Καθαρὰ Δευτέρα.
22) Ἡ Μεγάλη Πέμπτη.
23) Ἡ Μεγάλη Παρασκευή.
24) Ἡ Δευτέρα τῆς Διακαινησίμου.
25) Τῆς Ἀναλήψεως.
26) Τῆς Ἁγίας Τριάδος.
27) Ἡ Ἐπέτειος τῆς ὀνοματικῆς Ἑορτῆς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.